

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OBILOVINY

PROSINEC
2008

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agrární komora ČR
Českomoravské sdružení organizací
zemědělského zásobování a nákupu
Český hydrometeorologický ústav
Český statistický úřad
Ekonomický servis Ministerstva zemědělství
Evropská komise
Mezinárodní obilná rada (IGC)
Ministerstvo financí České republiky
Ministerstvo zemědělství
Official Journal of the European Communities
Organizace OSN pro výživu a zemědělství
(FAO)
Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
(OECD)
Podniky prvovýroby a zpracovatelského průmyslu
Státní rostlinolékařská správa
Státní zemědělský intervenční fond
Strategie Grains
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s.
USA (USDA Economic Research Service)
Ústav zemědělské ekonomiky a informací
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Odbor rostlinné výroby MZe

Odborný editor:

Ing. František Kůst MZe

Ing. Jana Potměšilová MZe

Ředitel odboru:

Ing. Eva Divišová MZe

Autoři touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Termín marketingový rok, který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu **obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku. Počáteční zásoby** představují veškeré nespotřebované obilí na počátku marketingového roku (tedy k 1. 7.) a **konečné zásoby** veškeré nespotřebované obilí na konci marketingového roku (tedy k 30. 6. příštího kalendářního roku).

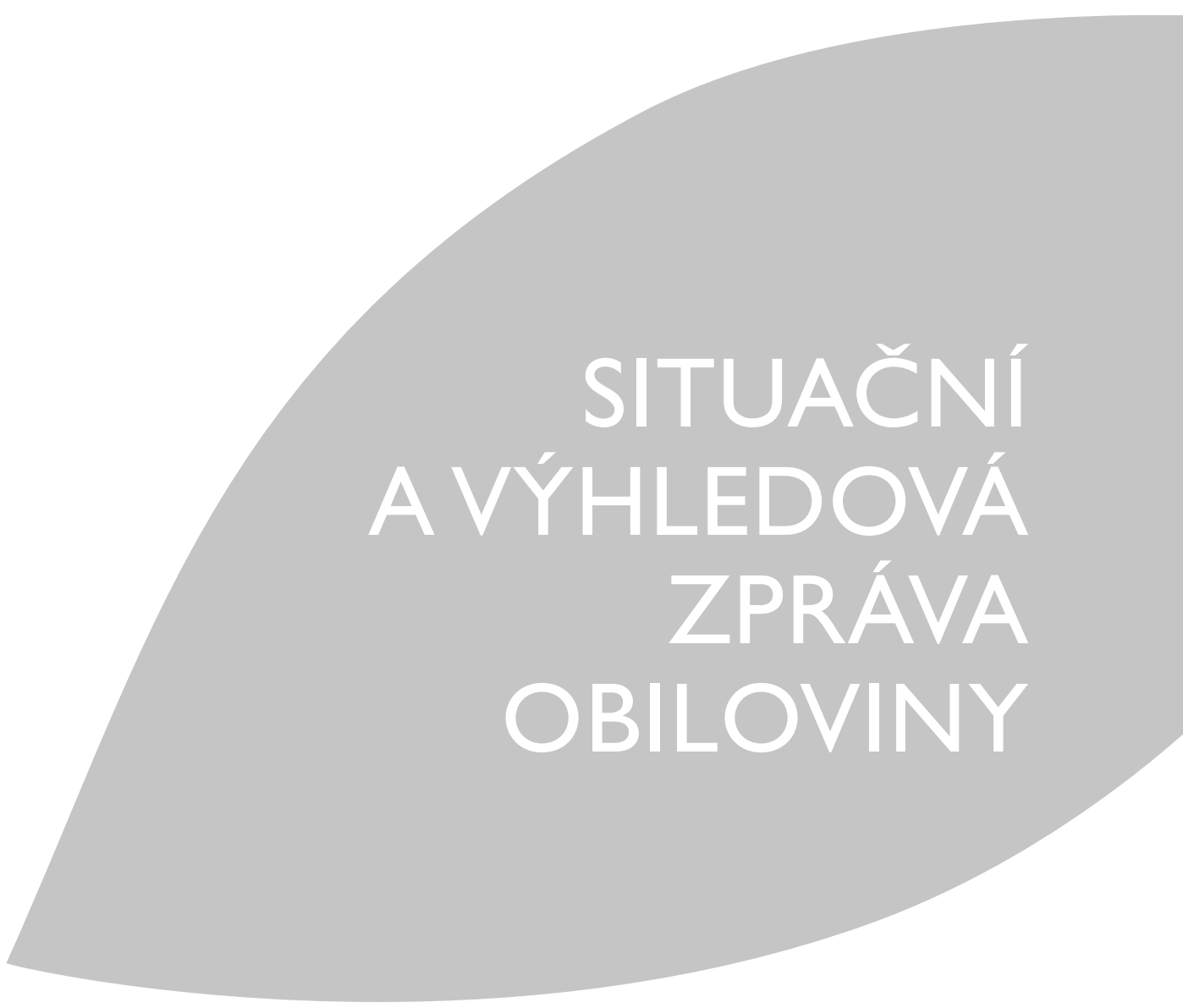
Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky

Těšnov 17, 117 05 Praha I

internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-702-2, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9, 237 06 p. Libušín, e-mail: typo.jj@volny.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OBILOVINY

PROSINEC 2008

OBSAH

Úvod	3
Seznam zkratek	3
Souhrn	4
Opatření na trhu obilovin ČR	6
1. Pravidla agrárního obchodu ČR	6
2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů	7
3. Zásahy SZIF platební agentury	7
4. Celní opatření platná od 1.5.2004 dle celního sazebníku EU	9
5. Licenční politika	11
6. Daňová politika	11
7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám	11
8. Významná nařízení ES k společné organizaci trhu v odvětví obilovin	15
9. Harmonizované nebo nové normy vztahující se k obilovinám	16
10. Podpůrné programy pro rok 2006	18
11. Nepotravinářské využití obilovin	25
Mezinárodní trh s obilovinami	27
Trh s obilovinami v České republice	38
Obiloviny celkem	39
Pšenice	51
Žito	60
Ječmen	65
Oves	72
Kukuřice	76
Triticale	81
Ostatní obiloviny	84
Přílohy	86

ÚVOD

Tato situační a výhledová zpráva Obiloviny z prosince 2008 navazuje na zprávu vydanou v prosinci 2007. Vychází z údajů dostupných do 10. 10. 2008, pokud není uvedeno jinak. V prvním oddílu je stručně popsána zemědělská politika ČR týkající se obilnářství, ve druhém aktuální stav zahraničního trhu s obilovinami s důrazem na sousední země a ve třetím situace v České republice. Součástí Situační a výhledové zprávy Obiloviny jsou přílohy, obsahující podrobné údaje týkající se obilovin pro případnou další analytickou práci. Situační a výhledová zpráva Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v budově Ministerstva zemědělství ČR, na zemědělských agenturách MZe ČR a na krajských pracovištích Agrární komory ČR. V elektronické podobě je Situační a výhledová zpráva k dispozici na internetové adrese <http://www.mze.cz>.

SEZNAM ZKRATEK

ACP	Skupina afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí.
CEFTA	Středoevropská dohoda o volném obchodu.
CIF (c.i.f.)	Cost, Insurance, Freight = výlohy, pojistné, dopravné placeny. Prodávající platí přepravu zboží do místa určení včetně pojištění. Kupující nese výlohy od vyložení zboží v místě určení.
DG – TAXUD	Directorate General Taxation and Customs Union, Generální ředitelství pro daně a celní unii.
EAGGF	European Agricultural Guarantee and Guidance Fund, Evropský zemědělský orientační a záruční fond.
EHP	Evropský hospodářský prostor.
EU	Evropská unie.
EUR	Zkratka eura, společné měnové jednotky Evropské unie.
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu.
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations, Organizace OSN pro výživu a zemědělství.
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance, Finanční nástroj pro podporu rybolovu.
FOB (f.o.b.)	Free on Board = volně na palubu lodi. Prodávající hradí náklady až po naložení do dopravního prostředku na uvedeném místě.
HUF	Zkratka maďarského forintu, maďarské měnové jednotky.
IGC	International Grain Council, Mezinárodní obilní rada.
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
ONIC	Office National Interprofessionnel des Céréales, Národní úřad pro obiloviny.
PLN	Zkratka polského nového zlotého, polské měnové jednotky.
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
RUR	Zkratka ruského rublu, ruské měnové jednotky.
SKK	Zkratka slovenské koruny, slovenské měnové jednotky.
SZP	Společná zemědělská politika
SSHR	Správa státních hmotných rezerv.
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond.
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA.
WTO	World Trade Organization, Světová obchodní organizace.

SOUHRN

Na základě výsledků soupisu ploch osevů ČSÚ k 31. 5. 2008 dosáhla výměra všech obilovin pěstovaných pro sklizeň v roce 2008 celkové rozlohy 1 552,7 tis. ha. Z dlouhodobého pohledu je znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plocha pěstovaných obilovin osciluje kolem výměry 1 600 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o velmi mírný pokles o 8,5 tis. ha (tj. o 0,5 %). Pokles byl zaznamenán kromě kukuřice na zrno u všech druhů jarních obilovin, z toho největší snížení bylo docíleno u jarní pšenice o 19,0 tis. ha (tj. o 31,2 %), u ovsa o 10,0 tis. ha (tj. o 16,9 %) a u jarního ječmene o 28,0 tis. ha (tj. o 7,6 %). U všech ozimých obilovin došlo k různě vysokému navýšení osevních ploch: u ozimého žita o 15,7 %, u triticales o 15,4 %, u ozimého ječmene o 9,0 % a u ozimé pšenice došlo k nejnižšímu navýšení osevních ploch o 1,4 %. Z jarních obilovin došlo ke zvýšení osevních ploch pouze u kukuřice na zrno o 15,9 %.

Ze struktury výměr jednotlivých druhů obilovin ve srovnání s údaji loňského roku vyplývá, že v zastoupení jednotlivých druhů obilovin nedošlo ani letos k významnému posunu. Opět zcela dominantní roli mezi obilovinami hraje znovu ozimá pšenice. K 31. 5. 2008 bylo v ČR pěstováno 760,4 tis. ha ozimé pšenice, což je o 10,3 tis. ha (tj. o 1,4 %) více, než tomu bylo v roce 2007. Pěstební výměra ostatních ozimých obilovin vykazovala nárůst osevních ploch (u ozimého žita o 5,9 tis. ha, u triticales o 7,7 tis. ha a u ozimého ječmene o 11,7 tis. ha). Na nárůstu pěstování ozimých obilovin měl vliv především příznivý podzim roku 2007 a následující velmi mírná zima, takže zaorávky ozimů byly prakticky na nulové úrovni.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin.

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2008, vycházející z odhadu ČSÚ k 15. 9. 2008, doplněná o odhad Ministerstva zemědělství u okrajových obilovin, činí 8 423,9 tis. tun. Jedná se o velmi výrazný meziroční nárůst produkce obilovin o 1 271,0 tis. tun (tj. o 17,8 %). Předpokládaná celková produkce obilovin v letošním roce se řadí ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let mezi rekordní sklizně, které byly zaznamenány v letech 1990 a 2004. Taková velmi vysoká úroveň sklizně obilovin s výbornými jakostními parametry znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se bude měnit, což znamená, že situace na trhu se změní na trh s převažujícími rysy výrazně vyšší nabídky nad poptávkou.

Vzhledem k předpokládanému vysokému odhadu sklizně v EU 27 (dle různých zdrojů cca **308 - 310 mil. tun**) dochází k snižování odbytových cen obilovin, a to jak u velmi kvalitních obilných druhů (potravinářské pšenice, žito, sladovnického ječmene), tak především u krmného obilí. Na úroveň celkové produkce obilovin mají podstatný vliv tři členské státy (Francie, Německo a Španělsko), které dohromady tvoří téměř polovinu produkce v EU 27. Celková úroveň nabídky v marketingovém roce 2007/2008 v EU 27 dosáhla výše 368,9 mil. tun. Mírně se zvýšil i celkový odhad spotřeby EU 27 na 274,1 mil. tun díky zvýšení spotřeby obilovin k výrobě biopaliv (5,0 mil. tun). Úroveň exportu se oproti minulému roku zvýšila, celkový vývoz EU 27 činí 26,5 mil. t (o 4,8 mil. více), z toho 19,0 mil. tun (o 7,1 mil. více) tvoří vývoz pšenice včetně pšenice tvrdé. Předpoklad konečných zásob EU 27 z listopadu 2008 (dle odhadu USDA) je na úrovni 34,1 mil. tun obilovin (snížení oproti marketingovému roku 2006/2007 o 21,7 mil. tun). V intervenčních zásobách EU 27 se k 23. 11. 2008 nachází 17 574 t obilovin, z toho 37 t pšenice a 17 537 t kukuřice. Do intervence bylo k tomuto datu nabídnuto celkem **24 248 t obilovin**, z toho **3 400 t pšenice** (HU 1,6 tis. tun, BG 1,0 tis. tun, SK 0,8 tis. tun), **12 073 tun ječmene** (SK 6,9 tis. tun, HU 4,9 tis. t., **CZ 251 tun**) a **8 775 t kukuřice** (HU 8,15 tis. tun, SK 625,0 tun).

V marketingovém roce 2007/2008 byl opět zahájen intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky nebyly od 1. listopadu 2007 do 31. května 2008 nabídnuty do intervenčního nákupu žádné obiloviny. Celková smluvní skladová kapacita v ČR ke dni 30. 9. 2008 vykazovala 509,0 tis. tun obilovin, z toho Loco

vlastní činí 312,0 tis. tun, Loco cizí 20,0 tis. tun, destinace 177,0 tis. tun. SZIF měl ke dni 30. 9. 2008 uzavřeno 56 smluv ve 103 skladech, z toho 55 smluv je dlouhodobých (102 skladů) a 1 smlouva krátkodobá (1 sklad).

Na intervenčních zásobách SZIF zůstávala ke dni 30. 9. 2007 **pšenice** ze sklizně roku 2004 v množství **270 tun**, která byla prodána v rámci vyhlášeného výběrového řízení na vnitřní trh Společenství do 5 000 tun. Jednalo se o pšenici původně určenou na potravinovou pomoc z intervenčních zásob obilovin pro nejchudší obyvatele EU, o kterou však žádný uchazeč neprojevil zájem.

Z důvodu nulových intervenčních zásob obilovin v ČR v roce 2008 bylo na základě nařízení Rady (EHS) č. 3730/87, nařízení Komise (ES) č. 3149/92 a nařízení Komise (ES) č. 1146/2007 nakoupeno pro účely pomoci nejchudším obyvatelům EU z volného trhu 21,5 tun hladké mouky a 28,8 tun sušených bezvaječných těstovin.

V marketingovém roce 2008/2009 platí pro intervenční nákup obilovin nová nařízení. Čl. 11 odst. 1 druhý pododstavec nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 stanovuje souhrnně pro všechny členské státy EU strop omezující intervenční nákup u kukuřice – pro hospodářský rok 2008/2009 je stanoveno celkové množství **700 tis. tun** a pro hospodářský rok 2009/2010 již **0 tun**). V souladu s čl. 3 odst. 5 nařízení Komise (ES) č. 687/2008 je nabízející povinen ke každé nabídce kukuřice složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 15 EUR na každou nabídnutou tunu.

Celkový dovoz ve výši 179,7 tis. tun v marketingovém roce 2007/2008 je oproti předchozímu ročníku nižší, ale z dlouhodobého pohledu vysoce převyšuje obvyklé objemy, které se do ČR dovážely v posledních pěti ročnících (60 – 100 tis. tun). Dovoz sloužil především pro potřeby doplnění kvalitních partií pšenice tvrdé, sladovnického ječmene a žita. U ostatních komodit byl dovoz nízký (kromě kukuřice, kde se dováželo především osivo) a tvořil 21,5 % celkového skutečného dovozu. Předpokládaný dovoz pro stávající marketingový rok 2008/2009 se očekává v důsledku velmi vysoké a kvalitní sklizně ve výši 86,0 tis. tun.

U celkového vývozu se očekává jeho výraznější navýšení z 1 343,2 tis. tun v marketingovém roce 2007/2008 na 1 857,0 tis. tun v marketingovém roce 2008/2009. Uvedený velmi vysoký vývoz je předpokládán především z důvodů zachování částečně vyrovnané bilance obilovin a o málo vyšších cen v zahraničí.

I v letošním roce zůstává zachován dominantní vliv pšenice na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin. Dá se očekávat, že většina přebytků obilovin se bude nacházet ve formě pšenice a ječmene. Tyto přebytky z letošní sklizně by se měly odčerpat jednak zvýšeným zpracováním obilovin na technické užití (výroba bioethanolu), vyšším exportem a v neposlední řadě prostřednictvím intervenčního nákupu.

Průměrná produkce s poměrně dobrými kvalitativními parametry obilovin ze sklizně 2007 pokračovala v příznivém působení na cenový vývoj v průběhu celého marketingového roku 2007/2008. Ceny většiny komodit vzrostly ihned po sklizni strmým způsobem a dosahovaly velmi vysokých úrovní. Cenový nárůst se projevil především u pšenice potravinářské, kde ke konci marketingového roku 2007/2008 dosáhla cenová hladina úrovně 6 210 Kč/t. Pro marketingový rok 2008/2009 se předpokládá, že vlivem vysoké a velmi kvalitní produkce obilovin v ČR dojde k razantnímu propadu cen na obilníním trhu u většiny komodit a to jak potravinářské, tak i krmné kvality. Dá se očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2008 úrovně 3 300 – 4 200 Kč a u krmné pšenice 2 400 – 3 000 Kč. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat cenový pád, a to u ovsa na 2 700 – 2 900 Kč/t, u ječmene krmného na 2 400 – 2 800 Kč/t a u kukuřice na 2 500 – 2 900 Kč/t.

Velký cenový propad se také výrazně dotkne komodity, která nebyla v předchozích letech ve velkém přebytku, neměla výrazné problémy s kvalitou a rozsah jejího pěstování byl smluvně zajištěn. Týká se to především sladovnického ječmene, u kterého se předpokládá snížení cenové hladiny do úrovně 3 700 – 4 300 Kč/t. Rovněž u žita se předpokládá vzhledem k jeho zvýšené nabídce na vnitřním trhu ČR cenový pokles na cenovou úroveň 3 000 – 3 400 Kč/t.

OPATŘENÍ NA TRHU OBILOVIN ČESKÉ REPUBLIKY

I. Pravidla agrárního obchodu ČR

Společná zemědělská a společná obchodní politika EU

Česká republika, jako člen EU, je povinna dodržovat principy a pravidla Společné zemědělské politiky (SZP), která zabezpečuje regulaci trhu s obilovinami zejména prostřednictvím společné organizace trhu (SOT) s obilovinami. Společná zemědělská politika (SZP) v podstatě spočívá na třech principech. Jedná se o princip jednotného trhu, princip preference Společenství a princip finanční solidarity.

Princip jednotného trhu představuje volný pohyb zemědělských produktů mezi jednotlivými členskými státy. Zemědělský trh je součástí velkého jednotného vnitřního trhu, z něhož jsou vyloučena taková opatření, která doprovázejí běžný zahraniční obchod, jako jsou cla, obchodní omezení, vývozní dotace apod. Aby jednotný trh mohl fungovat, bylo nezbytné zavést jednotné předpisy, jednotné ceny a jednotná pravidla hospodářské soutěže. Princip jednotného trhu vyplývá z používání jednotlivých nástrojů na území všech členských států. Vyžaduje jednotný tržní management a předpokládá rovněž jednotnou ochranu na vnějších hranicích.

Princip preference Společenství je logickým následkem vytvoření jednotného zemědělského trhu. Je to v podstatě prosazení zásad, které poskytují přednost odbytu produktům vyrobených v členských zemích. Tento princip je velmi důležitý, protože chrání vnitřní trh před levnými dovozy a před nadměrným kolísáním světového trhu. Toho je možné dosáhnout pomocí různých zemědělsko politických nástrojů. Ty při dovozech a vývozech působí jako určitá zdymadla, která na hranicích zachycují a vyrovnávají cenové výkyvy.

Princip finanční solidarity je základním pilířem Společné zemědělské politiky, neboť její vytvoření znamená, že náklady na její fungování musí být hrazeny společně. Aby mohla prakticky fungovat, je vytvořen společný fond – EAGGF – Evropský zemědělský orientační a záruční fond (European Agricultural Guarantee and Guidance Fund), který je součástí rozpočtu Společenství. Skládá se ze dvou sekcí: – záruční sekce, která financuje náhrady na vývoz do třetích zemí a intervence zaměřené na stabilizaci zemědělských trhů, - orientační sekce, která financuje strukturálně politická opatření.

SOT obiloviny je v rámci pravidel daných základním nařízením Rady č. 1234/2008, kterým se stanoví společná organizace trhů a zvláštní opatření pro některé zemědělské produkty, řízena Evropskou komisí. Přijímaná opatření jsou předkládána ke schválení řídicímu výboru pro společnou organizaci trhů (ŘV SOT), který je tvořen zástupci EK a členských států a který má za úkol vyjadřovat se k předkládaným návrhům nařízení, schvalovat návrhy opatření k řízení trhu, které jsou předkládány Evropskou komisí a zejména zprostředkovávat kontakt a výměnu informací mezi členskými státy a Komisí. Nástrojem pro realizaci SOT obiloviny v ČR na národní úrovni je Státní zemědělský intervenční fond SZIF.

Evropská unie (EU) praktikuje jednak společnou zemědělskou politiku (SZP) a jednak společnou obchodní politiku. Obě tyto politiky zcela zásadně ovlivňují agrární obchod České republiky. Vstupem České republiky do EU se zahraničním obchodem stal pouze obchod se zeměmi mimo EU, tzv. třetími zeměmi. Obchod mezi současnými členskými státy je obchodem vnitřním v rámci jednotného trhu EU. Povinností všech členských zemí EU je uskutečňovat jak SZP, tak i společnou obchodní politiku a řídit se jednotnými právními předpisy v rámci těchto politik vydaných EU. Jedna z prvních tržních organizací byla zavedena již v roce 1962 pro obiloviny.

Společná zemědělská politika uplatňuje jednotné zásady pokud jde o podporu exportu zemědělských komodit a přístup na trh v podobě preferenčních ujednání. Pro dovozy do EU platí společný celní sazebník EU včetně jednotných celních preferencí a preferenčních celních kvót.

Společná obchodní politika je založena na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, liberalizačních opatření, vývozní politiku, ochranná obchodní opatření apod.

Dne 20. listopadu 2008 schválili ministři zemědělství zemí EU 27 v rámci revize SZP, kontroly funkčnosti SZP (Health check), některá nová pravidla, která vstoupí v platnost v průběhu let 2009 – 2013. Jde o určité kompromisní řešení, které však odstranění nerovností mezi starými a novými členskými státy EU nevyřešilo. V sektoru Obiloviny byl intervenční systém sice zachován, ale byl výrazně změněn. Byl zaveden nulový mechanismus intervence pro ječmen, čirok, rýži a pšenici tvrdou. Pro kukuřici platí pravidla přijatá v roce 2007.

2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů

Odpovědnosti SZIF platební agentury v oblasti SZP

- Zveřejňuje informace o
  - zboží, na jehož dovoz nebo vývoz je povinná dovozní nebo vývozní licence,
  - sazbách vývozních subvencí a vývozních clech,
  - podmínkách podávání žádostí o udělování vývozních subvencí a o povinnosti placení vývozních cel.
- Registruje obchodníky, kteří exportují zemědělské a zpracované zemědělské výrobky a žádají o licenci.
- Vydává vývozní a dovozní licence a výpisy z nich (včetně osvědčení o stanovení vývozní subvence předem).
- Přijímá kauce požadované v rámci SZP pro dovozní a vývozní licence, vývozní subvence, předběžné platby a další opatření.
- Provádí platby vývozních subvencí a vybírá vývozní cla.
- Při vývozu zpracovaných zemědělských výrobků vede registr předpisů.

Odpovědnosti celní správy v oblasti SZP

- Přijímání (uznávání) dovozních a vývozních deklarací.
- Ověřování tarifní klasifikace zboží při dovozu a vývozu.
- Ověřování dovozních a vývozních licencí a připisování vyvážených množství na licencích.
- Vybírání poplatků při dovozu (cla a jim ekvivalentní poplatky).
- Provádí fyzickou kontrolu zahrnující zkoušení a odebírání vzorků.
- Kontroluje zboží z jiných členských států, na které jsou v těchto státech udělovány produkční podpory.
- Potvrzuje vývoz zboží do určených míst (destinací), pro které je vývoz určen.

Platební agentury úzce spolupracují s celní správou a předávají si vzájemně potřebné informace k pokud možno bezporuchovému provádění obchodních mechanismů a k zajištění regulace obchodu s třetími zeměmi v rámci pravidel SZP. Platební agentury rovněž mohou část svých činností a pravomocí delegovat na orgány celní správy. Jsou však zodpovědné za řádné informování Komise o aktivitách vztahujících se k obchodním mechanismům.

3. Zásahy SZIF platební agentury

Právní úprava činnosti SZIF

Zákonem č. 256/2000 Sb., ze dne 14. července roku 2000, o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů byl zřízen Státní zemědělský intervenční fond (dále pouze „Fond“). Jeho úkolem je na základě nařízení vlády, vydaných k provedení tohoto zákona, provádět a zavádět tržní pořádky pro stabilizaci trhů se zemědělskými výrobky a potravinami.

Činnost SZIF se dále řídí úplným zněním zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění, a nařízeními Rady nebo Komise Evropských společenství.

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je od roku 2004 akreditovanou platební agenturou – zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2007 – 2013) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který čerpá finanční prostředky z EAFRD nahradil Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

V rámci společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady – společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita - financování ze společného fondu, do něhož všichni přispívají.

Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství představuje Program rozvoje venkova (PRV), který byl spuštěn v roce 2007. Stejně nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření Společného evropského trhu, která řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2007/2008

Pravidla režimu intervenčního nákupu stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. V České republice byl intervenční nákup otevřen v období od 1. listopadu do 31. května a bylo umožněno ho realizovat v bezlimitním množství u pšenice obecné, ječmene obecného a v limitovaném množství u kukuřice seté (1 500 tis. tun v rámci celé EU 27). Intervenční nákup obilovin v České republice vycházel ze základních nařízení, která upravovala provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jednalo se o nařízení Rady č. 1784/2003, o společné organizaci trhu s obilovinami; které bylo nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), dále nařízení Komise (ES) č. 824/2000, kterým se stanovily postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování kvality obilovin, které bylo nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 687/2008 ze dne 18. července 2008, kterým se stanoví postupy pro přejímání obilovin platebními agenturami nebo intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování jakosti obilovin (kodifikované znění) a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2007:

Zemědělskými subjekty nebo obchodníky nebyly od 1. listopadu 2007 do 31. května 2008 nabídnuty do intervenčního nákupu žádné obiloviny.

Intervenční skladování obilovin:

Celková smluvní skladová kapacita v ČR ke dni 30. 9. 2008 vykazovala 509,0 tis. tun obilovin, z toho Loco vlastní činí 312,0 tis. tun, Loco cizí 20,0 tis. tun, destinace 177,0 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 30. 9. 2008 uzavřeno 56 smluv ve 103 skladech, z toho 55 smluv je dlouhodobých (102 skladů) a 1 smlouva krátkodobá (1 sklad).

Potravinová pomoc z intervenčních zásob obilovin pro nejchudší obyvatele EU:

Z důvodu nulových intervenčních zásob obilovin v ČR v roce 2008 bylo na základě nařízení Rady (EHS) č. 3730/87, nařízení Komise (ES) č. 3149/92 a nařízení Komise (ES) č. 1146/2007 nakoupeno pro účely pomoci nejchudším obyvatelům EU z volného trhu 21,5 tun hladké mouky a 28,8 tun sušených bezvaječných těstovin.

Intervenční prodej obilovin:

Na intervenčních zásobách SZIF zůstávala ke dni 30. 9. 2007 **pšenice** ze sklizně roku 2004 v množství **270 tun**, která byla prodána v rámci vyhlášeného výběrového řízení na vnitřní trh Společenství do 5 000 tun. Jednalo se o pšenici původně určenou na potravinovou pomoc z intervenčních zásob obilovin pro nejchudší obyvatele EU, o kterou však žádný uchazeč neprojevil zájem.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2008/2009

V marketingovém roce 2008/2009 platí pro intervenční nákup obilovin nová nařízení, která jsou uvedena v textu odstavce Regulace společného trhu obilovin v marketingovém roce 2007/2008. Čl. 11 odst. 1 druhý pododstavec nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 stanovuje souhrnně pro všechny členské státy EU strop omezující intervenční nákup u kukuřice – pro hospodářský rok 2008/09 je stanoveno celkové množství **700 tis. tun** a pro hospodářský rok 2009/10 již **0 tun**). V souladu s čl. 3 odst. 5 NK (ES) č. 687/2008 je nabízející povinen ke každé nabídce kukuřice složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 15 EUR na každou nabídnutou tunu.

Všechny základní informace týkající se intervenčního nákupu v marketingovém roce 2008/2009 jsou uvedeny na internetových stránkách SZIF na internetové adrese <http://www.szif.cz> - „Základní informace o přejímání obilovin při intervenčním nákupu obilovin ze sklizně roku 2008“ a „Zjišťování a stanovení kontaminujících látek při intervenčním nákupu obilovin ze sklizně roku 2008 na základě analýzy rizik“ (jsou umístěny v sekci Společná organizace trhu/Komodity - Rostlinná výroba - Obiloviny - Intervenční nákup obilovin).

Seznam intervenčních center platných pro Českou republiku byl ustanoven nařízením Komise (ES) č. 750/2004 ve znění nařízením Komise (ES) č. 2004/2006. Nařízením Komise (ES) č. 428/2008 ze dne 8. května 2008, kterým se stanoví intervenční centra pro obiloviny (kodifikované znění) nahradilo nařízením Komise (ES) č. 2273/93, kterým se stanovila intervenční centra pro obiloviny před vydáním výše uvedené kodifikace. Hlavní význam existence intervenčních center spočívá v zajištění spravedlivého rozvržení nákladů na dopravu zboží k intervenci. Převážné náklady na dopravu obilovin z nabízejícího skladu do intervenčního skladu proplácí platební agentura dodavateli na základě tarifních vzdáleností a paušálních nákladů stanovených SZIF. Zároveň je od základní intervenční ceny za dodané obiloviny odečítána tzv. parita, která je tvořena přepravními náklady na dopravu obilovin z nabízejícího skladu do intervenčního centra.

4. Celní opatření platné po vstupu ČR do EU

Celní kvóty jsou určeny množstvím zboží (vyjádřené hmotností, objemem nebo hodnotou), které je propuštěno do volného oběhu za sníženou celní sazbu. Celní kvóty stanovené v rámci EU jsou společné pro všechny členské státy EU. Jsou řízeny Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii – DG TAXUD (Directorate General: Taxation and Customs Union) v Bruselu. Pravidla řízení (administrace) uvedených celních kvót v EU jsou upravena Nařízením Komise (EHS) č. 2454/93 – Prováděcí předpis k Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství.

Národní předpisy pro implementaci celního zákona a vnitřních předpisů jsou následující:

- Vyhláška č.199/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží.
- Vyhláška č.201/2005 Sb., o statistice dováženého a vyváženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství.

Kvóty v rámci společné zemědělské politiky

Vzhledem k tomu, že se na každý produkt vztahují určitá obchodní opatření, která zahrnují i celní kvóty, musí být definována opatřeními (Nařízení Komise nebo Rady EU). Tam, kde je opatření pro celní kvóty, musí být kvóty jasně definovány 6ti místným číselným kódem, známými jako „order number“ (ON). Celní kvóty uplatňované v rámci společné zemědělské politiky a vztahující se na dovoz zemědělských komodit jsou spravovány na základě licencí.

Dovozce, který požaduje uplatnění snížené celní sazby v rámci těchto kvót, musí kromě vyplnění příslušných údajů do JCD při propouštění zboží do volného oběhu předložit platnou licenci.

Získáním licence má deklarant rezervovanou část celní kvóty pro příslušný kalendářní rok. Licence se uděluje na základě písemné žádosti a splnění ostatních podmínek. Jednou z podmínek pro udělení licence je složení kauce, která se držiteli licence vrací v případě využití licence, tzn. dovozu požadovaného množství zboží. Licence mohou být obchodovatelné. Licence vydaná v jednom členském státu EU platí i v ostatních členských státech EU. V České republice tyto licence v rámci společné zemědělské politiky vydává Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), viz internetová stránka www.szif.cz.

Administrace těchto celních kvót spadá v rámci EK do působnosti DG AGRI. Ostatní licence, nevztahující se na dovoz a vývoz zemědělských komodit, bude i nadále vydávat licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu.

Ovšem i zde existuje výjimka potvrzující pravidlo v několika málo případech, kdy u celní kvóty došlo k převedení řízení z DG AGRI do DG TAXUD. Pak je celní kvóta uplatňována metodou „First - come - first - served“, ale i přesto je nutno předložit platnou licenci.

Intrastat

Statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá Intrastat. Sledování se týká zboží, které bylo odesláno z České republiky do jiného členského státu EU nebo bylo přijato do České republiky z jiného členského státu EU (tj. v obou případech přestoupilo státní hranici). Povinnosti vykazování údajů do Intrastatu jsou upraveny:“

- a) - národními předpisy:
  - vyhláškou č. 393/2008 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a o způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství. Touto vyhláškou byla novelizována vyhláška č. 201/2005 Sb. Tato vyhláška je v novelizovaném znění k dispozici na www.czso.cz
- b) - předpisy EU:
  - nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterými se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a nařízení Komise (ES) č. 1915/2005, kterým se mění nařízení č. 1982/2004.

Od 1. 1. 2009 dochází k významným změnám ve vykazování zboží sledovaném v Intrastatu. Mění se mimo jiné limit hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu od počátku roku 2009. Práh pro vykazování v roce 2009 bude činit 8 milionů Kč fakturované hodnoty zboží odeslaného do ostatních členských států EU i přijatého z ostatních členských států EU, přičemž zpravodajská jednotka, která překročila osvobozující práh v roce 2008 (2 nebo 4 milióny Kč), musí vykazovat údaje do Intrastatu nejméně do konce roku 2009. Další významnou změnou je povinné uvádění údaje o vlastní hmotnosti do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky. Tyto údaje byly nepovinné a proto bylo v 1/3 členských států upuštěno od jejich sledování. Vzhledem k tomu, že se ztrácela logická kontrola nad těmito výkazy, je uvádění například hmotnosti i počtu kusů živých zvířat od 1. 1. 2009 povinné.

5. Licenční politika

Systém dovozních a vývozních licencí a certifikátů je založen na horizontálním Nařízení Komise č. 376/2008, které stanoví společná prováděcí pravidla k aplikaci licencí v členských státech EU. Smyslem licenčního režimu je:

- získávat údaje pro analýzu a kontrolu dovozu a vývozu (a následné řízení trhu),
- zajišťovat systém celních kvót na dovozy,
- zabezpečit dodržování závazků GATT/WTO v oblasti dovozu a vývozu.

Dovozní a vývozní licence představují oprávnění, ale zároveň i závazek pro vývoz nebo dovoz určitého množství konkrétního výrobku v daném období platnosti licence.

Licence pro obiloviny vydává SZIF jako platební agentura v rámci společné organizace trhu s obilovinami. Veškerý dovoz a vývoz produktů, které patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence s výjimkou malých množství jejichž výše je uvedena v příloze III. Nařízení Komise č. 1291/2001.

Veškeré informace týkající se výdeje licencí pro obiloviny jsou uvedeny na internetových stránkách www.szif.cz

6. Daňová politika

V souvislosti se vstupem do Evropské unie musela Česká republika jako členský stát přizpůsobit svůj daňový systém principům stanoveným právní úpravou Evropských společenství. Jednou z oblastí, kterých se tato změna dotkla, je režim daně z přidané hodnoty uplatňovaný u obchodů uskutečňovaných uvnitř společného trhu EU. Ode dne vstupu ČR do EU je Česká republika povinna uplatňovat DPH v souladu s pravidly, která existují v Evropské unii. Základní principy pro zdanění daní z přidané hodnoty jsou obsaženy v Šesté směrnici Rady EU č. 77/388/EHS, ve znění pozdějších předpisů. Tyto principy jsou členské státy povinny implementovat do svých národních právních předpisů. V České republice to je nový zákon o DPH, který od 1. 5. 2004 nahradil stávající zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních došlo od roku 2004 k zásadním změnám při správě, placení i termínech splatnosti spotřebních daní. Při plnění daňových povinností platí, není-li v příslušném daňovém zákonu stanoveno jinak, společná procesní pravidla, která byla přijata zákonem ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o správě daní a poplatků"). Podle specifických ustanovení zákona o spotřebních daních mohou předkládat daňová přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně také právnické a fyzické osoby, mající postavení daňových poplatníků, které nakoupily nebo samy vyrobily a prokazatelně použily minerální oleje pro výrobu tepla (dále jen "topné oleje") a vybrané minerální oleje pro zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa (dále jen "zelená nafta"). Zákon č. 693/2004 Sb., kterým se měnil zákon č. 237/2004 Sb., o spotřebních daních, nezměnil nárok na vrácení 60 % spotřební daně, vznikající právnickým a fyzickým osobám, provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa, které nakoupily stanovené druhy olejů, paliv a maziv a prokazatelně je použily pro výše uvedené druhy činností. Způsob výpočtu vratky spotřební daně a ostatní podrobnosti upravuje vyhláška MZe č. 79/2005 Sb., s účinností od 1. 3. 2005.

7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Obiloviny z prosince 2007 a zahrnuje výběr právních předpisů týkajících se komodity obiloviny do částky 122 roku 2008.

Zákon č. 249/2008 Sb.,

kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 4. 7. 2008.

Uveřejněno v č. 78/2008 Sbírky zákonů.

Zákon č. 224/2008 Sb.,

úplné znění zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost není uvedena

Uveřejněno v č. 70/2008 Sbírky zákonů.

Zákon č. 184/2008 Sb.,

kterým se mění zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně práv k odrůdám), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a o státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 1. 7. 2008.

Uveřejněno v č. 57/2008 Sbírky zákonů.

Zákon č. 120/2008 Sb.,

kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Účinnost od 15. 5. 2008.

Uveřejněno v č. 38/2008 Sbírky zákonů.

Zákon č. 119/2008 Sb.,

kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 15. 4. 2008.

Uveřejněno v č. 38/2008 Sbírky zákonů.

Zákon č. 37/2008 Sb.,

kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu), ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 1. 3. 2008.

Uveřejněno v č. 11/2008 Sbírky zákonů.

Zákon č. 35/2008 Sb.,

kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu) ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 12. 2. 2008.

Uveřejněno v č. 11/2008 Sbírký zákonů.

Zákon č. 299/2007 Sb.,

kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění zákona č. 444/2005 Sb., a zákona č. 178/2006 Sb.

Účinnost od 29. 11. 2007.

Uveřejněno v č. 97/2007 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 114/2008 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření

Účinnost od 15. 4. 2008.

Uveřejněno v č. 36/2008 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 112/2008 Sb.,

o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám
Účinnost od 15. 4. 2008.

Uveřejněno v č. 36/2008 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 108/2008 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění nařízení vlády č. 219/2007 Sb.

Účinnost od 4. 4. 2008.

Uveřejněno v č. 34/2008 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 99/2008 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 31. 3. 2008.

Uveřejněno v č. 31/2008 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 96/2008 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele, ve znění nařízení vlády č. 512/2006 Sb.

Účinnost od 15. 3. 2008.

Uveřejněno v č. 29/2008 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 332/2007 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti

Účinnost od 31. 12. 2007.

Uveřejněno v č. 106/2007 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 333/2007 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 80/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování platby pro pěstování energetických plodin

Účinnost od 15. 12. 2007.

Uveřejněno v č. 106/2007 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 215/2008 Sb.,

o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů

Účinnost od 12. 7. 2008

Uveřejněno v č. 68/2008 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 381/2007 Sb.,

o stanovení maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách a surovinách

Účinnost od 31. 12. 2007.

Uveřejněno v č. 117/2007 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 320/2007 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhlášky č. 125/2007 Sb.

Účinnost od 13. 12. 2007.

Uveřejněno v č. 102/2007 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 287/2007 Sb.,

vyhláška o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

Účinnost od 1. 1. 2008.

Uveřejněno v č. 94/2007 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 278/2007 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 31. 10. 2007.

Uveřejněno v č. 89/2007 Sbírky zákonů.

8. Významná nařízení ES k společné organizaci trhu v odvětví obilovin

Pravidla režimu intervenčního obchodu s obilovinami stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Zde jsou uvedeny základní nařízení pro sektor obiloviny, platná do současnosti. Tyto platná nařízení jsou průběžně novelizována.

Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007

kterým se stanoví společná organizace trhů a zvláštní opatření pro některé zemědělské produkty.

Nařízení komise (ES) č. 687/2008

kterým se stanoví postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování kvality obilovin.

Nařízení komise (ES) č. 2148/1996

stanovující pravidla pro hodnocení a monitorování veřejných intervenčních zásob zemědělských výrobků.

Nařízení komise (ES) č. 2131/1993

stanovující postup a podmínky pro prodej obilí drženího intervenčními agenturami.

Nařízení komise (ES) č. 2220/1985

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu záruk pro zemědělské produkty.

Nařízení komise (ES) č. 376/2008

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení subvence předem pro zemědělské produkty.

Nařízení komise (ES) č. 800/1999

kterým se stanoví společná pravidla k režimu vývozních subvencí pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 1342/2003

kterým se předepisují podrobná speciální pravidla pro uplatňování systému dovozních a vývozních licencí pro obiloviny a rýži.

Nařízení komise (ES) č. 565/1980

o stanovení subvence předem.

Nařízení Rady (ES) č. 386/1990

o kontrole při vývozu.

Nařízení Komise (ES) č. 2090/2002

o kontrole při vývozu.

9. Harmonizované, revidované nebo nové ČSN vztahující se k obilovinám

Do 31. srpna 2008 byly vypracovány Zemědělským střediskem technické normalizace AGROFERT HOLDING a.s., Praha a vydány Českým normalizačním institutem, Praha níže uvedené harmonizované nebo nové technické normy pro obiloviny:

ČSN 46 1100-2 Obiloviny potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-2 Obilí potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-3 Obilí potravinářské – Část 3 : Pšenice tvrdá z dubna 1994.

ČSN 46 1100-4 Obiloviny potravinářské – Část 4: Žito. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 4 Obilí potravinářské – Část 4: Žito z dubna 1994.

ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický. Vydání provedeno v březnu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z dubna 1994 včetně Změny Z1 z října 2002.

ČSN 46 1100-7 Obiloviny potravinářské – Část 7: Oves potravinářský. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 7 z března 1994.

ČSN 46 1200-2 Obiloviny – Část 2: Pšenice. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 2 Obilí krmné – Část 2: Pšenice krmná z března 1994.

ČSN 46 1200-3 Obiloviny – Část 3: Ječmen. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-3 Obilí krmné – Část 3: Ječmen krmný z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 6 Obilí potravinářské – Část 6: Ječmen potravinářský ze srpna 1994.

ČSN 46 1200-4 Obiloviny – Část 4: Oves. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 4 Obilí krmné – Část 4: Oves krmný z března 1994.

ČSN 46 1200-5 Obiloviny – Část 5: Žitovec (*triticale*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 5 Obilí krmné – Část 5: Žitovec (*triticale*) z března 1994.

ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 6 Obilí krmné – Část 6: Kukuřice krmná z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 8 Obilí potravinářské – Část 8: Kukuřice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1200-7 Obiloviny – Část 7: Proso. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 7 Obilí krmné – Část 7: Proso z října 1994.

ČSN 46 1200-8 Obiloviny – Část 8: Pohanka. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 8 Obilí krmné – Část 8: Pohanka z října 1994.

ČSN 46 1200-9 Obiloviny – Část 9: Mohár a čumíza. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 9 Obilí krmné – Část 9: Mohár a čumíza z října 1994.

ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 10 Obilí krmné – Část 10: Čirok z října 1994.

ČSN 46 1011-6 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 6: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu příměsí a nečistot. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 6 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-11 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 11: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu zrn se sníženou sklovitostí u pšenice tvrdé (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 11 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-18 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 18: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu dusíkatých látek. Vydání provedeno v únoru 2003; platí od 1. 3. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 17 z 11. 4. 1988 a ČSN 46 1011 - 18 z 11. 4. 1988.

Změna Z1 k ČSN 46 1011-7 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 7: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu plných zrn. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-1 Obilí potravinářské – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998

Vydání Změny Z2 provedeno v srpnu 2002; platí od 1. 9. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z března 2005. Vydání Změny Z1 provedeno v lednu 2006; platí od 1. 2. 2006.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice z července 2001. Vydání Změny Z1 provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10 : Čirok z ledna 2003. Vydání změny provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

ČSN 46 1011-12 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 12: Zkoušení obilovin – Třídění sladovnického ječmene – Praktická metoda. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 12 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-13 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 13: Zkoušení obilovin – Stanovení klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 13 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-14 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 14: Zkoušení obilovin – Stanovení energie klíčení sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 14 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*) z ledna 2002. Vydání Změny Z1 provedeno v září 2004; platí od 1. 10. 2004.

ČSN ISO 5223+Amd.1 (46 1012) Zkušební síta pro obiloviny. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od 1. 7. 2002. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5223:1995 včetně změny ISO 5223:1995/Amd.1:1999.

ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení vlhkosti – Praktická referenční metoda. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí účinnosti této normy se ruší ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení obsahu vody – (Praktická referenční metoda) z ledna 1993.

ČSN ISO 6644 (46 1015) Tekoucí obiloviny a mlýnské výrobky – Automatický odběr vzorků mechanickými vzorkovači. Vydání provedeno v lednu 2006; platí od února 2006.

ČSN ISO 5529 (46 1022) Pšenice – Stanovení sedimentačního indexu – Zeleného test. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od listopadu 2000. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5529:1992.

ČSN ISO 9648 (46 1023) Čirok – Stanovení obsahu taninu. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 9648:1988.

ČSN ISO 7971-2 (46 1013) Obiloviny – Stanovení objemové hmotnosti zvané „hektolitrová váha“ – Část 2 Praktická metoda. Vydání provedeno v červenci 2003; platí od 1. 4. 2004. Po nabytí účinnosti se ruší ČSN 46 1011-5 z 11. 4. 1988 a zároveň se mění ČSN 994178 z 21. 3. 1990.

ČSN ISO 13690 (46 1024) Obiloviny, luštěniny a mlýnské výrobky – Odběr vzorků ze statických dávek. Vydání provedeno v lednu 2004; platí od 1. 2. 2004. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 13690:1999.

ČSN EN ISO 3093 (46 1026) Pšenice, žito, pšeničná a žitná mouka, pšenice tvrdá (durum) a semolina z pšenice tvrdé – Stanovení čísla poklesu podle Hagberga-Pertena. Vydání provedeno v prosinci 2007; platí od 1. 1. 2008. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 3093:2004.

10. Podpůrné programy pro rok 2008

Systém podpor do zemědělství v České republice po loňské částečné změně se v roce 2008 nezměnil a zůstal prakticky stejný. Pro české zemědělce tak stále představuje možnost přístupu do značně širokého spektra podpůrných prostředků.

Systém podpor lze rozdělit na:

- I./ Přímé platby a národní doplňkové platby (Top-Up)**
- II./ Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013**
- III./ Národní podpory**

I./ Přímé platby

Od roku 2004 aplikuje Česká republika spolu s některými novými členskými státy EU (Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Slovensko, Polsko a od roku 2007 i Rumunsko a Bulharsko) systém přímých podpor zemědělcům formou jednotné platby na plochu (SAPS). Dle návrhu nového nařízení Rady je novým členským státům včetně ČR umožněno aplikovat SAPS do r. 2013. Výrazným specifickým SAPS je úplné oddělení od produkce (tzv. decoupling), přičemž se váže na skutečně obhospodařovanou zemědělskou půdu, která je způsobilá, tj. nacházela se v dobrém zemědělském stavu k 30. 6. 2004.

V tomto se zásadně odlišuje od platby SPS aplikované v EU 17 (původní členské státy + Malta a Slovinsko), která je zatížena řadou výjimek v podobě plateb spojených s produkcí. Z tohoto pohledu se zjednodušený systém SAPS zdá mnohem bližší původnímu smyslu reformy SZP 2003 v oblasti podpor.

Jednotná platba na plochu (SAPS)

SAPS je zjednodušeným systémem přímých plateb poskytovaných v rámci EU 27. SAPS je poskytován ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy. Jedná se o zákonem vymezené oprávněné kultury dle zákona o zemědělství: orná půda, travní porosty a stálé pastviny, vinice, ovocné sady, chmelnice, školky a rychle rostoucí dřeviny na energetické využití. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy a dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC). Počínaje rokem 2009 bude podmíněno také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (SMR), které jsou společně s GAEC známy pod pojmem Cross-Compliance (křížová shoda). Cross-Compliance představuje vazbu mezi přijatou podporou v rámci Společné zemědělské politiky a dodržováním určitých standardů v jednotlivých zemědělských podnicích. Podmínky Cross-Compliance jsou od roku 2007 povinny dodržovat již všechny „staré“ členské státy. Důvodem pro jejich zavedení bylo postupné oddělení poskytovaných plateb od produkce, tzv. decoupling, v souvislosti se kterým by mohlo dojít k opouštění zemědělské půdy a k prudkému poklesu produkce. Evropská unie tedy vymezila nová pravidla týkající se ochrany životního prostředí, pohody hospodářských zvířat a kvality a bezpečnosti potravin.

Vzhledem k tomu, že novým členským státům po svém vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. V roce 2004 odpovídaly platby 25 % úrovně plateb poskytovaných v EU 15, 30 % v roce 2005, 35 % v roce 2006, 40 % v roce 2007 a následně od roku 2008 budou každoročně zvyšovány o 10 % až do dosažení stejné úrovně plateb ve starých členských státech (EU 15) v roce 2013.

Přehled základních ukazatelů SAPS v rámci České republiky je uveden v tabulce I.

Tabulka I: Přehled základních ukazatelů SAPS

rok	2004	2005	2006	2007	2008
číslo nařízení vlády	243/2004 Sb.	144/2005 Sb.	144/2005 Sb.	47/2007 Sb.	47/2007 Sb.
úroveň plateb EU-15	25 %	30 %	35 %	40 %	50 %
obálka SAPS (mil.)	198,940	249,296	310,457	355,384	437,762
sazba (/ha)	56,41	71,42	88,89	101,40	124,60
směnný kurz (Kč/)	32,45	29,55	28,33	27,53	24,66
sazba (Kč/ha)	1 830,40	2 110,70	2 517,80	2 791,50	3 072,70

Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR

V nových členských státech (vyjma Bulharska a Rumunska) se zvýšil celkový objem finančních prostředků určených pro výplatu přímých plateb z původní 25 % úrovně plateb EU 15 v roce 2004 na současných 50 %.

Národní doplňkové platby (Top-Up)

Současně se systémem SAPS bylo novým členským státům umožněno přímé podpory dorovnávat z vlastních zdrojů (tzv. národní doplňkové platby k přímým podporám – top-up) o 30 % unijní sazby. Přístupová smlouva a nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, v platném znění, umožňují dorovnávat přímé podpory z vlastních zdrojů o max. 30 % unijní sazby, respektive v roce 2005 do 60 %, v roce 2006 do 65 %, v roce 2007 do 70 % a v roce 2008 do 80 % výše sazby platné v EU ke dni 30. 4. 2004. V případě, že v roce 2003 byl v novém členském státu Evropské unie aplikován systém obdobný přímé podpoře ve starých členských státech Evropské unie (EU 15), lze aktuální podporu navýšit až do úrovně roku 2003 se zvýšením o 10 %, maximálně však do 100 % unijní sazby, platné ke dni 30. 4. 2004. Dorovnání do 100 % unijní sazby je pro Českou republiku u bramborového škrobu přímo uvedeno v Přístupové smlouvě.

Na základě vodítek Evropské komise z roku 2007, ve kterých bylo rozhodnuto o částečném decouplingu (oddělení od produkce), jsou v roce 2008 v rámci TOP-UP podporovány následující sektory:

v rámci tzv. plateb oddělených od produkce:

- chmel,
- skot, ovce, popřípadě kozy (tzv. platba na přežvýkavce),
- zemědělská půda,
- brambory pro výrobu škrobu,

a plateb vázaných na produkci:

- pěstování lnu na vlákno,
- pěstování chmele,
- chov ovcí, popřípadě koz,
- chov krav bez tržní produkce mléka.

Ve srovnání s předchozím rokem 2007 došlo k rozšíření podpory orné půdy na půdu zemědělskou (TOP-UP na SAPS). V některých sektorech dochází k rozšíření možnosti využití národních doplňkových plateb za účelem plného využití možností plateb vázaných na produkci (např. s pokračující podporou sektoru přežvýkavců došlo k rozšíření o subsektory krav bez tržní produkce mléka a ovce a kozy) tak, aby bylo plně využito možností daných komunitárním právem pro komplementární účinek plateb vázaných na produkci a plateb oddělených od produkce.

Přesná sazba výše národních doplňkových plateb je každoročně stanovována v závislosti na počtu žadatelů, resp. zjištěné výměře oprávněné pro poskytnutí národní doplňkové platby nebo počtu VDJ (v případě platby na přezvýkavce), na množství prostředků alokovaných ze státního rozpočtu a dále na výši maximální obálky a maximální sazby na jednotku, které byly schváleny Evropskou komisí pro daný sektor.

Tabulka 2: Srovnání sazeb a celkového množství vyplacených finančních prostředků v rámci národních doplňkových plateb (Top-Up) v oblasti rostlinné výroby v letech 2005 - 2008

Kalendářní rok	Top-Up v oblasti rostlinné výroby	počet ha	sazba Kč / ha	celkem vyplaceno Kč
2005	některé plodiny na orné půdě	2 035 640,74	2 314,90	4 712 304 749
2006	některé plodiny na orné půdě	2 056 818,43	2 240,40	4 608 096 011
2007	orná půda k 31. 3. 2007	2 570 218,21	1 755,10	4 510 989 980
2008	zemědělská půda (SAPS)	3 512 832,22	1 341,40	4 712 113 140

Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR

II./ Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013 – PRV

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 vychází z nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, a zejména navazuje na Národní strategický plán rozvoje venkova, schválený vládou usnesením č. 499 ze dne 10. května 2006. Evropskou komisí byl Program rozvoje venkova schválen dne 23. května 2007.

Realizace Programu rozvoje venkova se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, tj. **Osy I – IV**, jejichž cílem je zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Čtvrtá průřezová osa **LEADER** klade důraz na vytváření a rozvíjení místních partnerství venkovských subjektů a tím přispění k realizaci priorit os I, II a především osy III.

PRV bude realizován prostřednictvím následujících os a opatření:

Opatření Osy I – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

- Modernizace zemědělských podniků
- Investice do lesů
- Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- Pozemkové úpravy
- Seskupení producentů
- Další odborné vzdělávání a informační činnost
- Zahájení činnosti mladých zemědělců
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti
- Využívání poradenských služeb

Opatření Osy II – zlepšování životního prostředí a krajiny

- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě
- Agroenvironmentální opatření – Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)
- Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů

- Platby v rámci Natury 2000 v lesích
- Lesnicko-environmentální platby
- Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu
- Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)
- Zalesňování zemědělské půdy
- Obnova lesnického potenciálu a podpora společenských funkcí lesů

Opatření Osy III – kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- Podpora cestovního ruchu
- Základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova
- Ochrana a rozvoj dědictví venkova
- Vzdělávání a informace

Opatření Osy IV – Leader

- Místní akční skupina
- Realizace místní rozvojové strategie
- Realizace projektů spolupráce

Příjem žádostí na projektová opatření Programu rozvoje venkova probíhá třikrát ročně v předem stanovených termínech na Státním zemědělském a intervenčním fondu (SZIF).

III./ Národní podpory

- 1./ Dotační tituly ministerstva zemědělství
- 2./ Podpory PGRLF

I./ Dotační tituly ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2008. Tyto zásady byly schváleny usnesením č. 577 z 23. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 7. 12. 2007.

Oblasti obilovin se dotýkají zejména následující podpůrné programy:

9. Poradenství a vzdělávání

9.A Speciální poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podporováno je vydávání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma, pořádání výstav pěstovaných rostlin a podpora pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost.

9.F Podpora poradenství v zemědělství

Podpora poradenství v zemědělství je zaměřena na :

- regionální přenos informací o realizaci společné zemědělské politiky, zejména požadavků na plnění cross compliance, zajišťovaný prostřednictvím Krajských informačních středisek pro rozvoj venkova a zemědělství (KIS),
- metodickou činnost k podpoře zemědělského poradenského systému

Podporu do výše 100 % z prokázaných nákladů, maximálně 500 tis. Kč, mohou obdržet žadatelé, kteří využijí poradenskou službu v souladu s předmětem dotace do hospodářského výsledku.

10. D Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je podpora vstupu, členství, zastoupení členství a činnost českých stavovských agrárních nevládních organizací (u členů řádných i přidružených) v mezinárodních nevládních organizacích (podpora rozvoje demokratické občanské společnosti), za které se z hlediska tohoto dotačního titulu pro rok 2008 považují: Konfederace mladých farmářů (CEJA), Evropská konfederace zemědělských producentů (COPA), Všeobecný výbor pro zemědělské družstevnictví EU (COGECA), Konfederace potravinářských sdružení EU 15 (CIAA), Konfederace evropských vlastníků lesa (CEPF), Evropská federace obecních lesů (FECOF), Asociace evropských regionů horských oblastí (EUROMONTANA) a Sdružení evropských vinařských regionů (AREV). Výše podpory je fixní částka dle rozhodnutí MZe podle náročnosti začlenění do vyjmenovaných mezinárodních nevládních organizací. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční).

13.A. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Účelem dotace je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a zlepšení hygienických podmínek zabezpečením transferu nových technologií a inovací do zpracování zemědělských produktů (včetně integrované prevence a omezování znečištění). Dotaci lze poskytnout pro:

- modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení,
- zavádění nových technologií,
- zlepšení a racionalizaci postupů zpracování zemědělských produktů,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality potravinářských výrobků,
- zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- zavádění technologií souvisejících s dohledatelností potravinářských výrobků.

Podpora do výše 40 % vynaložených nákladů projektu (max. do 10 mil. Kč/I projekt/I příjemce) je poskytnuta formou dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční).

13.B. Podpora zvýšení jakosti zpracování zemědělských produktů při výrobě krmiv

Účelem je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů, zvyšování konkurenceschopnosti výroby krmiv, zejména s ohledem na jakost, nezávadnost a dohledatelnost výrobků (včetně integrované prevence a omezování znečištění). Dotaci lze poskytnout pro :

- modernizace a rekonstrukce výrobních zařízení,
- zavádění nových technologií,
- zlepšení a racionalizace postupů zpracování zemědělských produktů,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality krmiv,
- zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- zavádění technologií souvisejících s dohledatelností vyrobených krmiv

Podpora do výše 40 % vynaložených nákladů projektu (max. do 10 mil. Kč/I projekt/I příjemce) je poskytnuta formou dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční).

2./ Podpory PGRLF

Od května roku 2007 v souvislosti s koncem přechodného období vstupu ČR do EU poskytuje PGRLF, a.s. podporu v rámci níže uvedených programů, a to pouze ve formě dotace části úroků z úvěru respektive přímé platby u finanční podpory pojištění za splnění podmínek stanovených v Pokynech pro poskytování podpor PGRLF, a.s. či Zásad pro poskytování finanční podpory pojištění pro rok 2008 PGRLF, a.s.

I. Investiční programy:

1./ Program Zemědělec

Předmět a účel podpory: cílem Programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce Podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

a) V rámci tohoto Programu je podporován zejména nákup následujících investic:

traktor, sklízecí mlátička, adaptér ke sklízecí mlátičce, pluh, podmičák, brány rotační i diskové, rotavátor, mulčovač, žací stroj, obraceč, shrnovač, rozdružovač, ovíječka, lis a balička na slámu a seno, secí kombinace, rozmetadlo, osečkovač, návěs – přívěs, nástavba – nosič nástaveb, tahač, postřikovač, půdní fréza, samosběrací vůz, rezačka, krmný vůz, nakladač, rosič, kypřič, sazeč, drtič hrud, kompaktor, kultivátor, stroj na sběr kamene, sklízeč cukrovky, manipulátor, stroje na aplikaci kejdy, odplevelovač, překopávač kompostu, půdní válce, smyk, vyorávač, nahrnovač, senážní vůz.

b) V rámci tohoto Programu není zejména podporováno:

- nákup obchodních a družstevních podílů a nákup akcií,
- běžné opravy technologických zařízení budov a staveb (vč. střech),
- nákup zvířat (vč. základního stáda),
- nákup produkčních práv,
- výsadba jednoletých rostlin,
- nákup automobilů.

2./ Program Půda

Předmět a účel Podpory: cílem Programu je podpořit nákup nestátní zemědělské půdy, včetně trvalých porostů (sadů, vinic, chmelnic – dále jen "půdy"), za účelem hospodaření (provozování zemědělské výroby) na této půdě.

V případě výše uvedených investičních programů platí, že žadateli – mladému zemědělci – bude podpora navýšena o 1 %. Mladým zemědělcem se rozumí podnikatel (fyzická osoba), který v roce podání žádosti nedosáhl věku 40 let. Toto navýšení bude poskytováno nejdéle do konce roku, ve kterém Žadatel – mladý zemědělec – dovrší věku 40 let.

II. Podpora pojištění-neinvestiční

Účel podpory: zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění.

Předmět podpory: úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat.

Forma podpory: neinvestiční.

1./Podprogram: Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podprogram je určen a podpora bude poskytnuta pěstitelům, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění uvedené v části A Zásad, a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin pro případ:

- krupobití,
- požáru,
- vichřice,
- povodně nebo záplavy,
- sesuvu půdy,
- vyzimování,
- vymrznutí,
- jarního mrazu nebo mrazu.

Výše podpory: **až do 50 %** prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok **až do 35 %** prokázaných uhrazených nákladů na pojištění ostatních plodin pro příslušný rok

Pro účely poskytování finanční podpory se **speciálními plodinami**, jakožto předměty pojištění, rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. – réva a chmel,
- ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandloně, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny),
- jahody,
- konzumní zelenina (celer, mrkev, petržel, pastiňák, křen, ředkvička, ředkev, kedlubny, kapusta, květák, zelí, cibule, česnek, pažitka, pór, cukety, okurky, paprika, rajčata, salát, špenát, kopr, brokolice),
- okrasné rostliny vč. školek,
- přadné rostliny (len a konopí).

2./Podprogram: Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Podpora bude poskytnuta chovateli hospodářských zvířat, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění uvedené v části A Zásad, a který na své jméno sjednal smluvní pojištění hospodářských zvířat pro případ nálezů a dalších hromadných onemocnění. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění hospodářských zvířat pro případ:

- živelních škod,
- nebezpečných nálezů nebo jiných hromadných onemocnění infekčního nebo parazitárního původu.

Výše podpory:

až do 20 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění hospodářských zvířat pro případ nálezů a dalších hromadných onemocnění pro příslušný rok.

II. Nepotravinářské využití obilovin

V této části jsou uvedeny výsledky statistického šetření za první pololetí roku 2008, konečná data za rok 2008 budou k dispozici nejdříve během prvního čtvrtletí roku 2009.

Využití obilovin určených k nepotravinářským účelům mimo výrobu krmiv pro hospodářská zvířata je majoritně zaměřeno na produkci biopaliv. Může se jednat buď o paliva určená k přímému spalování, kdy celou rostlinu, tzn. zrno i slámu, lze spalovat ve speciálních kotlích přímo v rozdržené formě, ve slisované formě (v balících) nebo v podobě pelet či briket. Poslední zmíněná forma pro obiloviny skýtá možnost využití v kotlích s automatickým dávkováním, což umožňuje bezobslužný kontinuální provoz, popřípadě i s naprogramovaným časováním a nastavením zajišťujícím vysokou míru komfortu.

V současnosti se však z obilovin pro energetické využití nejčastěji vyrábí kapalná dopravní paliva, označovaná též jako tzv. **dopravní biopaliva**. Alternativou za benzín je nejvíce využíván **bioethanol** vyráběný kvasným procesem. K jeho produkci je zapotřebí plodina s dostatečným obsahem cukrů resp. škrobu jako jsou právě obiloviny, ale i cukrová řepa.

Stejně jako ostatní členské státy EU řešila i ČR problematiku související s aplikací biopaliv v praxi. V ČR byla proto zavedena povinnost přimíchávání biosložky do dopravních paliv, která respektuje závazky ČR na plnění cílů EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Implementací příslušných směrnic EU do českého národního právního systému tak u nás byla tato povinnost zavedena novelizací zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.

V této souvislosti je proto i v ČR využíváno obilovin pro výrobu bioethanolu jakožto příměsí do benzínu. Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin jsou znázorněny v tabulce I.

Tab. I: Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin

Produkt	Plodina	Výnos zrna (cca) t/ha	Výtěžnost paliva hl/t	Výtěžnost paliva z ha hl/ha
Bioethanol	Pšenice	5,0	3,57	17,85
	Kukuřice	8,5	3,88	32,93
	Cukrovka	50,0	1,00	50,00
MEŘO	Řepka	3,0	4,06	12,17

Zdroj: MZe

K cílenému pěstování polních plodin pro energetické účely je v EU (a od roku 2007 i v ČR) aplikována podpora pěstování energetických plodin, tzv. „C-Kredit“. Jedná se o podporu na plochu, na které jsou pěstovány plodiny určené primárně k energetickému využití, ve výši 45 /ha. Subvence se tedy vztahuje rovněž na obilniny, které se majoritně využívají pro výrobu bioethanolu. Plochy a minimální množství obilovin, které pěstitelé využili nebo využijí ještě v roce 2008 pro energetické účely, jsou zobrazeny v tabulce 2.

Tab. 2: Plochy, na které byla v ČR v roce 2008 podána žádost o „C-Kredit“

Plodina	Výměra ¹⁾ (ha)	RV-EP 2008 ²⁾ (t/ha)	Sklizeň 2008 ³⁾ (t)
ječmen jarní	18,27	3,30	60,29
ječmen ozimý	75,31	3,30	248,52
oves	8,31	2,50	20,78
pšenice jarní	87,45	3,10	271,10
pšenice ozimá	5122,83	4,10	21003,60
žito	68,44	3,20	219,01
triticale ozimé	5959,44	3,20	19070,21
triticale jarní	381,15	3,20	1219,68
kukuřice	5575,79	5,70	31782,00
Obiloviny celkem			73 895,19

Zdroj: MZe

¹⁾ Výměra: Celková plocha, na níž byly podány žádosti o podporu "C-Kredit"

²⁾ RV-EP 2008 - reprezentativní výnos energetické plodiny stanovený pro rok 2008

³⁾ Sklizeň 2008 - minimální množství obilovin, jež měli žadatelé použít k energetickým účelům (součin výměry a RV-EP)

Statistiku produkce, spotřeby a dalších ukazatelů o pohybu bioethanolu bez ohledu na původní produkční plodinu (obiloviny, řepa, třtina) dlouhodobě sleduje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Vývoj situace bioethanolu v ČR za první pololetí roku 2008 je vyobrazen v tabulce 3.

Tab. 3: Domácí produkce, dovoz, vývoz, změna zásob a hrubá spotřeba bioethanolu (pro pohon motorů) v ČR v roce 2008 po měsících (v tunách)

Měsíc	1	2	3	4	5	6	Součet
Domácí produkce	205	2 275	2 730	5 371	5 703	5 078	21 362
Dovoz	0	0	1 088	3 464	1 110	1 681	7 343
Vývoz	1 708	752	610	1 090	603	1 507	6 270
Změna zásob +/-	-1 945	513	-1 517	1 711	-399	-151	-1 788
Hrubá spotřeba	442	1 010	4 726	6 034	6 608	5 402	24 222

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Vzhledem k nutnosti plnění cílů EU v oblasti bioenergetiky i s přihlédnutím ke zvyšující se poptávce po energetické biomase v Evropě, se pěstování obilovin pro energetické účely jeví i do budoucna jako perspektivní.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Odhady světové produkce a obchodu u pšenice a ostatních obilovin (mil. t)

	2006/2007	2007/2008 ¹⁾	2008/2009 ²⁾	Změna 2008/2009 proti 2007/2008 (%)
Pšenice				
Sklizeň - svět	596,20	610,50	682,37	+11,8
z toho USA	49,32	56,25	68,03	+20,9
EU 27	124,87	119,43	150,60	+26,1
Východoevropské země bez SNS a baltických států	4,33	4,38	4,56	+4,1
SNS bez baltických států	84,98	92,69	114,74	+23,8
Dovoz - svět	113,60	112,42	121,83	+8,37
z toho USA	3,32	3,07	2,72	-11,0
EU 27	5,14	6,93	5,00	-28,0
Východoevropské země bez SNS a baltických států	1,47	1,95	1,73	-11,2
SNS bez baltických států	5,96	5,89	5,81	-1,4
Spotřeba - svět	616,83	618,21	656,51	+6,2
z toho USA	31,04	29,00	35,44	+22,2
EU 27	125,50	117,74	131,50	+11,7
Východoevropské země bez SNS a baltických států	5,45	5,52	5,64	+2,2
SNS bez baltických států	72,53	75,56	83,33	+10,3
Zásoby na konci marketingového roku - svět	127,01	119,39	145,25	+21,7
z toho USA	12,41	8,32	16,42	+97,4
EU 27	14,03	10,42	15,52	+48,9
Východoevropské země bez SNS a baltických států	1,12	1,10	1,16	+5,4
SNS bez baltických států	8,86	10,00	18,58	+85,8
Obiloviny kromě pšenice a rýže				
Sklizeň - svět	989,98	1077,92	1091,73	+1,3
z toho USA	280,11	351,06	323,84	-7,8
EU 27	137,44	136,38	158,26	+16,0
Východoevropské země bez SNS a baltických států	11,72	9,53	12,06	+26,6
SNS bez baltických států	58,70	53,91	74,70	+38,6
Dovoz - svět	113,21	124,49	107,06	-14,0
z toho USA	2,55	3,50	2,91	-17,0
EU 27	7,99	19,76	2,76	-86,0
Východoevropské země bez SNS a baltických států	0,91	1,05	0,89	-15,2
SNS bez baltických států	0,95	0,83	0,69	-17,0
Spotřeba - svět	1015,89	1062,41	1094,95	+3,06
z toho USA	242,91	275,80	286,71	+4,0
EU 27	147,72	153,78	148,02	-3,7
Východoevropské země bez SNS a baltických států	11,70	10,91	11,70	+7,2
SNS bez baltických států	51,45	50,32	55,88	+11,0
Zásoby na konci marketingového roku - svět	138,62	154,13	150,91	-2,1
z toho USA	36,17	45,06	32,67	-27,0
EU 27	15,29	13,05	18,59	+42,5
Východoevropské země bez SNS a baltických států	1,50	1,07	1,46	+36,4
SNS bez baltických států	5,28	4,29	11,26	+162,0

Pramen: USDA, Listopad 2008

Poznámka: Procenta jsou vypočtená ze zaokrouhlených údajů
2007/2008 ¹⁾ předběžné údaje, 2008/2009 ²⁾ odhady

Podle údajů USDA z listopadu 2008 činila světová produkce pšenice v uplynulém marketingovém roce 2007/2008 celkem zhruba 610,50 mil. tun, světová produkce rýže 430,96 mil. tun a světová produkce ostatních obilovin mimo pšenice a rýže 1077,92 mil. tun. Dohromady tak globální produkce obilovin dosahovala 2,119 mld. t. Podle údajů uvedeného zdroje lze uvést celosvětovou spotřebu obilovin včetně rýže za marketingový rok 2005/2006 ve výši 2,023 mld. t, za marketingový rok 2006/2007 ve výši 2,053 mld. t a za rok 2007/08 zhruba 2,108 mld. t.

Globální trh obilovin v současném marketingovém roce 2008/2009 zaznamenal rekordní nárůst celkové produkce obilovin. Podle listopadových odhadů USDA by globální produkce obilovin celkem měla činit 2,208 mld. t. Kromě vyšší nabídky obilovin na světový trh v tomto roce působila zejména krize na globálních finančních trzích, posílení US dolaru, pokles cen energií a cen námořní dopravy. Všechny tyto vlivy se odrazily ve výrazném poklesu cen obilovin.

IGC předpokládá, že nárůst v produkci bude absorbován vyšším využitím na krmné účely, zejména u pšenice a ječmene a očekáván je i nárůst využití na ethanol. Celková spotřeba obilovin je odhadována na 2,183 mld. t, což představuje meziroční nárůst o 3,5 %. Světové zásoby obilovin na konci marketingového roku by se měly zvýšit na 376,77 mil. t, což je o 24,86 mil. t více než v roce 2007/2008.

Světový trh pšenice

V marketingovém roce 2007/2008 globální produkce pšenice vzrostla o 2 % ve srovnání s rokem 2006/07. Ze sklizňové plochy 218,23 mil. ha bylo sklizeno celkem 610,6 mil. t pšenice při průměrném výnosu 2,8 t/ha. Nárůst produkce pšenice zaznamenalo USA, Rusko, Kazachstán, Čína, Irán, Indie, Pákistán, Argentina, Brazílie a Austrálie. Naopak sklizeň pšenice poklesla v Kanadě, ve většině produkčních zemích EU, na Ukrajině, v Turecku a Maroku. Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu byla v roce 2007/2008 zhruba ve výši 737,6 mil. t a světová spotřeba dosáhla úrovně 618,2 mil. t. Výsledkem stavu mezinárodního trhu v roce 2007/2008, kdy poptávka převyšovala nabídku, byl rekordní pokles zásob a výrazný nárůst cen.

Produkce a vývoz pšenice ve vybraných zemích světa

Ukazatel	Produkce (mil. t)			Vývoz (mil. t)		
	2006/2007	2007/2008 ¹⁾	2008/2009 ²⁾	2006/2007	2007/2008 ¹⁾	2008/2009 ²⁾
Rusko	44,90	49,40	63,00	10,79	12,22	14,00
Ukrajina	14,00	13,90	25,50	3,37	1,24	9,00
Čína	108,47	109,30	113,00	2,78	2,84	2,00
Indie	69,35	75,81	78,40	0,20	0,05	0,05
Země EU-27	124,87	119,43	150,60	13,87	12,23	19,00
Kanada	25,27	20,05	27,30	19,43	16,12	18,50
USA	49,32	56,25	68,03	24,73	34,40	27,22
Austrálie	10,82	13,04	20,00	8,73	7,47	13,50
Argentina	15,20	16,30	11,00	10,50	10,50	5,80

Pramen: USDA Listopad 2008

Poznámka: 2007/2008 ¹⁾ předběžné údaje, 2008/2009 ²⁾ odhady

V novém marketingovém roce 2008/2009 by mělo být podle listopadového odhadu USDA ze sklizňové plochy 224,21 mil. ha sklizeno rekordních 682,37 mil. t pšenice při průměrném výnosu 3,04 t/ha.

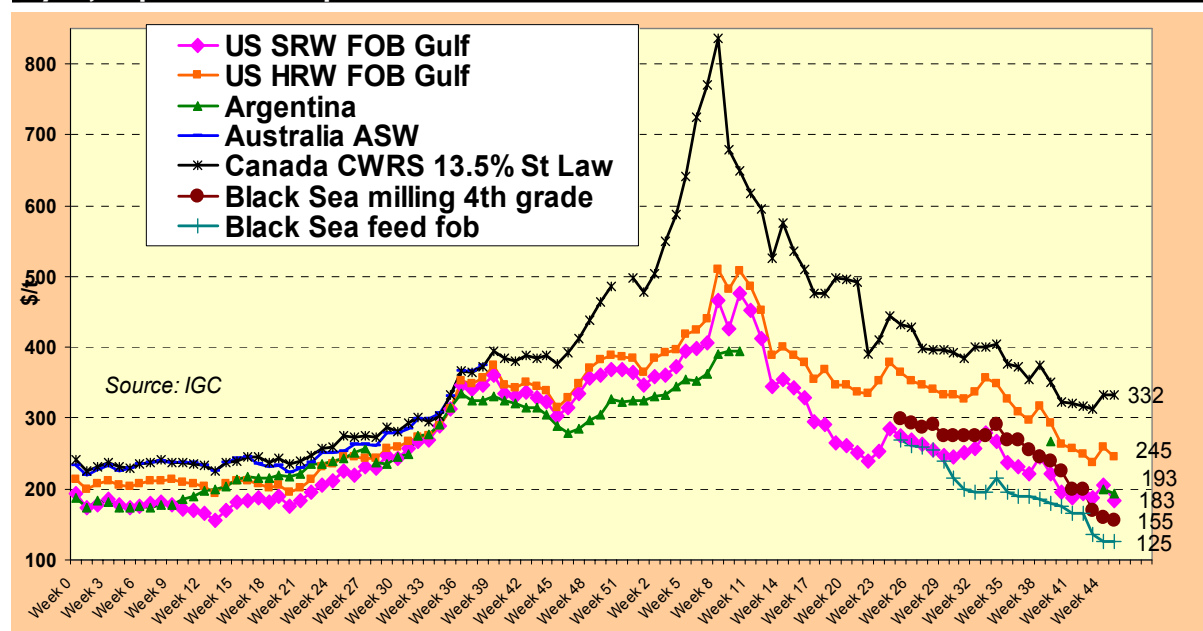
V producentských zemích na severní polokouli včetně EU, Ruska, Ukrajiny, USA a Kanady předčila letošní sklizeň pšenice veškerá očekávání. Přes zhoršení vyhlídek v Argentině a Austrálii, celosvětová sklizeň pšenice meziročně vzrostla o 12 %. Nepříznivé klimatické podmínky při sklizni nicméně poškodily kvalitu pšenice na Ukrajině a v několika členských státech EU.

Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu se v roce 2008/2009 odhaduje na 801,76 mil. t a světová spotřeba by měla vzrůst na 656,51 mil. t.

Světové exportní ceny pšenice mají od počátku marketingového roku 2008/2009 převážně klesající tendenci a jejich úroveň již dosáhla nejnižší úrovně od začátku roku 2007 (viz graf níže). Na začátku marketingového roku 2008/2009 se exportní ceny pšenice (US SRW FOB Gulf) pohybovaly kolem 260 \$/t, v nadcházejícím období bylo typické určité kolísání cen, přičemž ke konci srpna byl zaznamenán dokonce i mírný nárůst cen (268 \$/t). V I. dekádě září došlo k dalším propadu světových cen (231 \$/t) a ke konci měsíce k mírnému oživení (245 \$/t) především na trhu USA. Přibližně od října je světový trh pod vlivem stabilního cenového poklesu a exportní cena SRW již poklesla pod 200 \$/t.

Cenový propad je částečně důsledkem mimořádného posílení nabídky, svou roli zde hrálo i ochromení trhu futures vlnou spekulativních prodejů spojených se situací na finančním trhu. Jisté obavy plynou i z předpokladu, že globální ekonomický pokles může ovlivnit poptávku po obilovinách.

Vývoj exportních cen pšenice od 1.1.2007

Pramen: IGC, listopad 2008

Odhady světového obchodu s pšenicí na základě předpokladu USDA z listopadu 2008 činí 123,98 mil. t, což představuje meziroční nárůst o 7,5 %. Velký podíl na tomto zvýšení mají mimořádně vysoké požadavky Iránu na dovoz okolo 4,3 mil. t, jejichž příčinou je nižší sklizeň ovlivněná suchem. Nejvyšší vývozy se předpokládají z USA ve výši 27,22 mil. t, z EU 19 mil. t, z Kanady 18,5 mil. t, z Ruska 14 mil. t, z Austrálie 13,5 mil. t a Ukrajiny 9 mil. t. K významnému meziročnímu nárůstu vývozu až o 55 % by mělo dojít v EU. Na světovém dovozu pšenice se budou dle USDA podílet především státy Severní Afriky (20,2 mil. t), Středního Východu (17,970 mil. t), Jižní Ameriky (13,540 mil. t) a Jihovýchodní Asie (13,050 mil. t).

Největší spotřebu pšenice předpokládá USDA v marketingovém roce 2008/2009 v zemích EU 27 (131,50 mil. t), Číně (107 mil. t), SNS (83,33 mil. t), Indii (77,6 mil. t) a USA (35,44 mil. t). Dle IGC by lepší dostupnost pšenice o nižší kvalitě měla posílit spotřebu na krmné účely, jejíž výše je odhadována na zhruba 119 mil. t, přičemž nejvýraznějších nárůstů by mělo dosáhnout EU, Rusko, Čína, Jižní Korea a USA.

Po rekordní světové sklizni pšenice se předpokládá, že globální světové zásoby na konci marketingového roku 2008/2009 vzrostou o 22 %, výsledkem čehož budou největší zásoby pšenice za posledních 6 let. Za předpokladu převisu nabídky nad poptávkou by mělo dojít ke zvýšení stavu světových zásob pšenice na 145,25 mil. t na konci marketingového roku 2008/2009.

Světový trh rýže

Podle listopadových údajů USDA činil odhad světové produkce rýže v současném marketingovém roce 2008/2009 434,28 mil. tun, což znamená meziroční nárůst cca o 3,32 mil. tun. Celková světová plocha rýže se v tomto roce mírně zvýšila na 155,63 mil. ha a průměrné výnosy zůstávají cca na stejné úrovni jako v loňském roce, tj. cca 4,16 t/ha. Předpokládána je standardní nebo zvýšená produkce v hlavních pěstitelských zemích JV Asie. V Číně by měla dosáhnout celková produkce 130,90 mil. t, v Indii 97,5 mil. t, v Indonésii 36,25 mil. t, v Bangladéši 29,60 mil. t, ve Vietnamu 23,50 mil. t, v Thajsku 19,50 mil. t, v Barmě 9,8 mil. t a na Filipínách 10,2 mil. t.

Světová spotřeba rýže se každoročně mírně zvyšuje. V marketingovém roce 2006/2007 byla odhadována na 420,92 mil. t, v roce 2007/2008 na 427,94 mil. t a v aktuálním roce USDA předpokládá zvýšení světové spotřeby na 432,06 mil. t. Nejvyšší nárůst spotřeby se očekává zejména v Indii (93,5 mil. t).

Zásoby rýže na konci roku by se dle listopadových odhadů USDA měly zvýšit na 80,614 mil. t.

Světový obchod s rýží by měl v marketingovém roce 2008/2009 mírně vzrůst na 29,5 mil. t. Hlavními dovozci by měly být Filipíny (2,5 mil. t), Nigérie (1,7 mil. t), EU 27 (1,2 mil. t), Saudská Arábie (1,1 mil. t), Irák (900 tis. t), Irán (900 tis. t) a Malajsie (880 tis. t). Největší vývozy se předpokládají z Thajska (9,5 mil. t), z Vietnamu (5,2 mil. t), z Pákistánu (4,0 mil. t), z Indie (2,3 mil. t) a z Číny (1,3 mil. t).

Světový trh s rýží zažívá v průběhu tohoto roku výrazné výkyvy cen. Počátkem roku ceny stouply o více než 50 % v porovnání s lednem 2007, v květnu došlo naopak k propadu cen až o 44 %. Od června tohoto roku ceny stabilně klesají. Na pokles cen má vliv především posilování US dolaru, snížení poptávky, aktuální finanční krize a vysoké odhady produkce v Číně, Indii a Pákistánu. Ceny v EU jsou v současnosti stále o dost vyšší než je cena intervenční a než byla jejich úroveň v minulém roce.

Vývozní ceny thajské rýže 100 % grade B se počátkem října 2008 pohybovaly kolem 650 \$/t. Během měsíce však došlo k propadu až o 115 \$/t a začátkem listopadu se thajské ceny držely na úrovni kolem 561 \$/t, což představuje minimální úroveň za posledních 7 měsíců.

Světový trh ostatních obilovin (bez pšenice a rýže)

Podle údajů USDA z listopadu 2008 činila v marketingovém roce 2007/2008 globální produkce ostatních obilovin kromě pšenice a rýže celkem 1 077,92 mil. t. To byl ve srovnání s předchozím rokem nárůst o 88,84 mil. t (tj. o 8,9 %). Největší část celkového sklizeného množství činila produkce ostatních obilovin v USA ve výši 280 mil. t, dále produkce Číny 159,49 mil. t a produkce zemí EU 27 ve výši 136,38 mil. t.

Produkce, obchod a spotřeba vybraných ostatních obilovin

	Světová produkce (mil. t)		Světový obchod (mil. t)		Světová spotřeba (mil. t)	
	2007/2008 ¹⁾	2008/2009 ²⁾	2007/2008 ¹⁾	2008/2009 ²⁾	2007/2008 ¹⁾	2008/2009 ²⁾
Kukuřice	791,96	781,36	95,88	81,57	775,45	795,80
Ječmen	133,22	153,28	18,27	19,29	136,08	144,33
Čirok	63,24	63,10	8,79	4,75	63,28	62,14
Oves	25,59	26,42	2,74	2,25	25,02	25,49
Žito	14,28	17,16	0,53	0,60	14,59	15,53

Pramen: USDA, Listopad 2008

Poznámka: 2007/2008 ¹⁾ předběžné údaje, 2008/2009 ²⁾ odhady

Světová produkce ostatních obilovin bez pšenice a rýže by v současném marketingovém roce 2008/2009 měla činit 1,091 mld. t, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem nárůst o 13,8 mil. t (o 1,28 %) v důsledku předpokládaného nárůstu produkce ječmene, žita a ovsa. Největší celková produkce ostatních obilovin by měla být dosažena v USA ve výši 323,84 mil. t (z toho 305,32 mil. t kukuřice, 11,82 mil. t čiroku a 5,21 mil. t produkce ječmene), produkce zemí EU 27 ve výši

158,26 mil. t (65,371 mil. t ječmene, 60 mil. t kukuřice, 9,2 mil. t žita, 8,9 mil. t ovsu), v Číně 163,60 mil. t (156 mil. t kukuřice), v Brazílii 57,86 mil. t (55 mil. t kukuřice), v Rusku 39,5 mil. t, v Indii 37,9 mil. t., v Kanadě 25,94 mil. t, v Argentině 24,47 mil. t a na Ukrajině 23,98 mil. t.

Světová spotřeba ostatních obilovin mimo pšenice a rýže je odhadována na 1,094 mld. t, tj. o 32,54 mil. t (3 %) více než byla spotřeba předchozího roku. Světová spotřeba ostatních obilovin by tedy měla mírně převyšovat produkci, a to především v důsledku předpokladu převisu spotřeby nad produkcí u kukuřice. Tato bilance by se měla promítnout v poklesu celkových konečných zásob ostatních obilovin na úroveň 150,91 mil. t. Podle uvedených informací tak i v tomto roce bude pokračovat trend, kdy globální spotřeba ostatních obilovin převyšuje jejich produkci.

Celosvětový obchod s ostatními obilovinami by měl činit 110,45 mil. t, přičemž největšími vývozci by měly být USA (52,43 mil. t), Argentina (12,06 mil. t) a Brazílie (9,3 mil. t).

Aktuální světová produkce ječmene by podle odhadů USDA z listopadu 2008 měla činit 153,3 mil. t. Toto množství by znamenalo významný meziroční nárůst produkce o 20,0 mil. t (o 15 %). Spolu s nárůstem produkce by mělo dojít i ke zvýšení celosvětové spotřeby ječmene na 144 mil. t, tj. úrovni srovnatelné s rokem 2006/2007. Oproti předchozímu roku by se úroveň spotřeby měla zvýšit o 8,25 mil. t (tj. o 6 %). Konečné zásoby by se podle listopadových odhadů měly zvýšit na 27,15 mil. t. Hlavními faktory tohoto stavu je nárůst produkce u hlavních světových producentů, tj. především v EU 27 (65,37 mil. t), v Rusku (22,5 mil. t), na Ukrajině (12,5 mil. t), v Kanadě (11,2 mil. t) a Austrálii (6,5 mil. t).

Aktuální globální sklizeň kukuřice odhadlo USDA v listopadu 2008 na 781,36 mil. t, což znamená meziroční pokles o 10,6 mil. t (o 1,3 %). Z celkové produkce by měla 39 %, cca 305,32 mil. t činit sklizeň kukuřice v USA a 20 %, 156 mil. t sklizeň v Číně. Podle uvedeného zdroje lze předpokládat v marketingovém roce 2008/2009 světovou spotřebu kukuřice na historicky nejvyšší úrovni 795,8 mil. t. Vývoj v posledních 5 letech ukazuje na zřetelný trend neustálého nárůstu spotřeby kukuřice, který vyplývá především z jejího rostoucího využití na biopaliva. Největší nárůst spotřeby kukuřice je očekáván v USA a Číně a to ke krmnému a průmyslovému užití. Vzhledem k převaze spotřeby nad celkovou produkcí by mělo dojít k dalšímu poklesu světových konečných zásob kukuřice na 110,12 mil. t. Největšími vývozci kukuřice letos budou USA (47,5 mil. t), Argentina (10 mil. t), Brazílie (9,5 mil. t) a Ukrajina (3,5 mil. t), jejichž vývoz by měl představovat 87 % světového vývozu kukuřice.

V EU 27 je v současném marketingovém roce předpokládán významný nárůst produkce kukuřice, jejichž celkovou úroveň odhadla EK na začátku prosince 2008 na 62 mil. t, což je cca o 14 mil. t (22 %) více než v roce předcházejícím. Hlavními faktory příznivé sklizně kukuřice v EU jsou především dobré výnosy v západní a střední EU. Pod vlivem zvýšení nabídky kukuřice na trhu EU je letos patrný trend poklesu dovozu kukuřice, jehož celkovou úroveň EK odhaduje na 4 mil. t. Celková spotřeba kukuřice se v EU stabilně pohybuje kolem 60 mil. t. Ceny kukuřice v EU zaznamenaly od začátku marketingového roku značný propad. V některých zemích střední a východní Evropy ceny kukuřice v říjnu 2008 již poklesly pod úroveň intervenční ceny a kukuřice je nabízena v rámci intervenčního nákupu.

Evropská unie

V roce 2007 bylo v EU z celkové plochy 56,79 mil. ha sklizeno celkem 256 mil. t. Sklizeň byla ovlivněna nepříznivými povětrnostními podmínkami, v jejichž důsledku došlo ke snížení výnosů a produkce zejména pokud jde o pšenici a kukuřici. Celková produkce byla nižší než celková spotřeba (270 mil. t), v důsledku čehož v EU došlo ke snížení zásob na konci marketingového roku na 47,5 mil. t. EU v minulém marketingovém roce čelila rostoucím cenám a nízké úrovni zásob, a proto EK přistoupila k nutným nástrojům regulace trhu, a to především v podobě dočasného pozastavení celních sazeb pro dovoz obilovin do EU a zrušení povinnosti uvedení půdy do klidu set-aside.

Pod vlivem celkově příznivé sklizně v EU i ve světě a jiných faktorů dochází v současném marketingovém roce 2008/2009 na trhu EU k výrazným změnám oproti předchozímu roku. Odhad

celkové produkce obilovin v zemích EU 27 pro aktuální marketingový rok 2008/2009 podle předpovědi EK ze 4. 12. 2008 činí 310,3 mil. t, což by znamenalo 2. nejvyšší sklizeň po rekordní sklizni z roku 2004/2005. Z celkového odhadu by mělo být 140 mil. t pšenice seté, 64,9 mil. t ječmene,

9,5 mil. t pšenice tvrdé, 62 mil. t kukuřice, 9 mil. t žita, 0,5 mil. t čiroku, 8,9 mil. t ovsu, 10,7 mil. t triticale a 4,8 mil. t ostatních obilovin. Tyto odhady budou nadále průběžně aktualizovány v rámci jednání řídicích výborů pro společnou organizaci trhů. Pro informaci o plochách, průměrných výnosech a produkci jednotlivých druhů uvádíme v následující tabulce souhrnné údaje publikované 13. 11. 2008 odborným periodikem Strategie Grains.

Produkce obilovin v zemích EU za marketingové roky 2006/2007 – 2008/2009

Obilovina		Výměra (mil. ha)			Prům. výnosy (t/ha)			Produkce (mil. t)		
		2006/07	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	2008/09
Pšenice setá	EU25	18,9	18,9	20,3	5,7	5,6	6,4	108,8	106,2	129,3
	EU27	21,7	21,9	23,1	5,4	5,1	6,1	117,2	111,8	140,1
Ječmen	EU25	13,3	13,2	13,9	4,1	4,3	4,6	54,6	56,5	63,5
	EU27	13,8	13,7	14,5	4,1	4,2	4,5	55,9	57,5	65,8
Kukuřice	EU25	5,7	5,6	6,1	7,6	7,7	8,6	43,5	43,5	52,7
	EU27	8,4	8,0	8,7	6,2	6,0	7,0	52,4	47,8	61,0
Pšenice tvrdá	EU25	2,7	2,6	3,0	2,9	2,8	3,2	7,9	7,3	9,5
	EU27	2,7	2,6	3,0	3,0	2,8	3,2	8,0	7,4	9,6
Žito	EU25	2,3	2,6	2,7	2,8	3,0	3,3	6,5	7,6	9,1
	EU27	2,3	2,6	2,7	2,8	2,9	3,3	6,5	7,6	9,2
Ostatní obilov.	EU25	7,1	7,2	7,2	2,9	3,3	3,4	20,9	23,7	24,1
	EU27	7,4	7,5	7,4	2,9	3,2	3,3	21,4	24,0	24,7
Obiloviny celkem	EU25	50,0	50,1	53,2	4,8	4,9	5,4	242,2	244,8	288,2
	EU27	56,3	56,3	59,6	4,6	4,6	5,2	261,4	256,2	310,4

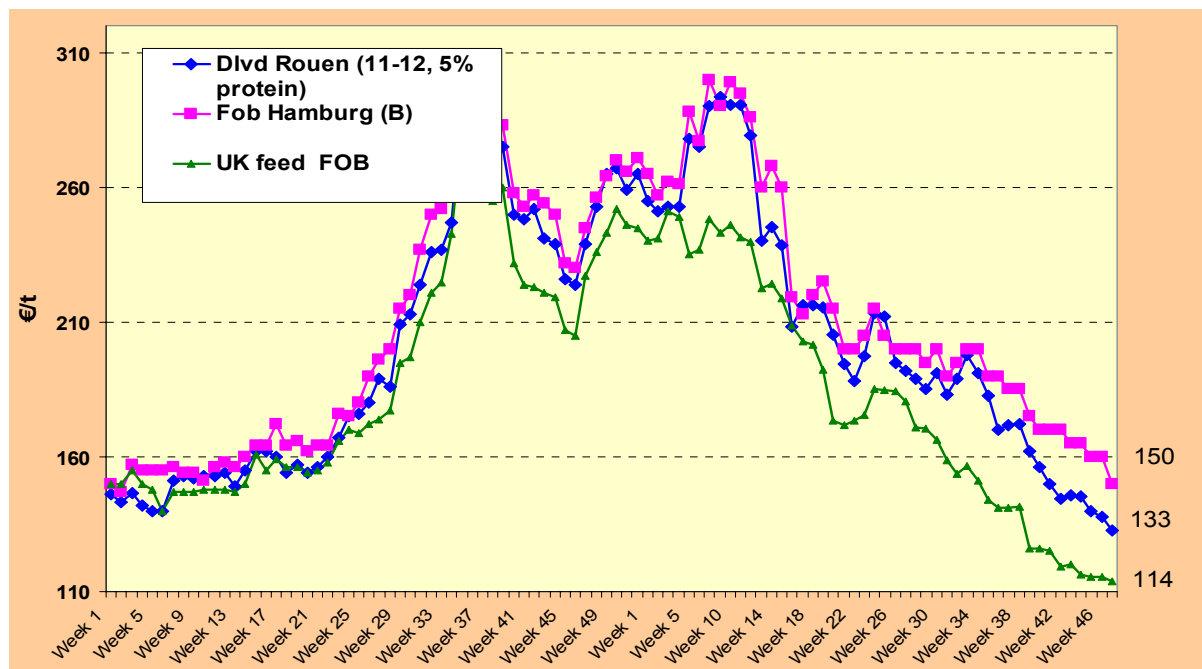
Pramen: Strategie Grains, Listopad 2008

Při zohlednění posledních odhadů EK z počátku prosince 2008 se jedná o meziroční nárůst produkce o 54,3 mil. t (tj. o 21 %). Příčinou vysoké úrovně produkce jsou dobré výnosy dosahující v průměru až 5,17 t/ha i zvýšení celkové plochy obilovin na celkem 60,4 mil. ha, které je mj. reakcí na vysoké ceny z roku 2007/2008 i zrušení povinnosti uvedení půdy do klidu. Největšího nárůstu produkce dosahuje kukuřice, jejíž sklizeň se oproti minulému roku zvýšila až o 29 %, dále produkce pšenice seté, která se zvýšila o 25 % a produkce žita, která vzrostla o 21 %. Z kvalitativního hlediska je letošní sklizeň v EU hodnocena jako „průměrná až dobrá.“

Pro aktuální marketingový rok EK předpokládá spotřebu obilovin v EU na úrovni cca 274,1 mil. t, což by znamenalo zvýšení oproti předchozímu m.r. 2007/2008 o 4,1 mil. t. Tento předpoklad vychází zejména z vyššího odhadu pro využití na biopaliva na 5,0 mil. t, tj. úrovni o 4,1 mil. t vyšší než v roce minulém.

Oproti minulému marketingovému roku se výrazně změnila i situace v zahraničním obchodu. Dle stavu ke konci listopadu 2008 je poptávka po dovozu do EU až o polovinu menší než ve stejném období předchozího roku (cca 6,0 mil. t), zatímco vývoz dosahuje více než dvojnásobné úrovně minulého roku (14,9 mil. t). Pokles dovozu je dán zejména snížením poptávky po dovozu kukuřice. Hlavní položkou vývozu tvoří především pšenice setá. EU v tomto marketingovém roce opětovně nabyla silné konkurenceschopné pozice na mezinárodním trhu. Dle stavu ke konci listopadu 2008 je EU čistým vývozcem 8,9 mil. t, na rozdíl od minulého roku, kdy touto dobou byla čistým dovozcem 6,1 mil. t.

Ceny na vnitřním trhu EU jsou v tomto marketingovém roce pod vlivem vyšší nabídky obilovin na domácím trhu i situací ve světě. Všeobecným trendem je, podobně jako na globální světové úrovni cenový pokles. Od konce září 2008 se ceny obilovin FOB v přístavech EU začaly pohybovat pod úrovní 180 % intervenční ceny. Pokles cen a dostatečná nabídka obilovin přiměly EK k opětovnému zavedení cel pro dovoz obilovin do EU. Vývoj cen pšenice na trhu EU demonstruje následující graf.

Vývoj cen pšenice na trhu EU od 1. 1. 2007

Zdroj: Řídící výbor pro SOT, 27. 11. 2008

Aktuální změny legislativy v rámci Společné organizace trhů

Pozastavení cel pro dovoz obilovin do EU

Nařízením Rady 1/2008 bylo přijato opatření o dočasném pozastavení cel pro dovoz určitých obilovin s platností od 1. 1. do 30. 6. 2008 a nařízením Komise 608/2008 bylo toto opatření prodlouženo pro marketingový rok 2008/2009. Důvodem této regulace byla napjatá situace na trhu s obilovinami, zejména nízký stav zásob, vysoká úroveň cen a v případě prodloužení opatření pro marketingový rok 2008/2009 i potřeba udržení kontinuity dovozní politiky.

Pozastavení cel se týkalo veškerého dovozu uskutečněného podle všeobecného režimu nebo v rámci celních kvót se sníženou celní sazbou a předmětem byly tyto obiloviny: KN 1001 90 99 (špalda, pšenice obecná a souřež), 1001 10 (pšenice tvrdá), 1002 00 00 (žito), 1003 00 (ječmen), 1005 90 00 (kukuřice), 1007 00 90 (čirok) a 1008 (pohanka, proso a lesknice kanárská).

Součástí nařízení byla i podmínka opětovného zavedení cel, kdy Komise může znovu zavést cla pro předmětné obiloviny v případě, že pro jeden či více dotčených produktů cena FOB mimo EU zaznamenaná v přístavech Společenství by byla nižší než 180 % referenční ceny (101,31) nebo v případě, že množství dostupná na trhu budou dostatečná k zajištění rovnováhy.

Opětovné zavedení celních sazeb

Situace na trhu obilovin se od přijetí výše uvedeného opatření změnila a podmínky pro možnost opětovného zavedení cel Komisí byly koncem září 2008 splněny. V EU i ve světě pokračoval propad cen obilovin a vysoká sklizeň obilovin v EU, v Rusku a na Ukrajině předčila veškerá očekávání. V souvislosti s tím se začaly šířit obavy, že vysoká akumulace obilovin na trhu Společenství a očekávaný přebytek může trh destabilizovat a zároveň existuje riziko spojené s vyšší mírou využívání intervenčních nákupů. Pokles všech vybraných FOB cen v přístavech Společenství pohybující se pod hladinou 180 % referenční ceny byl zaznamenán od 29. září 2008. Z tohoto důvodu EK v říjnu 2008 přistoupila k opětovnému zavedení cel pro dotčené obiloviny dovážené podle všeobecného práva dle čl. 130 NR 1234/2007 i v rámci tarifních kvót s redukováným clem otevřených dle čl. 144 uvedeného nařízení. V souladu s článkem 135 a 136 NR 1234/2008 jsou cla znovu zavedena na úrovni stanovené

Komisi. Nařízení, kterým se znovuzavádějí cla na některé obiloviny pro hospodářský rok 2008/2009, bylo publikováno dne 22. října 2008 v Úředním věstníku EU pod číslem 1039/2008. Nařízení Komise 608/2008 bylo tímto zrušeno.

Health Check – změna intervenčního systému u obilovin

V rámci prověrky funkčnosti SZP – tzv. „Health Check“ byl v tomto roce představen návrh změny nařízení Rady 1234/2007, kterým se stanoví Společná organizace trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty. Součástí tohoto legislativního návrhu je kromě jiného i změna intervenčního systému obilovin.

Cíle přeměny intervenčního systému obilovin navrhované v rámci Health Check jsou:

- ⇒ zajištění vhodné záchranné sítě pro zemědělce v případech silného narušení trhu, které by však zároveň nevedlo k nadměrným veřejným zásobám
- ⇒ zajištění konkurenceschopnosti obilovin
- ⇒ zajištění tržní orientace v sektoru (tj. podpora reakce zemědělců na podmínky trhu)
- ⇒ zajištění, aby toto opatření nevyvolávalo nadměrné náklady

Výsledkem mnohočetných jednání uskutečněných v roce 2008 je politický kompromis přijatý Radou dne 20. listopadu 2008. Výsledný kompromisní návrh obsahuje následující změny týkající se intervencí v sektoru obilovin:

- ⇒ Intervence pro pšenici setou potravinářskou se uskuteční během intervenčního období od 1. listopadu do 31. května na úrovni intervenční ceny 101,31 /t pro maximální množství 3 mil. t. Po překročení tohoto limitu se intervence bude uskutečňovat formou nabídkového řízení. Období intervenčního nákupu je tímto sjednoceno do jednoho období platného pro všechny členské státy. Stanovením fixní intervenční ceny pro celé období intervenčního nákupu zároveň dochází ke zrušení měsíčních přírůstků intervenční ceny.
- ⇒ Intervence u pšenice tvrdé, rýže, ječmene, čiroku a kukuřice zůstává formálně zachována. Stanoveno je však omezení nulovým stropem pro intervenční nákup. Komise v tomto případě může rozhodnout o navýšení limitů v případě, že to vyžaduje situace na trhu a především vývoj cen. V případě navýšení stropů Komise bude intervenční systém založen na nabídkovém řízení, stejně jako v případě překročení limitu u pšenice.
- ⇒ Za zvláštních okolností může být nabídkové řízení omezeno nebo intervenční ceny a množství k intervenci může být stanoveno podle členského státu nebo regionu na základě zaznamenaných průměrných cen. Maximální nákupní cena v rámci nabídkového řízení nesmí být vyšší než referenční cena (101,31 /t).
- ⇒ Komise je v rámci daných pravidel oprávněna uzavřít intervenční nákup za fixní cenu, přijmout alokační koeficient v případě překročení množství limitů a přejít na systém nabídkového řízení bez asistence řídicího výboru EK.
- ⇒ Změny intervenčních opatření pro pšenici tvrdou a rýži budou platné od marketingového roku 2009/2010. Pro ostatní obiloviny (pšenici setou, ječmen, kukuřici a čirok) jsou změny platné od marketingového roku 2010/2011 vzhledem k nutnosti adaptace zemědělců na nové podmínky.

Health Check – Zrušení set-aside

Změnou NR 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky dochází kromě jiného ke zrušení povinného vyjmutí půdy z produkce (set aside).

Povinné set aside bylo zavedeno jako nástroj kontroly nabídky. Plocha zahrnutá do povinného vynětí půdy z produkce se vztahovala na EU 15, Maltu a Slovinsko a v celé EU činila cca 3,8 mil. ha. Současný vývoj trhu v sektoru polních plodin společně s představením oddělených plateb již dále neopodstatňuje udržování tohoto nástroje, a proto EK přistoupila v rámci přezkumu Health Check k jejímu definitivnímu zrušení.

Za účelem včasného informování zemědělců o nastávající situaci, Komise již publikovala zprávu v Úředním věstníku EU (OJ 2008/C 186, 23. 7. 2008). Změna NR 1782/2003 vstoupí v platnost od 1. 1. 2009.

Změna režimu dovozních a vývozních licencí v sektoru obilovin

Nařízením Komise 514/2008 se mění nařízení č. 376/2008 (kodifikované NK 1291/2000) o prováděcích pravidlech k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem. Současně dochází ke změnám nebo zrušení některých nařízení, která stanoví konkrétní podmínky pro systém licencí v jednotlivých odvětvích.

V souvislosti se vstupem v platnost nařízení Rady č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty Evropská komise přezkoumala a přehodnotila stávající pravidla pro vydávání licencí v jednotlivých odvětvích trhu s cílem zmírnit administrativní zátěž členských států a hospodářských subjektů. Komise v jednotlivých odvětvích nově stanovila seznam produktů, jejichž dovoz/vývoz bude nadále vyžadovat předložení licence, a v některých případech upravila podmínky pro vydávání licencí z hlediska licenční záruky, termínu vystavení licence a délce platnosti licence.

Licence budou obecně nezbytné v případech

- dovozů
  - v rámci tarifních kvót administrovaných jinými metodami, než podle principu založeného na časovém pořadí podávání žádostí
  - v některých případech tarifních kvót řízených na principu časového pořadí podávání žádostí (jde o přesně vyjmenovanou skupinu nařízení)
  - vždy v případech KN kódů uvedených v Příloze II, část I tohoto nařízení (tzv. citlivé produkty)
- vývozu
  - v rámci tarifních kvót řízených jinými metodami, než podle principu založeného na časovém pořadí předkládání žádostí
  - vždy v případech KN kódů uvedených v Příloze II, část II tohoto nařízení (tzv. citlivé produkty)
  - v případě produktů uvedených v čl. 162 odst. 1 nařízení (ES) č. 1234/2007, u nichž je stanovena sazba vývozní náhrady (příčemž nulová výše se rovněž považuje za stanovenou sazbu subvence) nebo je stanoveno vývozní clo.
  - čl. 1 odst. 4 současně upřesňuje, že u vývozu produktů, u nichž je stanovena sazba subvence a které nejsou uvedené v příloze II část II, hospodářský subjekt nemusí předkládat vývozní licenci, pokud nežádá o poskytnutí subvence.

Kromě preferenčních dovozů a subvencovaných vývozu bude v odvětví obilovin v každém případě povinné předložení dovozní a vývozní licence u následujících KN kódů (dle seznamu v příloze II, část I a II):

- U nepreferenčních dovozů: 0714 (kořeny a hlízy), 100110 (pšenice tvrdá), 10019099 (špalda, pšenice setá a souřež, jiné než k setí), 100300 (ječmen), 10059000 (kukuřice jiná než osivo), 10070090 (zrna čiroku jiná než k setí), 230310 (škrobárenské zbytky), 23033000 (pivovarnické/lihovarnické mláto a odpady), 23099020 (krmivo), 100620 (loupaná hnědá rýže), 100630 (poloomletá nebo celoomletá rýže), 10064000 (zlomková rýže).
- U nesubvencovaných vývozu: 100110 (pšenice tvrdá), 10019099 (špalda, pšenice setá a souřež, jiné než k setí), 10020000 (žito), 100300 (ječmen), 100400 (oves), 10059000 (kukuřice jiná než osivo), 11010015 (pšeničná mouka z pšenice seté špaldy), 100620 (loupaná hnědá rýže), 100630 (poloomletá nebo celoomletá rýže).

V souvislosti se změnou horizontálního nařízení 376/2008 došlo současně k některým změnám **nařízení Komise (ES) č. 1342/2003**, kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí v odvětví obilovin a rýže. Změny tohoto nařízení se především týkají stanovení délky platnosti licencí, podmínek vydávání licencí a výše licenční záruky. Z aktuálních jednání řídicích výborů pro SOT vyplývá, že toto nařízení bude předmětem dalších úprav.

Nařízení 514/2008 vstoupilo v platnost 13. 6. 2008. Pro odvětví obilovin je použitelné od 1. 7. 2008. Podrobnější informace o režimu dovozních a vývozních licencí lze nalézt na webových stránkách SZIF: www.szif.cz

Slovensko

V marketingovém roce 2007/2008 bylo na Slovensku sklizeno celkem 2 793,2 tis. t obilovin, tj. o 4,6 % méně než v roce 2006/2007. Celková nabídka obilovin dosáhla 4 104,5 tis. t, což představuje snížení o 8,0 % oproti předchozímu roku. Domácí spotřeba obilovin byla o 6,8 tis. t (0,3 %) vyšší než v předchozím roce a to především vzhledem ke zvýšené spotřebě na nepotravinářské účely o 85,3 tis. tun (o 32,6 %). Pokles počtu hospodářských zvířat měl za následek nižší objem spotřeby potravin. Ve srovnání s předchozím obdobím, vývoz obilovin poklesl až o 43,0 % a naopak se zvýšil dovoz až o 12,0 %.

Na základě odhadu Statistického úřadu SR k 15. 10. 2008 bylo v roce 2008 z osevní plochy 806,7 tis. ha sklizeno cca 4 074,6 tis. t. Jedná se o rekordní úroveň produkce představující meziroční zvýšení až o 46,0 %. Spolu s počátečním stavem zásob tak celková nabídka obilovin může činit 5 012,6 tis. t, tj. o 22,0 % více v porovnání s předcházejícím marketingovým rokem. Zvýšení nabídky obilovin na slovenském trhu dává předpoklad pro větší export odhadovaný na úrovni 1 077 tis. t. V souvislosti s využitím kukuřice na výrobu biopaliv by se měla v SR zvýšit ostatní spotřeba obilovin až o 67,0%. Konečný stav zásob obilovin na konci marketingového roku je odhadován na 997,2 tis. t, což bude znamenat významné doplnění zásob obilovin až o 30,0 %.

Podle aktualizovaných odhadů Slovensko očekává zejména rekordní produkci kukuřice ve výši až 1,1 mil. tun a je pravděpodobné, že se nabídka převažující nad poptávkou odrazí ve formě přebytku na trhu. Tato situace nutí producenty ke snižování cen a v některých případech přímo ohrožuje jejich další existenci. Ceny kukuřice na Slovensku, stejně jako v případě jiných členských států (ČR, Maďarsko, Bulharsko, Rakousko, Rumunsko aj.) v říjnu až listopadu 2008 poklesly pod práh intervenční ceny. Slovensko proto předpokládá, že větší množství kukuřice bude letos nabídnuto k intervenci.

Růst nákupních cen pokračoval v I. polovině roku 2008. Podle údajů Statistického úřadu SR byly v červnu 2008 ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku ceny zemědělských výrobců (CZV) potravinářské pšenice o 1693 SKK/t (o 30,9 %) vyšší, CZV sladovnického ječmene o 1 174 SKK/t (o 21,2%) vyšší, CZV potravinářského žita o 1431 SKK/t (26,6%) vyšší a CZV kukuřice na zrno o 681 SKK/t (o 12 %) vyšší. V druhé polovině roku 2008 se začal projevovat trend v poklesu cen obilovin. Na základě údajů o nákupních cenách z komoditní burzy SR byla cena potravinářské pšenice v červenci 6 299 SKK, v srpnu 5 322 SKK, v září 4 962 SKK a v říjnu 4 397 SKK. Cena kukuřice na slovenském trhu zaznamenala výraznější výkyv a od července 2008 její úroveň stabilně klesá. V červenci 2008 se ceny kukuřice na komoditní burze pohybovaly kolem 6 856 SKK, v srpnu kolem 6 153 SKK, v září na úrovni 5 003 SKK a v říjnu došlo k velmi výraznému propadu na 2 671 SKK.

Rusko

Na základě listopadového odhadu SovEcon dosáhne v marketingovém roce 2008/2009 celková produkce obilovin v Rusku 107,0 mil. t. Oproti minulému roku se jedná o významný nárůst sklizně o 25,2 mil. t (tj. o 30 %). Zastoupení hlavními druhy obilovin v celkové produkci je odhadováno následovně: 62,0 – 62,5 mil. t pšenice (49,4 mil. t v minulém roce), 22,4 – 22,7 mil. t ječmene a rekordních 6,3 – 6,5 mil. t kukuřice (3,8 mil. t v minulém roce).

Vývoz v marketingovém roce 2008/2009 v listopadu již dosáhl výše 10,0 mil. t. (z toho pšenice 8,1 mil. t) a celkový vývoz obilovin pro tento marketingový rok ministerstvo odhadlo na maximálně 25,0 mil. t vzhledem k omezené kapacitě přístavů. Tato úroveň nicméně představuje významné zvýšení oproti roku 2007/2008, kdy celkový vývoz dosahoval 13,0 mil. t.

V současné době zaznamenává vývozní politika Ruska určitých změn. Pro aktuální marketingový rok 2008/2009 ruská vláda plánuje zavést vývozní podpory pro garantované množství 10,0 mil. t a snížit železniční a přístavní manipulační poplatky za účelem podpory dalšího vývozu. Zavedení vývozních podpor je reakcí na světový pokles cen komodit a problémy s financováním dovozů v souvislosti s globální finanční krizí. Kromě vývozních opatření plánuje Rusko nakoupit až 10,0 mil. t do intervenčních zásob.

Osevní plochy ozimých obilovin pro sklizeň 2009 byly v prosinci 2008 odhadnuty na 17,2 – 17,4 mil. ha, což představuje zvýšení z 16,5 mil. ha v minulém roce. Klimatické podmínky v říjnu a listopadu byly dosud příznivé, což umožnilo včasné zasetí ozimů. Podmínky u cca 75 % zasetých obilovin byly hodnoceny jako dobré.

Ukrajina

Na základě odhadů Ministerstva zemědělství Ukrajiny z listopadu 2008, bylo v marketingovém roce 2008/2009 na Ukrajině ze sklizňové plochy o cca 15 mil. ha sklizeno přes 54,2 mil. t obilovin včetně 10 mil. t kukuřice, což představuje meziroční zvýšení sklizně až o 73 %. Průměrné výnosy se pohybují okolo 3,7 t/ha a znamenají tak významné zlepšení oproti výnosům ovlivněných suchem v minulém roce (2,29 t/ha).

Vývozy obilovin z Ukrajiny v období od července do listopadu 2008 již dosáhly 10,6 mil. t a Ministerstvo zemědělství pro marketingový rok 2008/2009 předpokládá vývoz až 22,0 mil. t obilovin. V marketingovém roce 2007/2008 bylo z Ukrajiny vyvezeno pouze 3,6 mil. t obilovin v důsledku omezení exportními kvótami.

Ukrajinské AgroConsult předpokládá pro následující rok 2009 osetí obilovinami o výměře 15,2 mil. ha, včetně 6,6 mil. ha pšenice, 4,8 mil. ha ječmene, 0,46 mil. ha ovsu, 0,12 mil. ha čiroku a 0,45 mil. ha žita. Ozimé plodiny pro sklizeň 2009 jsou zasety na 8,1 mil. ha, což je meziroční nárůst o 8 %.

TRH S OBILOVINAMI V ČESKÉ REPUBLICE

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2007/2008 s velmi nízkým množstvím počátečních zásob (920,3 tis. tun), které se řadí svým objemem k nejnižším za posledních 10 let (nižší byly pouze v marketingovém ročníku 1996/1997 – 652,0 tis. tun). Po průměrné sklizni v roce 2007, která dostatečně pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2007/2008, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, setrval stav se stejným charakterem trhu s obilovinami z minulého marketingového roku 2006/2007. Pokračovalo období, kdy převažovala poptávka nad nabídkou. Cenový vývoj byl tímto charakterem zcela ovlivněn a měl u všech obilovin výrazně stoupající trend s počátečním skokovým vzrůstem.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2008 v množství 8 423,9 tis. tun je v ČR svoji úrovní řazena mezi rekordní sklizně (třetí nejvyšší sklizeň od roku 1990). Produkce obilovin dostatečně pokrývala domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak objeví výrazné přebytky obilovin, tak jak tomu bylo po sklizňovém ročníku 2004, což se projeví výrazným propadem cen zemědělských výrobců.

Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2007 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Intervenční nákup byl otevřen v období od 1. listopadu do 31. května a bylo umožněno ho realizovat v bezlimitním množství u pšenice obecné, ječmene obecného a v limitovaném množství u kukuřice seté (1 500 tis. tun v rámci celé EU 27). Intervenční nákup obilovin v České republice vycházel ze základních nařízení, která upravovala provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jednalo se o nařízení Rady č. 1784/2003, o společné organizaci trhu s obilovinami; které bylo nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), dále nařízení Komise (ES) č. 824/2000, kterým se stanovily postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování kvality obilovin, které bylo nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 687/2008 ze dne 18. července 2008, kterým se stanoví postupy pro přejímání obilovin platebními agenturami nebo intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování jakosti obilovin (kodifikované znění) a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky nebyly od 1. listopadu 2007 do 31. května 2008 nabídnuty do intervenčního nákupu žádné obiloviny.

Pro vývoz obilovin do zahraničí byly od počátku marketingového roku 2007/2008 dány stejně dobré předpoklady jako v předchozím marketingovém roce 2006/2007, a tak docházelo k jeho vysoké realizaci výhradně z volného trhu. Vývoz z volného trhu směřoval především do stávajících členských států EU 27 (Německo, Polsko, Rakousko).

V metodice šetření některých údajů ČSÚ o jednotlivých ukazatelích rostlinné výroby byly provedeny některé významné změny. Vzhledem ke vzniku nové organizace územní samosprávy již nejsou výsledky jednotlivých šetření vztaženy na okresy, nýbrž na nově vzniklé územně samosprávné celky (kraje). Od roku 2003 již také nedochází k šetření sklizňových ploch, ale pro účely výpočtu průměrného hektarového výnosu se využívá plocha osevní zjištěná k 31. 5. daného roku. Tato plocha může být následně aktualizována v případě, že se výměra sklizně dané komodity výrazně odlišuje od plochy osevu.

Podle šetření ČSÚ o struktuře osevních ploch k 31. 5. 2008 došlo k nepatrnému nárůstu ploch ozimých obilovin o 35,6 tis. ha, tj. o 3,7 %. Nárůst rozlohy pěstování je především u ozimé pšenice, ozimého ječmene a triticale, kde byly zaznamenány meziroční nárůsty o 1,0 %, 0,8 % a 0,5 %. Další, nevýrazný nárůst ploch byl zaznamenán také u ozimého žita, kde došlo k navýšení o 0,4 %. U nejrozšířenějších jarních obilovin (jarního ječmene a jarní pšenice) došlo k mírnému poklesu ploch (o 1,6 % a o 1,2 %). U ostatních druhů jarních obilovin (oves a ostatní obiloviny) došlo ještě k mírnějšímu snížení osevních ploch v porovnání s minulým marketingovým rokem. Z jarních obilovin došlo ke zvýšení osevních ploch pouze u kukuřice o 0,9 %.

Podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků a o licenčním řízení, jsou druhy zboží, na které se vztahovaly licenční režimy, vyhlášeny nařízením vlády. Veškerý dovoz a vývoz produktů, který patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence s výjimkou malých množství jejichž výše je uvedena v Nařízení komise č. 376/2008.

Většina obchodů s obilovinami probíhá v České republice mimo burzy. Burzy však jsou považovány za velmi důležité ukazatele cenového vývoje a jejich význam na našem obilném trhu je stále aktuální. Vstupem ČR do EU v rámci administrace Společné organizace trhu s obilovinami se staly důležitým zdrojem informací o cenách na vnitřním trhu ES (systém NewIDES). S obilovinami mají v současné době oprávnění obchodovat Plodinová burza Brno, Obchodní burza Hradec Králové, Moravskoslezská komoditní burza v Ostravě, I. Karlovarská komoditní burza, Českomoravská komoditní burza Kladno a Komoditní burza Praha.

Dalšímu pokračování sdružování zemědělských výrobců do odbytových organizací napomáhá prostřednictvím dotačních titulů i stát. Tyto organizace, vlastněné a kontrolované prvovýrobci, ovlivňují sdružováním nabídky a aktivní prodejní činností stále významněji charakter trhu se zemědělskými výrobky v ČR.

V návaznosti na zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech a k němu se vztahující vyhlášky č. 403/2000 Sb., Ministerstvo zemědělství vydává povolení k provozování zemědělských veřejných skladů a s tím spojenému vystavování zemědělských skladních listů. Zemědělský skladní list je listinný cenný papír, který představuje vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Je převoditelný rubopisem a předáním na jiného vlastníka. Zemědělský veřejný sklad dává záruku kvalitního ošetření a uskladnění vybraných druhů obilovin, luskovin a olejnin. Skladování těchto vybraných komodit musí splňovat podmínky vymezené výše uvedenými legislativními normami. V Obchodním věstníku je ke dni 17. 10. 2008 zveřejněn seznam aktivních zemědělských veřejných skladů.

OBILOVINY CELKEM

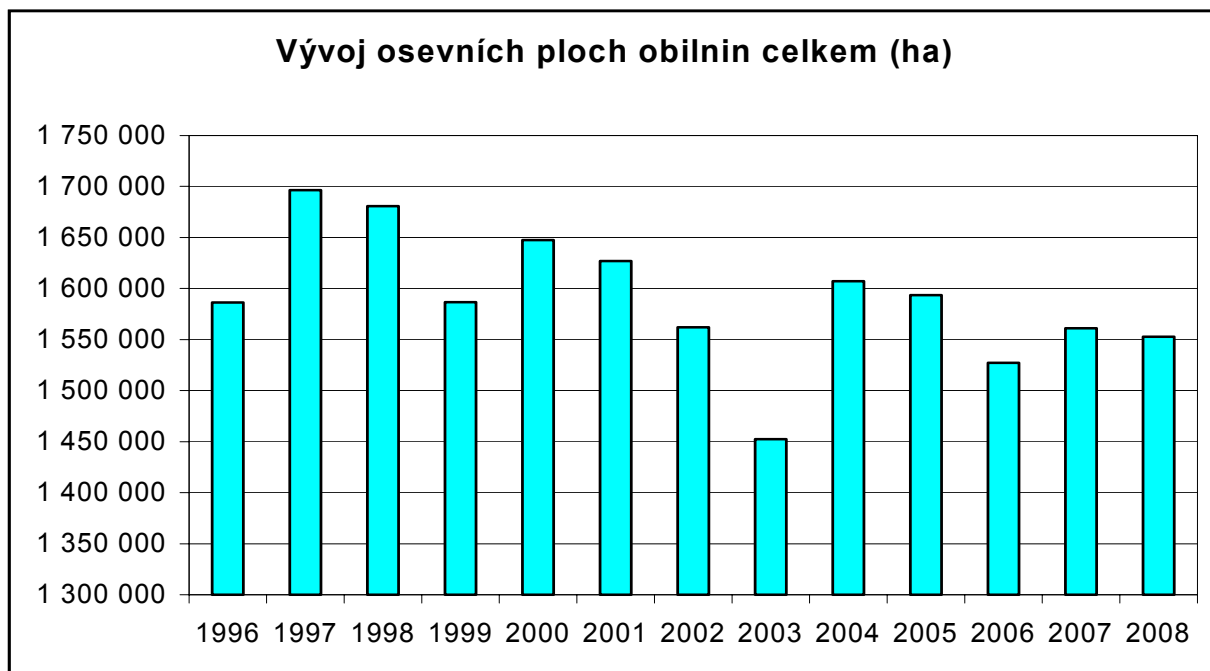
Výroba

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2008 ve výši 8 423,9 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin a kukuřice ČSÚ k 15. 9. 2008, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 1 271,0 tis. tun (tj. o 17,8 %) vyšší. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o výrazný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích lze hovořit o produkci srovnatelnou se sklizňovým ročníkem 1990 a 2004. Tato produkce se historicky řadí na třetí místo nejvyšší sklizně od roku 1990. Jedná se o sklizeň nadprůměrné produkce, která svým množstvím dostatečně zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v průměru 5 500 – 6 000 tis. tun obilovin celkem. Podle ukončených rozborů nebude problém se zajištěním kvalitní potravinářské pšenice, kde se jeví jako největší problém v parametru číslo poklesu, které je vyšší a bude vyžadovat úpravu před zpracováním, tzn. mírné snížení, zatímco u sladovnického ječmene se jeví jako určitý nedostatek značná rozkolísanost v klíčivosti (84,2 % - 99,8 %). Dá se předpokládat, že letošní sklizeň povede k tvorbě výrazných přebytků v celkové bilanci, které bude nutné odčerpat jednak zvýšeným zahraničním vývozem (export v rámci EU 27 a také do třetích zemí), ale také rozšířením zpracování obilovin na výrobu bioethanolu a v neposlední řadě i znouboveným intervenčním nákupem dle pravidel Evropské komise.

Osevní plochy

Celková osevní plocha obilnin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2008 velmi nepatrně poklesla proti předchozímu roku o 8,5 tis. ha na 1552,7 tis. ha. Z dlouhodobého pohledu se však osevní plocha pěstovaných obilnin příliš nemění a pohybuje se kolem výměry 1600 tis. ha.

V procentickém meziročním vyjádření jde o pokles o 0,5 %. Největší meziroční procentický pokles byl zaznamenán téměř u všech jarních obilnin (s výjimkou kukuřice), a to především u jarní pšenice o 31,2 %, ovsa o 16,9 % a u jarního ječmene o 7,6 %. U naší nejrozšířenější obilniny – ozimé pšenice došlo k velmi mírnému navýšení ploch o 1,4 %. Další nárůsty byly zaznamenány u ozimého žita o 15,7 %, triticales o 15,4 % a ozimého ječmene o 9,0 %. Jediný výrazný nárůst z jarních obilnin byl docílen u kukuřice na zrno o 15,9 %. V roce 2008 zaujímají zrniny celkem 1 575,0 tis. ha (61,3 %) celkové osevní plochy a obilniny 60,4 % celkové osevní plochy.

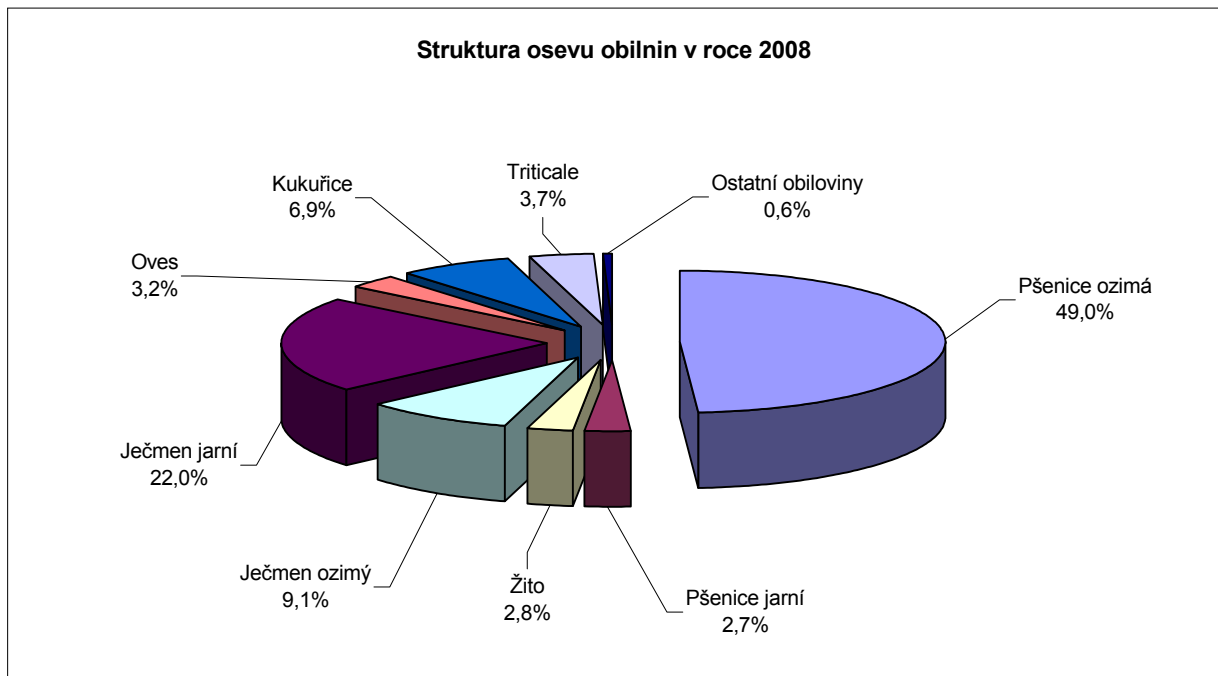
Pramen: ČSÚ

Struktura osevních ploch obilnin v roce 2008 je znázorněná na následujícím grafu.

Při porovnání osevních ploch roku 2008 s rokem 2007 je struktura osevních ploch obilnin velmi podobná. Největší procentický nárůst ve struktuře byl u ozimé pšenice o 1,0 %, u kukuřice o 0,9 % a u ozimého ječmene o 0,8 %. Ozimá pšenice se tak po třech letech velmi přiblížila k 50,0 % hranici svého zastoupení ve struktuře osevních ploch, kterou měla v roce 2004. Mírnější nárůst je u triticales o 0,5 % a ozimého žita o 0,4 %. Velmi výrazný pokles ve struktuře obilovin zaznamenaly významné jarní druhy obilovin: jarní ječmen (na 22,0 % - pokles o 1,6 %) a jarní pšenice (na 2,7 % - pokles o 1,2 %). Mírnější snížení v tomto roce bylo zaznamenáno u ovsa o 0,6 % na 3,2 % a u ostatních obilovin o 0,2 % na 0,6 %.

Odnožující obilí (Nymbursko)

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2008 se očekává průměrný hektarový výnos obilovin ve výši 5,43 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o významný nárůst o 0,90 t/ha (tj. o 19,9 %). Nárůst výnosu se očekává jak u všech ozimých obilovin (s výjimkou ozimého ječmene) tak i u všech jarních obilovin. Největší nárůst se předpokládá především u všech jarních obilovin. Nejvyšší nárůst je u jarního ječmene o 1,32 t/ha (tj. o 38,4 %) a u jarní pšenice o 1,21 t/ha (tj. o 41,6 %). Zvýšení průměrného hektarového výnosu bylo i u ostatních jařin : u ovsu o 0,74 t/ha – 27,4 %, kukuřice o 0,36 t/ha – 5,3 % a ostatních obilovin o 0,17 t/ha – 10,4 %. U ozimých obilovin se předpokládá zvýšení průměrného hektarového výnosu u ozimé pšenice o 0,93 t/ha (tj. o 18,6 %), u triticale o 0,41 t/ha (tj. o 10,0 %) a u ozimého žita o 0,24 t/ha (tj. o 5,1 %). Snížení průměrného hektarového výnosu vykazuje pouze ozimý ječmen o 0,06 t/ha (tj. o 1,2 %).

Jak je z uvedených údajů patrné, tak kromě obvyklé výměry pěstovaných obilovin má na konečnou produkci významný vliv také výše průměrného hektarového výnosu.

Bilanční tabulka obilovin celkem (kromě rýže)

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/(* 2009)
Osevní plocha	tis. ha	1 459,7	1 609,4	1 611,5	1 532,0	1 579,8	1 552,7
Výnos	t/ha	3,95	5,46	4,75	4,17	4,53	5,43
Výroba	tis. t	5 762,4	8 783,8	7 659,9	6 386,1	7 152,9	8 423,9
Počáteční zásoby	tis. t	1 368,8	1 014,9	1 775,1	1 149,6	920,3	1 210,1
Dovoz celkem	tis. t	52,1	63,5	61,1	384,3	179,7	86,0
Celková nabídka	tis. t	7 183,4	9 862,2	9 496,1	7 920,0	8 252,9	9 720,0
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	5 677,0	6 196,5	6 077,3	5 527,1	5 699,5	6 271,0
z toho – potraviny	tis. t	1 877,5	1 952,0	2 009,5	1 907,0	1 997,0	1 987,0
– osiva	tis. t	346,0	337,5	351,0	337,0	348,5	347,0
– krmiva	tis. t	3 452,5	3 892,0	3 685,0	3 256,6	3 265,0	3 187,0
– technické užití	tis. t	1,0	15,0	31,8	26,5	89,0	750,0
Vývoz celkem	tis. t	491,5	1 152,7	1 961,9	1 472,6	1 343,2	1 857,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	907,9	543,8	1,5	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	170,0	236,5	1,5	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	737,9	307,3	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	6 168,5	8 087,1	8 346,5	6 999,7	7 042,7	8 128,0
Konečné zásoby	tis. t	1 014,9	1 775,1	1 149,6	920,3	1 210,2	1 592,0
Kon. zásoby/celkové užití	%	16,45	21,95	13,77	13,15	17,18	19,59
Kon. zásoby/domácí spotřeba	%	17,88	28,65	18,92	16,65	21,23	25,39

Pramen: ČSÚ, ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

¹⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Sklizeň obilovin (Kolínsko)

Počáteční zásoby

Vlivem průměrné sklizně obilovin v roce 2007 a vlivem mírného snížení vývozu obilovin z ČR, došlo v marketingovém roce 2007/2008 k mírnému nárůstu zásob obilovin na přijatelnou hranici 1 210,2 tis. tun. Došlo tedy k meziročnímu zvýšení zásob o 289,9 tis. tun (tj. o 31,5 %).

Očekávaná velmi vysoká úroveň sklizně v roce 2008, vysoký vývoz obilovin do zahraničí, vyšší zpracování obilovin na technické užití ve stávajícím marketingovém roce 2008/2009 vytváří předpoklady pro poměrně vysokou hladinu zásob obilovin na úrovni 1 592,0 tis. tun.

Dovoz

V průběhu marketingového roku 2007/2008 se celkem dovezlo ze zahraničí 179,7 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku výrazné snížení o 204,6 tis. tun. Z dlouhodobého pohledu je to však poměrně velmi vysoký objem dovezených obilovin, neboť obvyklý průměr dovozu se pohyboval v rozmezí 60 – 100 tis. tun. Obdobný objem jako v marketingovém roce 2007/2008 byl dovezen v marketingovém roce 2001/2002, kdy bylo do ČR dovezeno 170,3 tis. tun obilovin. Převážná část dovozu marketingového ročníku 2007/2008 byla realizována prostřednictvím dovozu kvalitních partií sladovnického ječmene a velmi kvalitních partií potravinářské pšenice. Podstatná část dovozu se uskutečnila v rámci vnitro unijního obchodu, kdy se dovezlo do České republiky 177,6 tis. tun obilovin a dovoz z třetích zemí činil pouze 2,1 tis. tun.

Očekávaná úroveň dovozu v marketingovém roce 2008/2009 ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2007/2008 předpokládá, že dojde k dalšímu, podstatnému snížení (86,0 tis. tun) vzhledem k vysoké produkci obilovin v ČR a výborné kvalitě všech obilovin.

Dovoz obilovin celkem bez rýže v období let 1999 – 2008 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	86,3	73,9	160,2	1999/2000	112,6
2000	38,7	88,7	127,4	2000/2001	170,3
2001	81,6	48,9	130,5	2001/2002	108,8
2002	59,9	38,5	98,4	2002/2003	100,7
2003	62,3	22,2	84,5	2003/2004	46,1
2004	23,9	42,8	66,7	2004/2005	63,5
2005	20,7	30,7	51,4	2005/2006	61,1
2006	30,4	208,7	245,2	2006/2007	384,3
2007	175,6	89,4	265,0	2007/2008	179,7
2008	90,3	29,4 *)	119,7 *)	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka 9 720,0 tis. tun pro marketingový rok 2008/2009 je o 1 467,1 tis. tun (tj. 17,8 %) vyšší než v předchozím marketingovém roce. Z uvedeného navýšení je zcela patrné, že dojde k navýšení úrovně zásob při současném zvýšení úrovně vývozních dispozic.

Domácí spotřeba

V marketingovém roce 2008/2009 očekávaná celková domácí spotřeba 6 271,0 tis. tun je ve srovnání se skutečností marketingového roku 2007/2008 vyšší o 571,5 tis. tun (10,0 %). Rozdíl je tvořen výrazným navýšením ve využití obilovin na technické užití.

Vývoz

Původní, poměrně vysoké předpoklady celkového vývozu v marketingovém roce 2007/2008 nebyly sice stoprocentně potvrzeny, ale přesto bylo znovu docíleno velmi vysoké úrovně celkového vývozu ve výši 1 343,2 tis. tun. Vývoz byl uskutečňován především z volného trhu.

Předpokládané množství obilovin, které bude k dispozici na vývoz v marketingovém roce 2008/2009 dosahuje úrovně 1 857 tis. tun. Z tohoto množství představuje 1 250,0 tis. tun (tj. 67,3 %) pšenice, 365,0 tis. tun (tj. 19,7 %) ječmene a 171,0 tis. tun kukuřice (tj. 9,2 %). Vývozní množství předpokládá uskutečnění vývozu především z volného trhu, kde se bude i nadále reagovat na změněné dovozní a vývozní podmínky vzhledem k začlenění České republiky do evropských struktur. Očekávaný vývoz v rámci EU by měl být 1 828,0 tis. tun (tj. 98,4%) a vývoz do třetích zemí ve výši 29,0 tis. tun (tj. 1,6 %).

Vývoz obilovin celkem bez rýže v období let 1999 – 2008 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	477,4	297,1	774,4	1999/2000	1141,5
2000	844,4	223,3	1067,7	2000/2001	369,4
2001	146,1	34,2	180,3	2001/2002	94,2
2002	60,0	165,6	225,6	2002/2003	943,1
2003	777,5	290,5	1068,0	2003/2004	491,5
2004	201,0	150,3	351,3	2004/2005	1 152,7
2005	1 002,4	1 163,8	2 166,2	2005/2006	1 961,9
2006	798,1	918,4	1 716,5	2006/2007	1 472,6
2007	554,2	817,0	1 371,2	2007/2008	1 343,2
2008	526,2	349,9 *)	876,1 *)	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2007/2008 došlo k mírnému navýšení konečných zásob vlivem zvýšené produkce obilovin a nižšímu vývozu z ČR než tomu bylo v předchozích dvou ročnících do konečné výše 1 210,2 tis. tun. V meziročním porovnání se jedná o mírný nárůst o 289,9 tis. tun (31,5 %). Při srovnání celkového užití s předchozím obdobím došlo k málo výraznému zvýšení o 43,0 tis. tun na úroveň 7 042,7 tis. tun. Toto nepatrné zvýšení pramení především z další průměrné produkce obilovin v roce 2007, nízké domácí spotřeby obilovin a nulového intervenčního nákupu.

Pro marketingový rok 2008/2009 se očekává zvýšená úroveň konečných zásob ve výši 1 592,0 tis. tun především v souvislosti s vysokou produkcí obilovin ze sklizně roku 2008, nízkým intervenčním nákupem obilovin ve stávajícím marketingovém roce a velmi vysokým předpokladem vývozu obilovin na zahraniční trhy. Celková úroveň exportu a z toho vyplývající dosažená úroveň konečných zásob však budou i nadále silně ovlivněny aktuální cenovou úrovní našich obilovin v zahraničí.

Cenový vývoj

Průměrná domácí sklizeň obilovin v roce 2007, výpadky v produkci obilovin v celém Společenství, velmi nízký stav intervenčních zásob v EU - 27 a skokové zvýšení světových i evropských cen obilovin způsobily, že charakter vnitřního trhu s obilovinami se nezměnil a na trhu pokračoval stav, kdy poptávka převyšovala nad nabídkou. Působení uvedených vlivů mělo od začátku marketingového roku 2007/2008 za následek všeobecný a velmi strmý růst cen všech obilných komodit. Cenový nárůst se projevil nejvíce u pšenice potravinářské, kdy ke konci marketingového roku 2007/2008 dosáhla cenová hladina úrovně 6 210 Kč/t (pohybovala se na začátku marketingového roku v rozmezí od 4 026 Kč/t do 6 210 Kč/t).

Vzhledem k předpokládané velmi vysoké sklizni obilovin v ČR v roce 2008 s výbornými jakostními ukazateli, lze v tomto roce očekávat, že dojde k výraznému propadu cen a to jak u potravinářského, tak především u krmného obilí. Bilance obilovin pro marketingový rok 2008/2009 bude přebytková a to i přes pokračující vysoký vývoz a zvýšené užití obilovin na technické užití.

Opětovně změněný charakter vnitřního trhu se zcela zákonitě promítne do cenového vývoje. Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Signály o meziročním navýšení produkce obilovin na trhu EU - 27 (zvýšení o 55,7 mil. tun na 310,4 mil. tun), zvýšený odhad světové produkce pšenice marketingového roku 2008/2009 na 682,4 mil. tun, zvýšené konečné světové zásoby na 145,2 mil. (navýšení o 32,8 mil. tun) a očekávaná velmi vysoká domácí produkce budou důvodem pro velmi nízkou poptávkou po všech obilovinách (potravinářských i krmných). Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou postupně klesat. Dle predikce cen se očekává, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2008 úrovně 3 300 - 4 200 tis. Kč a u krmné pšenice 2 400 - 3 000 Kč. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat výrazný propad cenových průměrů a to u krmného ječmene na 2 400 - 2 800 Kč/t, u ovsa 2 700 - 2 900 Kč/t a u kukuřice 2 500 - 2 900 Kč/t.

U sladovnického ječmene se předpokládá, že i přes smluvní zajištění rozsahu jeho pěstování se cenová hladina bude pohybovat na úrovni 3 700 - 4 300 Kč/t. U partií potravinářského žita se očekává cena v rozmezí 3 000 - 3 400 Kč/t.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů za marketingový rok 2007/2008

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	750,1	60,9	811,0	37,5	129,5	369,2	498,7	59,0	50,1	111,7	11,9	1 579,8
Výnos	t/ha	5,01	2,91	4,86	4,73	4,81	3,44	3,80	2,70	4,11	6,80	1,63	4,53
Výroba	tis. t	3 761,7	177,3	3 938,9	177,5	623,1	1 270,3	1 893,4	159,4	205,5	758,8	19,3	7 152,9
Počáteční zásoby	tis. t			549,4	5,1			221,3	22,0	18,8	101,7	2,0	920,3
Dovoz – v rámci EU	tis. t			30,6	5,4			105,1	0,0	0,1	35,5	0,9	177,6
Dovoz – třetí země	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	1,8	0,3	2,1
Dovoz celkem	tis. t			30,6	5,4			105,1	0,0	0,1	37,3	1,2	179,7
Celková nabídka	tis. t			4 518,9	188,0			2 219,8	181,4	224,4	897,8	22,5	8 252,9
Dom. spotřeba celkem ¹⁾	tis. t			2 918,0	151,0			1 712,0	162,0	165,0	578,5	13,0	5 699,5
z toho – potraviny	tis. t			1 210,0	140,0			600,0	27,0	0,0	14,0	6,0	1 997,0
– osiva	tis. t			188,0	9,0			109,0	14,0	12,0	14,5	2,0	348,5
– krmiva	tis. t			1 500,0	2,0			1 000,0	120,0	138,0	500,0	5,0	3 265,0
– technické užití	tis. t			20,0	0,0			3,0	1,0	15,0	50,0	0,0	89,0
Vývoz - v rámci EU	tis. t			898,3	34,2			218,0	11,7	12,9	153,8	6,1	1 335,0
Vývoz – třetí země	tis. t			1,3	0,0			2,3	4,6	0,0	0,0	0,0	8,2
Vývoz celkem	tis. t			899,6	34,2			220,3	16,3	12,9	153,8	6,1	1 343,2
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t			3 817,6	185,2			1 932,3	178,3	177,9	732,3	19,1	7 042,7
Konečné zásoby	tis. t			701,3	2,8			287,5	3,1	46,5	165,5	3,4	1 210,2
Kon. zás./celk. užití	%			18,37	1,52			14,88	1,74	26,15	22,60	17,91	17,18
Kon. zás./dom.spotřeba	%			24,03	1,86			16,79	1,92	28,19	28,61	26,31	21,23

Pramení: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR, bilance schválena na jednání Komoditním výboru pro obiloviny dne 16. 9. 2008

Předpoklad bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2008/2009, vycházející z odhadů k 15. září 2008

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	760,4	41,9	802,3	43,4	141,2	341,2	482,4	49,0	57,8	107,9	9,9	1 552,7
Výnos	t/ha	5,94	4,12	5,85	4,97	4,75	4,76	4,76	3,44	4,52	7,16	1,80	5,43
Výroba	tis. t	4 518,3	172,8	4 691,1	215,7	671,3	1 625,7	2 297,0	168,7	261,0	772,6	17,8	8 423,9
Počáteční zásoby	tis. t			701,3	2,8			287,5	3,1	46,5	165,5	3,4	1 210,1
Dovoz ze země EU	tis. t			20,0	9,0			30,0	0,0	0,0	20,0	0,1	79,1
Dovoz z třetích zemí	tis. t			5,0	1,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	6,9
Dovoz celkem	tis. t			25,0	10,0			30,0	0,0	0,0	20,0	1,0	86,0
Celková nabídka	tis. t			5 417,4	228,5			2 614,5	171,8	307,5	958,1	22,2	9 720,0
Domácí spotř. celkem¹⁾	tis. t			3 367,0	151,8			1 714,0	134,0	213,5	678,0	12,7	6 271,0
z toho - potraviny	tis. t			1 200,0	140,0			600,0	27,0	0,0	14,0	6,0	1 987,0
- osiva	tis. t			192,0	9,8			104,0	12,0	13,5	14,0	1,7	347,0
- krmiva	tis. t			1 450,0	2,0			1 000,0	90,0	140,0	500,0	5,0	3 187,0
- techn. užití	tis. t			525,0	0,0			10,0	5,0	60,0	150,0	0,0	750,0
Vývoz do země EU	tis. t			1 240,0	35,0			350,0	13,0	15,0	170,0	5,0	1 828,0
Vývoz do třetích zemí	tis. t			10,0	0,0			15,0	2,0	0,0	1,0	1,0	29,0
Vývoz celkem	tis. t			1 250,0	35,0			365,0	15,0	15,0	171,0	6,0	1 857,0
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t			4 617,0	186,8			2 079,0	149,0	228,5	849,0	18,7	8 128,0
Konečné zásoby	tis. t			800,4	41,7			535,5	22,8	79,0	109,1	3,5	1 592,0
Kon. zás./ celkové užití	%			17,34	22,32			25,76	15,31	34,57	12,86	18,75	19,59
Kon. zás./dom. spotřeba	%			23,77	27,46			31,24	17,03	37,00	16,10	27,61	25,39

Pramen: ČSÚ,¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

Vliv průběhu počasí na vývoj porostů

Období od září do listopadu 2007 bylo teplotně podprůměrné. **Září** roku 2007 bylo z hlediska teplot slabě podprůměrné a srážkově poměrně výrazně nadprůměrné. Jeho průměrná teplota dosáhla úrovně 11,7 °C, což je 1,5 °C pod dlouhodobým normálem. **Říjen a listopad 2007** byly mírně teplotně podprůměrné. Na většině území ČR se přesně 11. listopadu dostavil svatý Martin na bílém koni

a začalo několikadenní období s mírným sněžením, které však, jak se později ukázalo, bylo nejsilnější za celou minulou zimu. **Prosinec** roku 2007 byl oproti normálu jen o 0,1 stupně teplejší a provázely jej časté inverze. Byl také velmi bohatý na srážky, neboť spadlo 117 milimetrů vody, což je 225 procent dlouhodobého průměru. Stal se tak kupodivu nejdeštivějším měsícem roku 2007 (obvykle to bývá měsíc červen).

Měsíc **leden** roku 2008 byl – stručně řečeno – teplý a větrný. Provázelo ho většinou počasí s kladnými teplotami a tak není divu, že průměrná měsíční teplota +1,9°C byla o 4,3°C vyšší než je dlouhodobý teplotní průměr. **Únor 2008** se zapsal do meteorologických statistik tím, že byl téměř bez sněhu, ale měl i nejnižší naměřené teploty v tomto roce (17. února 2008 klesla teplota ve výšce dvou metrů nad zemí k -14,4°C). V pátek 29. února 2008 začala střední Evropu ovlivňovat tlaková níže nazvaná Emma. Území České republiky však Emma zasáhla nejvíce až 1. března 2008, kdy bouřlivé počasí se projevilo velmi silnou bouřkou a prudkým poryvem větru s nárazy o maximální rychlosti 17,5 m/s (63 km/h). Někde, při celodenním dešti se vyskytla krátká intenzivní přeháňka z krup. **Březen 2008** byl, podobně jako leden a únor, teplotně nadprůměrným měsícem. Navíc, celkový srážkový úhrn 75,7 mm (144,7% normálu) se stal na srážky nejbohatším měsícem uplynulého období.

A tak zima 2007/08 z celkového pohledu byla neobvyklá a tak trochu zvláštní. Z hlediska meteorologického byla docela teplá, na srážky průměrná. Srážky však z oblohy většinou padaly ve formě deště a nikoliv sněžení, jak by si asi mnoho z nás přálo. A co budoucnost? Až za několik let uvidíme, zdali poslední dvě teplé zimy byly výjimkou anebo se stanou normálem

Nezvykle teplé počasí urychlilo zahájení jarních polních prací ve většině krajů České republiky o čtyři až šest týdnů dříve než je obvyklé. Půda byla vhodná k setí také proto, že v průběhu zimy bylo málo sněhu. Zemědělci ale možná mají vyšší náklady s ochranou obilí, neboť kvůli mírné zimě hrozilo přemnožení chorob a škůdců. Rovněž tak stoupající teploty a srážky v zimním období způsobují vyšší aktivitu půdního edafonu na podzim a v zimě.

Důsledkem toho je mineralizace většího množství dusíku. Část tohoto mineralizovaného dusíku se ale však až do jara vyplavuje srážkami do podzemních vod. S vyšší aktivitou mikroorganismů v půdě stoupá také půdní dýchání. To znamená, že půda uhlík odevzdává, místo aby ho ukládala. Na zemědělsky využívaných půdách by tak mohlo do roku 2100 dojít k ztrátám 20 až 30 % organického uhlíku, v extrémních případech mohou ztráty dosáhnout až 60 %. Přitom platí, že čím je vlhkost a obsah uhlíku v půdě vyšší, tím je také vyšší ztráta uhlíku.

V **dubnu 2008** panovalo tzv. „aprílové počasí“, bylo polojasno až oblačno, na mnoha místech se vyskytovaly přeháňky. Průměrné denní teploty se pohybovaly v rozmezí 6 – 15 °C, noční pak klesly pod bod mrazu jen ve vyšších polohách a mrazových kotlinách. Časté srážky, které činily v týdenních úhrnech od 10 do 13 mm, vylepšily vláhové podmínky ve svrchních vrstvách půdy. Na převážné většině území ČR se pohybovala využitelná vodní kapacita, (dále VVK) v rozmezí 40 - 70%. Sucho přetrvávalo jen na jižní Moravě (20 - 40% VVK). Ve srovnání s loňskem, byla v tuto dobu na většině území ČR VVK v rozmezí 20 – 50 % naplnění.

V **květnu 2008** přišly vydatné srážky a ochlazení, které ovlivňovalo celé území ČR až do poloviny 21. týdne. Více srážek spadlo na území Moravy, kde napršelo od 30 do 60 mm. Na území Čech byly srážky poloviční. Obecně lze květnový úhrn srážek pro nadmořské výšky od 200 do 700 m považovat na území ČR za průměrný až slabě nadprůměrný (dlouholetý průměr 58 – 78 mm). Toto byla dobrá zpráva, protože loňský květen byl extrémně suchý, což výrazně snížilo úrodu obilí. V období od 26. května do 1. června panovalo v ČR časně letní počasí. Důsledkem toho byly poměrně vysoké denní teploty, které se přiblížily až k 30°C. Srážky spadly jen z místních bouřek a jejich vydatnost byla značně rozdílná (od 5 – 20 mm).

V červnu 2008 bylo slunné a teplé počasí. Denní teploty se pohybovaly od 15 do 30 °C. Průměrné teploty byly v průměru proti normálu vyšší o 2,7 °C, avšak červen 2008 nebyl zdaleka tak teplý jako v roce 2006, kdy průměrná denní teplota byla téměř o 6 stupňů nad normálem. Zásoba půdní vláhy byla na většině území ČR dobrá. Příznivé podmínky pro růst rostlin (teplo a dostatek vláhy) byly vidět na poli, neboť většina polních kultur již v této době vypadala na velmi slušnou sklizeň.

V červenci 2008 se zcela naplnila prognóza monzunového počasí, hlavně pak v první polovině měsíce. Začínající sklizeň obilovin zpomalovala nepřízeň počasí a pomalé dozrávání. V 29. týdnu bylo sklizeno cca 20 % ploch, z toho více v nížinách. Do konce měsíce července byla sklizeň neustále přerušována deštěm a tak ke konci měsíce bylo sklizeno cca 40 – 45 % ploch s rozdílným výnosem a kvalitou.

V období do 31. srpna 2008 byly žně v podstatě ukončeny (sklizeno cca 98,99 % výměry základních obilovin). Letošní žně se díky proměnlivému počasí mírně protáhly, avšak bylo dosaženo třetí nejvyšší produkce obilovin od roku 1990 s velmi dobrou kvalitou.

Moderní technologie úklidu slámy (Příbramsko)

Výskyt škodlivých organismů v porostech obilovin v ČR v roce 2008

Virózy a jejich přenašeči

Již na podzim 2007 byl na nově založených porostech ozimých obilnin a v rezervoárech virových zakrslostí pozorován mnohem vyšší výskyt primární infekce virem žluté zakrslosti ječmene (BYDV) než virem zakrslosti pšenice (WDV). Tato převaha viru BYDV samozřejmě pokračovala i na jaře 2008, kdy inspektoři SRS odebrali v porostech převážně ozimých obilnin podezřelých z výskytu virových zakrslostí celkem 412 vzorků, z toho u 350 vzorků byl jejich výskyt laboratorně potvrzen (3% výskyt WDV, 78% výskyt BYDV a 19% výskyt směsné infekce WDV + BYDV). Slabý plošný rozsah výskytu viróz (méně než 5 % napadené plochy, napadeny jednotlivé rostliny) byl zjištěn u 42 %

napadených porostů, střední rozsah (5 – 25 % napadené plochy, ohniskové napadení) u 40 % napadených porostů a silný rozsah (více než 25 % napadené plochy, plošné napadení) u 18 % napadených porostů. Intenzita napadení byla u 36 % napadených porostů slabá (pouze barevné změny na listech), u 39 % napadených porostů střední (rostliny s barevnými změnami na listech a slabými příznaky zakrslosti – zkrácení rostlin o méně než 50% normálního vzrůstu) a u 25 % napadených porostů silná (rostliny výrazně zakrslé – zkrácení rostlin o 50 a více % normálního vzrůstu). Výskyt viróz se koncentroval převážně do nížinných oblastí Čech a Moravy. Na podzim roku 2008 byl poměr výskytu obou virů v rezervoárech virových zakrslostí (obilní výdrol, kukuřice, travní porosty) a na novém osevu ozimých obilnin přibližně vyrovnaný. K 13. listopadu byla ukončena diagnostika u 86 vzorků podezřelých z výskytu viróz, z nichž bylo 25 vzorků pozitivních a další 3 vzorky podezřelé z infekce. Na infekci WDV připadal podíl 40 % z pozitivních vzorků, na infekci BYDV podíl 48 % a na směsnou infekci WDV + BYDV podíl 12 %.

Výskyt přenašeče WDV kříška polního (*Psammotetix alienus*) byl na jaře zjišťován v 218 porostech infikovaných virovými zakrslostmi. Slabý výskyt (méně než 3 dospělci/100 smyků) kříška byl zaznamenán ve 14 % sledovaných porostů, střední výskyt (3 - 7 dospělců/100 smyků) v 9 % porostů a silný výskyt (více než 7 dospělců/100 smyků) ve 4 % porostů. Na podzim byl v celkem 279 rezervoárech virových zakrslostí a na novém osevu ozimých obilnin zjištěn slabý výskyt (méně než 3, resp. 10 dospělců/100 smyků podle typu porostu) kříška v 39 % sledovaných porostů, střední výskyt (3 – 10, resp. 10 – 20 dospělců/100 smyků podle typu porostu) v 20 % porostů a silný výskyt (více než 10, resp. 20 dospělců /100 smyků podle typu porostu) v 10 % porostů. Vzhledem k výše uvedenému výskytu viru BYDV je zřejmé, že kromě kříška byl významný i výskyt mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*), jakožto hlavního přenašeče BYDV.

Sněti

Výskyt původců snětivosti z rodu *Tilletia* byl hodnocen především na základě 220 odebraných vzorků zrna pšenice, z nichž bylo 36 % pozitivních. Na výskyt *T. tritici* připadal podíl 59 % z pozitivních vzorků, na výskyt *T. controversa* podíl 29 % a na souběžný výskyt obou původců podíl 12 %. Napadení původci snětivosti bylo zjištěno i u porostů z mořeného osiva (včetně použití odpovídajícího mořidla v případě *T. controversa*). U kukuřice byly zaznamenávány na mnoha místech střední až silné výskyty obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*).

Ostatní choroby a škůdci

Šíření běžně se vyskytujících houbových chorob, převážně padlí pšenice a padlí ječmene (*Blumeria graminis*), bylo monitorováno zejména v moravských okresech v druhé polovině května. Výskyty chorob pat stébel (původci: *Rhizoctonia cerealis*, *Fusarium* spp., *Gaeumannomyces graminis*) byly hlášeny pouze ojediněle během března v okresech Jindřichův Hradec a Kladno; k nárůstu výskytů došlo v druhé polovině července na severní Moravě a ve Slezsku. Výskyty síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene /hnědé skvrnitosti/ (*Pyrenophora teres*), spály ječmene /rhynchosporiové skvrnitosti/ (*Rhynchosporium secalis*) a také tečkované listové skvrnitosti pšenice /braničnatky pšeničné/ (*Mycosphaerella graminicola*), tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice /braničnatky plevové/ (*Phaeosphaeria nodorum*) byly zaznamenávány od první dekády května ve středním až silném výskytu během celé vegetace. Vlivem srážek a zejména po ničivé bouři, která se přehnala přes území republiky dne 25.6.2008, docházelo k nárůstu výskytu černě obilnin (*Cladosporium* spp., *Alternaria* spp.) a růžovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.) v klasech u všech sledovaných porostů, zejména na Moravě.

Z celé řady pravidelně sledovaných živočišných škůdců bylo opakovaně zaznamenáno poškození třásněnkami (*Thysanoptera*). Střední až silné výskyty mšic (*Aphidoidea*) byly pozorovány ve všech sledovaných lokalitách; z výsledků pozorování SRS převládala mšice střemchová (*Rhopalosiphum padi*). Ojediněle zvýšený výskyt zelenušky žlutopásé (*Chlorops pumilionis*) byl hlášen v okresech Česká Lípa, České Budějovice a Trutnov. V rozsahu většinou slabých až středních výskytů byli sledováni dřepčík obilní (*Phyllotreta vittula*), kohoutci (*Oulema* spp.), obaleč obilní (*Cnephasia pumicana*) a bejломorka sedlová (*Haplodiplosis marginata*). Na jaře byly monitorovány střední až silné výskyty hraboše polního

(*Microtus arvalis*) převážně ve středních Čechách a na Moravě. Silně poškozené porosty prasetem divokým (*Sus scrofa*) byly hlášeny v jarním období na Písecku a Příbramsku.

Lokálně silné zaplevelení bylo zaznamenáno během vegetačního období nejčastěji chundelkou metlicí (*Apera spica-venti*); v okrese Plzeň-sever byl evidován výrazně vyšší výskyt než v předcházejících letech.

Závěrem lze tedy konstatovat, že z hlediska zdravotního stavu nedošlo v roce 2008 ke kalamitnému výskytu žádného ze sledovaných škodlivých organismů. Podrobné informace o výskytech škodlivých organismů a poruch jsou k dispozici na webových stránkách SRS (www.srs.cz).

PŠENICE

Výroba

Na základě odhadu produkce ČSÚ k 15. 9. 2008 se očekává v ČR sklizeň pšenice v roce 2008 v množství 4 691,1 tis. tun. Z tohoto množství je 4 518,3 tis. tun pšenice ozimé (tj. 96,3 % celkové výroby) a 172,8 tis. tun pšenice jarní (tj. 3,7 % z celkové výroby).

Celková výroba pšenice vzrostla proti skutečnosti předchozího roku o 752,2 tis. tun, tj. o 19,1 %. Toto zvýšení vyplývá především z nárůstu produkce pšenice ozimé o 756,6 tis. tun, tj. o 20,1 %. U pšenice jarní bylo zaznamenáno pouze mírné snížení produkce (hlavně vlivem výrazně vyššího výnosu) o 1,21 t/ha (tj. o 41,6 %).

Na zvýšení výroby pšenice v roce 2008 se podílí především nárůst osevních ploch ozimých pšenic a meziroční nárůst průměrného hektarového výnosu u ozimé pšenice. Pšenice tak i nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 55,6 % nabídky všech obilovin.

Při hodnocení letošního výrazného nárůstu úrody pšenice je nutné si uvědomit, že rozhodující vliv na dosaženou úroveň výroby mělo znovu počasí, které umožnilo zemědělcům na podzim roku 2007 zasít převážnou většinu ozimů v optimálním agrotechnickém termínu. Dalším faktorem, který ovlivnil produkci pšenice byla mírná zima, která umožnila porostům zasetých i po agrotechnických termínech vzejít, zakořenění a odnožení a dále nezpůsobila žádné problémy v přezimování porostů. Tímto průběhem počasí byly dány příznivé předpoklady pro velmi dobrou úrodu. Chladné a na srážky bohaté měsíce duben a květen roku 2008, rozhodujícím způsobem ovlivnily celkovou produkci pšenice. Letošní velmi vysoká úroveň výroby pšenice je srovnatelná se sklizňovým ročníkem 1990 (4 624,2 tis. tun). Takováto velmi vysoká úroveň sklizně pšenice znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se sice nebude měnit, ale trh bude mít rysy vysoce převažující nabídky nad poptávkou. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vyvážet do zahraničí celkem 1250,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu), zpracovat na technické užití 525,0 tis. tun a pravděpodobně nulový intervenční nákup.

Podle výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 1035 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2008 byly potvrzeny průběžné, velmi dobré výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo 40 % vzorků z letošní sklizně, což je od roku 2002 druhý nejvyšší podíl vyhovujících vzorků dle ČSN 46 1100 – 2. Pšeničné zrno vykazuje vysokou objemovou hmotnost s dostatkem bílkovin, což zaručuje dobrou výtěžnost mouky a dobrou pekárenskou kvalitu. Parametr číslo poklesu je vyšší a bude vyžadovat před zpracováním úpravu, tzn. mírné snížení. Obsah příměsí a nečistot ve vzorcích je velmi nízký a je jedním z nejnižších za sledované období - 4,5 % a 0,3 %. Pšeničné zrno nebylo poškozeno a ani znečištěno přítomností jiných druhů obilovin, cizích semen, zeminy, kamínků apod.

Obecně je tedy možné konstatovat, že v marketingovém roce 2008/2009 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice ani celková produkce pšenice a ani její kvalita. Lze očekávat, že potravinářská pšenice splní bez problémů všechny kvalitativní požadavky pro zajištění domácí spotřeby.

Následující tabulky obsahují výsledky sledování technologické jakosti potravinářské pšenice ze sklizně 2008 a procenta vzorků, nevyhovujících ČSN 461100-2 (potravinářská pšenice). Pro srovnání jsou tyto výsledky doplněné o některé údaje z minulých let. Srovnání s obdobím před rokem 2002 je komplikováno skutečností, že od 1. 7. 2002 vstoupila v platnost nová ČSN 461100-2, u které došlo k úpravám v hodnocení kvality potravinářské pšenice u některých ukazatelů.

Průměrné hodnoty kvality pšenice ze sklizně 2008 ve srovnání s kvalitou z předchozích sklizní

Rok	Objemová hmotnost (g/l)	SDS – seditest (ml)	Číslo poklesu (s)	N – látka (%)	Propad pod sítem 2,5 mm (%)	Propad pod sítem 2,2 mm (%)	Obsah příměsí (%)	Obsah nečistot (%)
2001	758,0	72,6	256,0	11,2	9,6	3,4		
2002	760,0	34 ^{*)}	272,0	12,2	-	-	4,0	0,3
2003	779,0	36 ^{*)}	305,0	13,1	-	-	5,3	0,7
2004	808,0	32 ^{*)}	313,0	11,4	-	-	4,0	0,5
2005	762,0	42 ^{*)}	223,0	11,8	-	-	6,0	0,5
2006	771,0	42 ^{*)}	219,0	13,5	-	-	8,5	0,7
2007	785,0	42 ^{*)}	320,0	13,1	-	-	5,5	0,6
2008 (**)	794,0	38 ^{*)}	328,0	12,3	-	-	4,5	0,3

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest, zemědělské zkušebnictví, poradenství a výzkum, s.r.o., AGROTEST FYTO, s.r.o.

Poznámka : *) Sedimentační test prováděn složitějším Zelenyho testem v souladu s ČSN. Norma stanoví minimální hodnotu pro potravinářskou pšenici 30 ml.

**) Výsledky analýz 1 035 vzorků

Procentický podíl vzorků pšenice neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářské pšenice podle požadavků ČSN 461100 – 2

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (**)
objem. hmotnost nižší než 780 g/l	70,4	46,6	18,3	69,0	55,5	37,4	32,4
objem. hmotnost nižší než 760 g/l	46,3	24,0	9,5	46,2	40,1	14,0	13,7
SDS – test nižší než 55 ml	-	-	-	-	-	-	-
Zelenyho test nižší než 30 ml [*]	28,3	22,3	40,8	13,9	11,6	17,2	29,0
číslo poklesu nižší než 200 s	-	-	-	-	-	-	-
číslo poklesu nižší než 220 s [*]	23,5	4,9	7,9	40,9	46,1	11,0	8,2
bílkoviny nižší než 12 %	46,1	18,2	71,3	54,1	12,7	19,6	42,2
bílkoviny nižší 11,5 % [*]	30,5	10,8	57,6	40,0	7,9	9,9	28,7
bílkoviny nižší než 11 %	-	-	-	-	-	-	-
obsah příměsí [*]	17,8	33,6	15,8	38,3	48,4	34,7	24,8
obsah nečistot [*]	17,0	27,5	32,1	33,0	52,2	31,2	17,6

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o., Agrotest, zemědělské zkušebnictví, poradenství a výzkum, s.r.o., AGROTEST FYTO, s.r.o.

Poznámka: *) Jakostní ukazatele podle nové ČSN 461100-2 platné od 1. 7. 2002

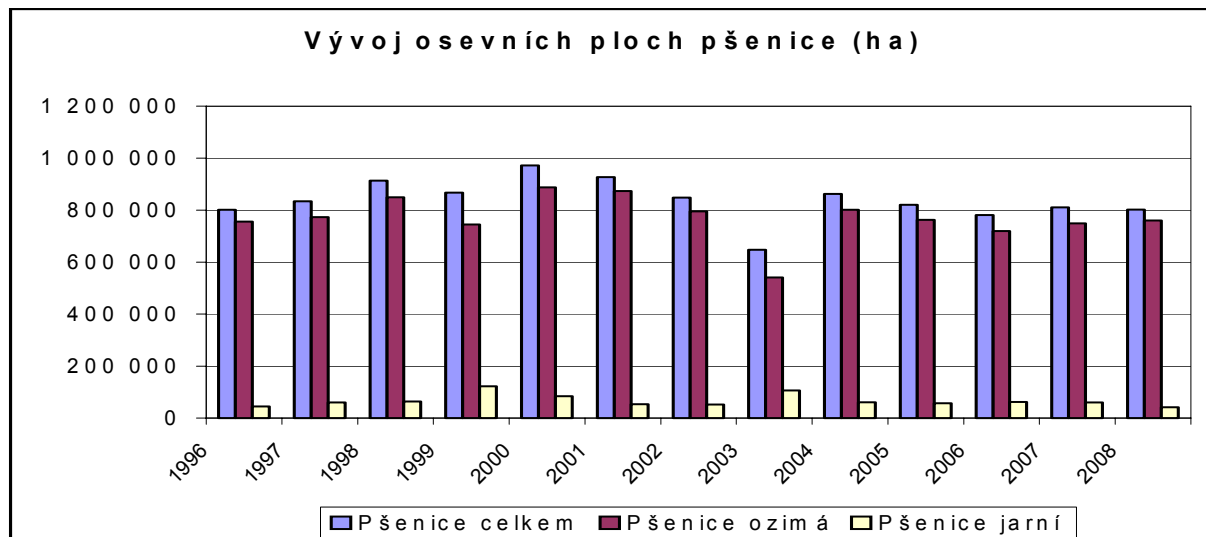
**) Výsledky analýz 1 035 vzorků

Osevní plochy

Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2008 proti předchozímu roku 2007 nepatrně poklesla o 8,7 tis. ha (tj. 1,1 %) a dosáhla výměry 802,3 tis. ha. Tento nevýznamný pokles osevních ploch ovlivnila především pšenice jarní, která meziročně poklesla o 19,0 tis. ha (tj. o 31,2 %). Osevní plocha pšenice ozimé naopak velmi nepatrně vzrostla o 10,3 tis. ha (tj. 1,4 %) na 760,4 tis. ha.

Při poklesu ploch ozimé pšenice v ročnících 2005 a 2006, tak pšenice ozimá potvrzuje návrat k osevním plochám obvyklým v ročnících minulých (s výjimkou ročníku 2003). Pšenice tak znovu vykázala, že i v roce 2007 je naší nejrozšířenější pěstovanou plodinou. Důvody určité stabilní výměry pěstování spočívají především ve výnosové jistotě s možností exportu a případné nabídky do intervenčního nákupu.

Pramen: ČSÚ

Produkční plocha pšenice (Chrudimsko)

Hektarové výnosy

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2008 se očekává v roce 2008 u pšenice průměrný výnos ve výši 5,85 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem výrazný nárůst o 0,99 t/ha (tj. 20,4 %). Zvýšení výnosu u ozimé pšenice o 0,93 t/ha (tj. o 18,6 %) na 5,94 t/ha je způsobeno jednak vlivem velmi příznivých klimatických podmínek přes zimní období, kdy porosty ozimých pšenic mohly až na krátké přestávky nepřetržitě vegetovat, dobře zakořenily a dále pak vliv chladného a deštivého počasí v období (duben a květen 2008), kdy se formovaly generativní orgány rostlin, které mají podstatný vliv na výši výnosů. Pšenice jarní zaznamenala rovněž významný nárůst hektarového výnosu ve srovnání

s předchozím sklizňovým rokem 2007 o 1,21 t/ha, tj. o 41,6 %. Vysoký průměrný hektarový výnos ozimé pšenice i nadále potvrdil její dominantní postavení mezi ostatními obilovinami. V porovnání v dlouhodobé časové řadě je výnos srovnatelný s ročníkem 2004 (5,96 t/ha).

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby pšenice pro marketingový rok 2008/2009 se proti předchozímu roku mírně vzrostly o 151,9 tis. tun (o 27,6 %) na 701,3 tis. tun. Tento stav počátečních zásob je možné na počátku marketingového roku 2008/2009 hodnotit jako průměrné s ohledem na skutečnost, že tyto zásoby zahrnují i státní hmotné rezervy. Obdobná úroveň zásob pšenice byla v marketingovém roce 2006/2007.

Bilanční tabulka pšenice

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/(* 2009)
Osevní plocha	tis. ha	648,4	863,2	820,4	781,5	811,0	802,3
Výnos	t/ha	4,07	5,84	5,05	4,49	4,86	5,85
Výroba	tis. t	2 637,9	5 042,5	4 145,0	3 506,3	3 938,9	4 691,1
Počáteční zásoby	tis. t	900,7	552,9	981,6	713,3	549,4	701,3
Dovoz celkem	tis. t	2,6	32,3	23,9	64,3	30,6	25,0
Celková nabídka	tis. t	3 541,2	5 627,7	5 150,5	4 283,9	4 518,9	5 417,4
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	2 792,5	3 245,0	3 104,4	2 967,5	2 918,0	3 367,0
z toho - potraviny	tis. t	1 050,0	1 150,0	1 200,0	1 150,0	1 210,0	1 200,0
- osiva	tis. t	189,0	185,0	190,0	175,0	188,0	192,0
- krmiva	tis. t	1 552,5	1 900,0	1 700,0	1 632,0	1 500,0	1 450,0
- technické užití	tis. t	1,0	10,0	14,4	10,5	20,0	525,0
Vývoz celkem	tis. t	195,8	780,0	1 277,6	767,0	899,6	1 250,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	791,1	244,2	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	170,0	189,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	621,1	55,2	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	2 988,3	4 646,1	4 437,2	3 734,5	3 817,6	4 617,0
Konečné zásoby	tis. t	552,9	981,6	713,3	549,4	701,3	800,4
Konečné zásoby/celkové užití	%	18,50	21,13	16,08	14,71	18,37	17,34
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	19,80	30,25	22,98	18,51	24,03	23,77

Pramen: ČSÚ;¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

¹⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Vzhledem k průměrné sklizni v roce 2007 a k potřebě zajištění vyrovnané bilance v této komoditě se předpokládá v marketingovém roce 2007/2008 dovoz kvalitní pšenice pro potřeby potravinářského průmyslu ve výši 65,0 tis.tun. Skutečný dovoz v marketingovém roce 2007/2008 činil 30,6 tis. tun pšenice. Druhá polovina marketingového roku tvořila cca 2/3 celkového dovozu. Z toho bylo 27,3 tis. tun pšenice potravinářské.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává vzhledem k velmi vysoké produkci pšenice nižší úroveň dovozu. Celkový dovoz (v rámci EU a třetí země) se předpokládá ve výši 25,0 tis.tun.

Dovoz pšenice a souřeže v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	24,6	19,6	44,2	1999/2000	19,7
2000	0,2	7,1	7,3	2000/2001	7,5
2001	0,4	1,1	1,5	2001/2002	11,4
2002	10,3	6,2	16,5	2002/2003	13,5
2003	7,3	2,6	9,9	2003/2004	2,6
2004	0,0	25,3	25,3	2004/2005	32,3
2005	7,0	12,9	19,9	2005/2006	23,9
2006	11,0	30,8	41,8	2006/2007	64,3
2007	33,5	9,3	42,8	2007/2008	30,6
2008	21,3	9,4 ^{*)}	30,7 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Celková nabídka

Pro marketingový rok 2007/2008 činila celková nabídka pšenice 4 518,9 tis. tun. Jednalo se o třetí nejnižší nabídku pšenice za posledních deset let. Tato nabídka neměla vytvářet vysoké vývozní dispozice, ale s ohledem na růst cen v Evropě a ve světě se tato okolnost (stejně jako v předchozím marketingovém roce 2006/2007, nepotvrdila. Při plném pokrytí požadavků potravinářského a především krmivářského průmyslu činily disponibilní možnosti vývozu pšenice 880,0 tis.tun (výhradně z volného trhu).

Očekávaná celková nabídka pšenice pro marketingový rok 2008/2009 činí 5 417,4 tis. tun, což představuje poměrně velký nárůst o 898,5 tis. tun (tj. 19,9 %) ve srovnání s předchozím marketingovým rokem. Jedná se o celkově vysokou úroveň, která je srovnatelná s marketingovým ročníkem 2004/2005 a vyplývá z letošní druhé nejvyšší sklizně od roku 1990.

Taková celková nabídka v žádném případě neomezí vývozní dispozice. Očekává se, že předchozí vysoké tempo vývozu do zahraničí z předchozích ročníků bude i nadále pokračovat a to i přes nízké světové a evropské ceny.

Potravinářské užití

Celková spotřeba mouky dlouhodobě klesá. V marketingovém roce 2007/2008 pokračoval nepříznivý vývoj v bilanci zahraničního obchodu s moukou a výrobky z mouky. Dochází stále ke zvyšujícímu tempu dovozu těchto výrobků do ČR. Dovoz v marketingovém roce 2007/2008 vzrostl oproti předchozímu roku o 5,6 tis. tun (tj. o 19,9 %) na úroveň 33,8 tis. tun.

Po dvou ročnících výrazného útlumu ve vývozu výrobků z pšenice v marketingových letech 2005/2006 a 2006/2007 došlo v marketingovém roce 2007/2008 k velmi mírnému navýšení vývozu. Vývoz pšeničné mouky do konce marketingového roku představoval 11,2 tis. tun a představuje třetí nejnižší úroveň vývozu od marketingového roku 1995/1996.

Spotřeba pšenice na obyvatele a rok v roce 2007 dosáhla podle ČSÚ 126,0 kg v hodnotě zrna (98,3 kg v hodnotě mouky) a vzrostla oproti předchozímu roku o 6,5 kg (7,1 %). Zastavil se tak dlouhodobý trend poklesu ve spotřebě pšenice pro lidskou výživu.

Dovoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	0,2	0,3	0,5	1999/2000	0,5
2000	0,2	0,3	0,5	2000/2001	0,6
2001	0,3	0,4	0,7	2001/2002	0,5
2002	0,1	0,3	0,4	2002/2003	0,4
2003	0,1	0,2	0,3	2003/2004	0,7
2004	0,5	5,8	6,3	2004/2005	13,3
2005	7,5	9,3	16,8	2005/2006	17,1
2006	7,8	11,3	19,1	2006/2007	28,2
2007	16,9	16,3	33,2	2007/2008	33,8
2008	17,5	10,4 ^{*)}	27,9 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Vývoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	9,3	12,6	21,8	1999/2000	37,3
2000	24,7	40,1	64,8	2000/2001	65,5
2001	25,4	14,6	40,0	2001/2002	24,3
2002	9,7	9,0	18,7	2002/2003	17,9
2003	8,9	7,5	16,4	2003/2004	13,1
2004	5,6	7,7	13,3	2004/2005	24,2
2005	16,5	7,7	24,2	2005/2006	9,9
2006	2,2	3,6	5,8	2006/2007	7,7
2007	4,1	4,5	8,6	2007/2008	11,2
2008	6,7	2,7 ^{*)}	9,4 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Spotřeba na osivo

Spotřeba pšenice na osiva marketingového ročníku 2007/2008 mírně stoupla proti předchozímu ročníku a v konečném výsledku činila 188,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2008/2009 se očekává navýšení na úroveň 192,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Pšenice je stále v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V marketingovém roce 2006/2008 došlo k dalšímu mírnému poklesu její krmné spotřeby na 1 500,0 tis. tun (meziročně o 132,0 tis. tun, tj. o 8,1 %), což vyplývá především z dalšího poklesu stavu hospodářských zvířat (především monogastrů – prasat a drůbeže) a nižšího využití pšenice v krmivech.

Podstatná část pšenice je stále pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu a zajistit si tak vyšší hladinu realizační ceny. V marketingovém roce 2007/2008 nebyly problémy se zajištěním dostatku kvalitní suroviny pro potřeby krmivářského sektoru a to i přes průměrnou produkci této komodity. A tak docházelo stejně jako v předchozích marketingových ročnících k přibližování ceny této krmné suroviny ceně potravinářské pšenice. Výrazné cenové navýšení, ale i přiblížení je patrné v průběhu celého marketingového roku.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává ve srovnání s předchozím marketingovým rokem nepodstatné snížení až určitá stagnace užití pšenice pro krmivářské účely z 1 500 tis. tun na 1 450,0 tis. tun.

Technické užití

Pšenice, která se využije jako surovina pro produkci bioethanolu by měla deklarovat vyšší obsah škrobu. V tomto směru jsou k dispozici výsledky sledování současných registrovaných odrůd ozimé pšenice z let 1997 – 1999. Pšenice určená pro výrobu bioethanolu by měla splňovat další, určitá jakostní kritéria (minimální číslo poklesu, obsah příměsí a nečistot), a proto je nutné odmítnout určité názory, že na lín se může zpracovávat obilí podřadné, poškozené či napadené chorobami (plísně, mykotoxiny apod.)

V roce 2007 bylo využití bioethanolu pro dopravní účely opět minimální a skončilo ve využití pšenice pro tyto účely na úrovni 20,0 tis.tun. Velmi výrazné zvýšení užití pšenice se přepokládá v marketingovém roce 2008/2009 ve výši 525,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2007/2008 se očekávalo mírné navýšení objemu vývozu pšenice. Po sklizni se předpokládá celkový vývoz ve výši 880,0 tis. tun a to především z pohledu vyšší poptávky po kvalitní surovině v EU a také v důsledku nižších cen, které v této době v ČR byly. Tempo vývozu hlavně v první polovině marketingového roku 2007/2008 bylo vysoké a vyvezlo se 554,2 tis. tun pšenice. Předmětem vývozu byla výhradně pšenice potravinářská z volného trhu.

V důsledku nadprůměrné produkce obilovin v ČR a průměrných počátečních zásob pšenice se očekává výrazné navýšení úrovně vývozu v marketingovém roce 2008/2009. Světový, ale především evropský vývoj cen však tuto variantu zcela nepotvrzuje, neboť od počátku marketingového roku bylo nastoleno pouze velmi průměrné tempo vývozu.

Předpokládaný vývoz v množství 1 250,0 tis. tun jak do zemí EU, tak do třetích zemí, vyplývá z potřeby bilančního přebytku.

Vývoz pšenice a souřeže v období let 1999 – 2008(tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	398,8	169,1	568,0	1999/2000	836,4
2000	667,3	200,3	867,6	2000/2001	325,6
2001	125,3	25,9	151,2	2001/2002	75,0
2002	49,1	103,3	152,4	2002/2003	755,5
2003	652,2	111,7	763,9	2003/2004	195,8
2004	84,1	84,3	168,4	2004/2005	780,0
2005	695,7	798,6	1 494,3	2005/2006	1 277,6
2006	479,0	523,9	1 002,9	2006/2007	767,0
2007	243,1	554,2	797,3	2007/2008	899,6
2008	345,4	268,3 ^{*)}	613,7 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2007/2008 nedošlo k výraznému nárůstu celkového užití pšenice vzhledem k nízké domácí spotřebě v roce 2007. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2006/2007 vzrostlo celkové užití jen o 83,1 tis. tun (tj. o 2,2 %) na úroveň 3 817,6 tis. tun. Konečné zásoby velmi mírně vzrostly a skončily na průměrné hladině 701,3 tis. tun.

Za předpokladu uskutečnění uvažované spotřeby pšenice na krmiva v množství 1 500,0 tis. tun, nulového intervenčního nákupu a výrazně vyššího vývozu ve výši 1 250,0 tis. tun dojde v marketingovém roce 2008/2009 k výraznému navýšení celkového užití pšenice na 4 617,0 tis. tun (tj. o 20,9 % ve srovnání s předchozím marketingovým rokem) při zvýšení konečných zásob na úroveň 800,4 tis. tun.

Cenový vývoj

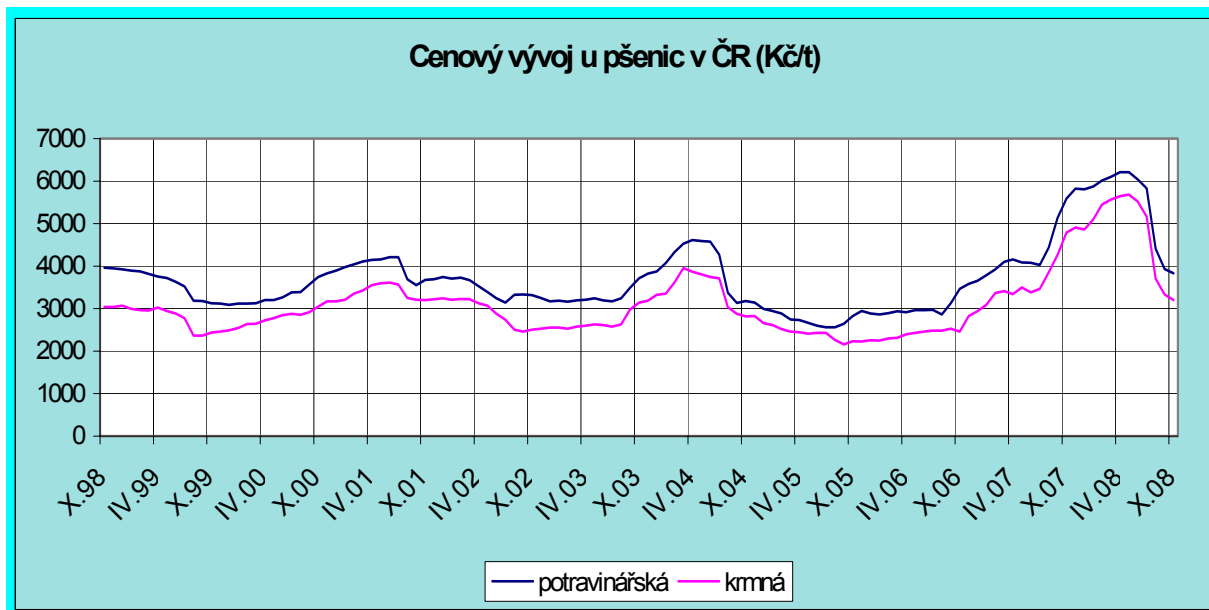
Měsíční průměry cen pšenice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2001/2002 – 2008/2009 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	2001/2002	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/2003	3 139	3 323	3 336	3 317	3 247	3 168	3 185	3 166	3 193	3 209	3 244	3 190
	2003/2004	3 169	3 238	3 492	3 714	3 823	3 874	4 073	4 330	4 528	4 612	4 592	4 576
	2004/2005	4 275	3 373	3 130	3 176	3 139	2 993	2 946	2 880	2 743	2 728	2 665	2 600
	2005/2006	2 557	2 559	2 645	2 825	2 944	2 886	2 859	2 894	2 937	2 917	2 958	2 965
	2006/2007	2 969	2 860	3 126	3 467	3 584	3 655	3 780	3 923	4 100	4 154	4 089	4 076
	2007/2008	4 026	4 435	5 133	5 591	5 819	5 806	5 876	6 015	6 098	6 207	6 210	6 036
	2008/2009	5 832	4 409	3 932	3 829								
Pšenice krmná	2001/2002	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/2003	2 735	2 507	2 461	2 504	2 526	2 547	2 550	2 527	2 570	2 594	2 630	2 609
	2003/2004	2 572	2 628	2 979	3 139	3 189	3 324	3 351	3 624	3 957	3 872	3 809	3 742
	2004/2005	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/2006	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/2007	2 482	2 478	2 527	2 455	2 821	2 941	3 085	3 367	3 407	3 344	3 495	3 379
	2007/2008	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
	2008/2009	5 163	3 705	3 336	3 198								

Pramen: ČSÚ

Meziroční mírné navýšení produkce obilovin na trhu EU spolu s průměrnou produkcí na vnitřním trhu ČR bylo důvodem pro pokračující cenový růst většiny obilných druhů v marketingovém roce 2007/2008. V ČR těsně po sklizni ceny pšenice rostly skokem a jejich postupný vzrůst směrem nahoru pokračoval prakticky po celý marketingový rok. V druhé polovině marketingového roku 2007/2008 byla u pšenice potravinářské prolomena cenová hladina 6 000 Kč/t a u pšenice krmné 5 000 Kč/t. Cenové maximum bylo docíleno v měsíci květen 2008 ve výši 6 210 Kč/t.

Vzhledem k velmi vysoké produkci pšenice ze sklizně roku 2008 nejen v ČR, ale i v sousedních evropských státech, lze očekávat s ohledem na vývoj cen ve světě výrazný strmý propad cen na vnitřním trhu na hladinu 3 300 – 4 200 Kč/t u pšenice potravinářské. U pšenice krmné se očekává v tomto období průměrná cena 2 400 – 3 000 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITO

Výroba

Předpokládaná sklizeň žita v roce 2008, stanovená ČSÚ podle údajů k 15. 9. 2008 dosahuje výše 215,7 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2007 to představuje nárůst produkce o 38,2 tis. tun (tj. o 21,5 %). Po loňském velmi výrazném nárůstu produkce se jedná o další nárůst produkce žita, který potvrzuje mírné oživení zájmu o pěstování této komodity. Důvodem nárůstu rozsahu pěstování žita byl jednak určitý nedostatek této komodity na našem trhu a dále pak postupný vzestup cen žita, které významně ovlivňují ekonomiku jeho pěstování. I přes tyto meziroční nárůsty produkce se jedná o velmi pozvolné kroky k návratu v rozsahu pěstování, které zde byly obvyklé v minulosti. Žito však má stále své nezastupitelné místo v osevních postupech v méně úrodných oblastech, na půdách písčitéch, kde poskytuje větší stabilitu výnosu než ostatní obiloviny a dále je ceněna jeho odolnost vůči mrazu a zimním podmínkám (viz kritická zima ročníku 2002/2003).

Velmi mírný nárůst produkce roku 2008 představuje zastavení nastoupeného trendu v ročnících 2005 a 2006, ve kterých zemědělci ztráceli zájem pěstovat tuto tradiční komoditu. Tento nárůst produkce zcela pokrývá potřeby domácího zpracovatelského průmyslu a proto nebude zapotřebí ve stávajícím marketingovém roce 2008/2009 dovoz většího množství potravinářského žita ze zahraničí.

Kvalitu žita ze sklizně 2008 lze podle konečných výsledků (94 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako kvalitní (v hodnocených parametrech dle ČSN 461100-4 vyhovělo 77 % vzorků). Kvalita žita určeného pro potravinářské zpracování je srovnatelná s ročníkem 2004. Hodnocení kvality žita z letošní sklizně dokumentuje tabulka pod textem, ze které je patrné, že podstatná část letošní sklizně žita vyhovuje kvalitativním požadavkům normy.

Přestože hodnocení kvality produkce žita již probíhá podle nového znění ČSN 461100-4, platného od 1. 7. 2002, byly výsledky monitoringu obohaceny o údaje, vycházející ze znění původní ČSN tak, aby se zachovaly maximální možnosti srovnání s předchozími ročníky.

Procentický podíl vzorků žita neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářského žita podle požadavků ČSN 461100-4

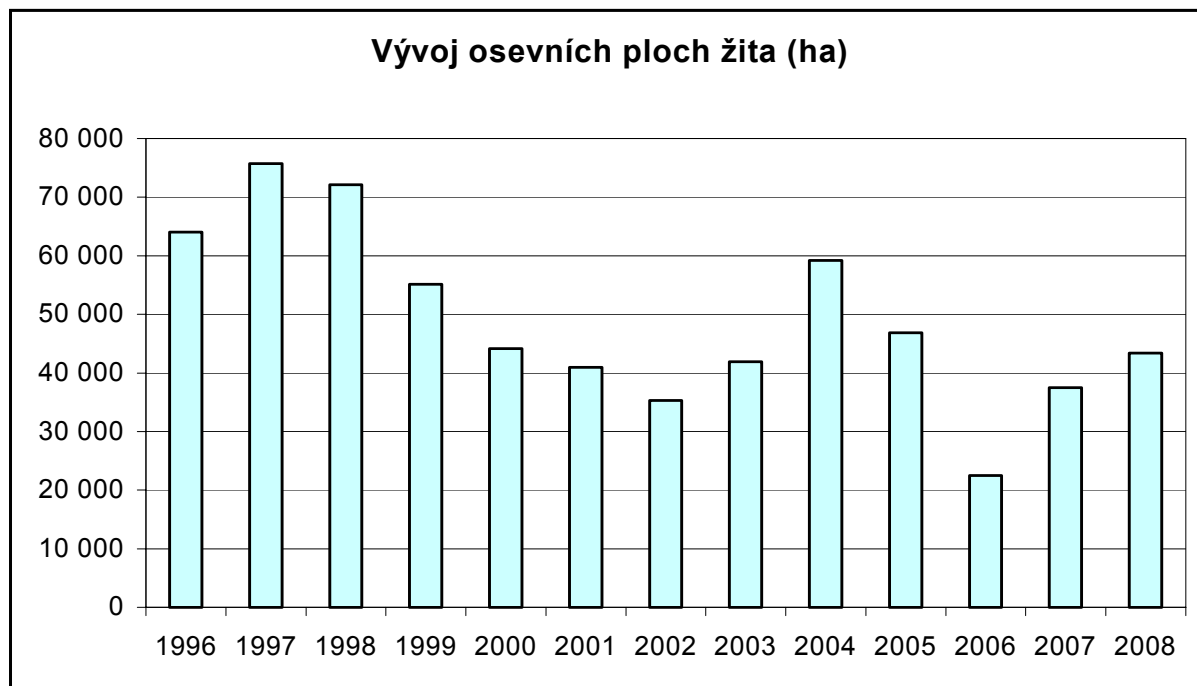
Ukazatel jakosti	2004	2005	2006	2007	2008 ^{*)}
Objemová hmotnost menší než 730 g/l	17,8	31,0	69,6	7,5	19,2
Objemová hmotnost menší než 700 g/l	3,9	12,4	40,6	0,0	3,2
Číslo poklesu menší než 120 s	6,3	47,8	69,6	2,2	7,0
Číslo poklesu menší než 80 s	2,3	37,2	58,0	1,1	3,0
Příměsí	2,3	17,7	27,5	5,4	7,5
Nečistoty	0,8	0,9	1,5	0,0	0,0

Pramen: Monitoring kvality sklizně žita v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o., Agrotest, zemědělské zkušebnictví, poradenství a výzkum s.r.o., AGROTEST FYTO, s.r.o.

^{*)} Výsledky hodnocení 94 vzorků žita

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2008 bylo žito pěstováno v ČR na 43,4 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému navýšení osevních ploch o 5,9 tis. ha (tj. o 15,7 %). Toto navýšení tak potvrdilo zastavení problému poklesu pěstební plochy žita, který zde byl zaznamenán ve sklizňových ročnících 1998 až 2002 a souvisel se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Současné velmi pozvolné navyšování osevních ploch žita však souvisí s postupným cenovým vzestupem u této tradiční plodiny a s určitou rentabilitou v pěstování žita. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale i pro krmné účely a popřípadě pro produkci na výrobu bioetanolu.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Odhadovaný hektarový výnos žita ve sklizňovém roce 2008 dosáhl výše 4,97 t/ha, což představuje ve srovnání se skutečností předchozího roku zvýšení o 0,24 t/ha (tj. o 5,1 %). Na zvýšení výnosů měly vliv především příznivé klimatické podmínky, které byly prakticky přes celé zimní období, kdy rostliny mohly po celé toto období vegetovat. Dále pak pokračující změny v odrůdové skladbě žita, kdy byly pěstovány hybridy, které se v určitých podmínkách vyrovnávají ozimé pšenici. Předpoklad většího využití hybridů se očekává i v budoucnu, kdy by jejich zastoupení mělo být v rozsahu 70 – 80 %, tak jako v zahraničí.

Počáteční zásoby

Vzhledem k tomu, že celkové zásoby zahrnovaly i žito s nevhodnou kvalitou pro potravinářské zpracování, jejich celkový objem byl v předchozích letech na vysoké úrovni. Vlivem velmi průměrné produkce, nižšího dovozu a zvýšené domácí spotřeby v marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu výraznému meziročnímu snížení na podprůměrnou úroveň 2,8 tis. tun

V souvislosti s velmi dobrou produkcí žita ze sklizně roku 2008 se předpokládá výrazný vzrůst těchto zásob na úroveň 41,7 tis. tun.

Bilanční tabulka žita

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007 2008	2008/*) 2009
Osevní plocha	tis. ha	41,9	59,2	46,9	22,5	37,5	43,4
Výnos	t/ha	3,80	5,29	4,19	3,33	4,73	4,97
Výroba	tis. t	159,3	313,3	196,8	74,8	177,5	215,7
Počáteční zásoby	tis. t	35,2	13,7	95,4	13,9	5,1	2,8
Dovoz celkem	tis. t	31,0	12,9	11,8	77,1	5,4	10,0
Celková nabídka	tis. t	225,5	339,9	304,0	165,8	188,0	228,5
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	205,0	217,0	204,0	135,2	151,0	151,8
z toho – potraviny	tis. t	175,0	155,0	163,0	110,0	140,0	140,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	14,0	17,0	15,0	7,0	9,0	9,8
– krmiva	tis. t	16,0	45,0	20,0	12,5	2,0	2,0
– techn. užití	tis. t	0,0	0,0	6,0	5,7	0,0	0,0
Vývoz celkem	tis. t	6,8	27,5	86,1	25,5	34,2	35,0
Celkové užití	tis. t	211,8	244,5	290,1	160,7	185,2	186,8
Konečné zásoby	tis. t	13,7	95,4	13,9	5,1	2,8	41,7
Konečné zásoby/celkové užití	%	6,47	39,04	4,78	3,18	1,52	22,32
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	6,68	43,99	6,79	3,78	1,86	27,46

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy - odhad

Dovoz

Po velmi vysokém dovozu v marketingovém roce 2006/2007 došlo v následujícím marketingovém ročníku 2007/2008 k opětovnému výraznému snížení dovozu (tak jako v marketingových ročnících 2004/2005 a 2005/2006) na úroveň 5,4 tis. tun.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává realizace dovozu na přibližně stejné úrovni jako v marketingovém roce 2005/2006 a to ve výši 10,0 tis.tun.

Dovoz žita v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	0,4	0,0	0,4	1999/2000	0,0
2000	0,0	20,0	20,0	2000/2001	47,1
2001	27,1	19,7	46,8	2001/2002	49,3
2002	29,6	26,5	56,1	2002/2003	66,1
2003	39,6	18,7	58,3	2003/2004	31,0
2004	12,3	8,5	20,8	2004/2005	12,9
2005	4,4	6,0	10,4	2005/2006	11,8
2006	5,8	41,2	47,0	2006/2007	77,1
2007	35,9	3,2	39,1	2007/2008	5,4
2008	2,2	0,1 ^{*)}	2,3 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

Celková nabídka

Celková nabídka žita dosáhne v marketingovém roce 2008/2009 podle aktuálního předpokladu výše 228,5 tis. tun. Nabídka žita tak dosáhne proti předchozí sezóně zvýšení o 40,5 tis. tun (tj. o 21,5 %). Toto zvýšení je především ovlivněno vyšší sklizní v roce 2008.

Potravinářské užití

Potravinářské užití žita v posledních letech je stabilizované a je realizováno především prostřednictvím mlynářského zpracování. V minulém marketingovém roce 2007/2008 byl zaznamenán zpětný nárůst potravinářské spotřeby o 30,0 tis. tun na úroveň 140,0 tis. tun.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává určitá stabilizace v potravinářském užití žita v obvyklé výši 140,0 tis. tun a to především vzhledem k očekávané vyšší domácí produkci žita.

Spotřeba žita na obyvatele a rok v roce 2007 vzrostla na 13,2 kg v hodnotě zrna, v hodnotě mouky na 10,3 kg na obyvatele a rok (jedná se o nárůst o 30,4 % oproti spotřebě v roce 2006). Zastavil se tak propad spotřeby žita, který byl opětovně nastartován v roce 2006.

Spotřeba na osivo

U spotřeby žita na osivo, ve které je zahrnuto i osivo pro pícninářské účely, se v marketingovém roce 2008/2009 očekává přibližně stejná úroveň jako v předchozím ročníku 2007/2008 a to ve výši 9,8 tis. tun.

Krmivářské užití

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává stagnace rozsahu užití žita ke krmným účelům vzhledem k dostatku jiných, vhodnějších krmných obilovin potřebných k výrobě krmných směsí.

Přesto v souvislosti se zaváděním hybridů při pěstování žita se zvyšuje možnost jeho využití ke krmným a energetickým účelům (uskutečnily se pokusy se zkrmováním hybridního žita prasaty a při 20 – 30 % podílu hybridního žita bylo zaznamenáno zvýšení podílu libové svaloviny a snížení výšky špeku).

Vývoz žita v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	1,3	0,8	2,1	1999/2000	18,6
2000	17,8	2,9	20,7	2000/2001	3,0
2001	0,1	0,3	0,4	2001/2002	0,4
2002	0,1	0,2	0,3	2002/2003	1,7
2003	1,5	4,3	5,8	2003/2004	6,8
2004	2,5	0,8	3,3	2004/2005	27,5
2005	26,7	47,2	73,9	2005/2006	86,1
2006	38,9	13,6	52,5	2006/2007	25,5
2007	11,9	25,8	37,7	2007/2008	34,2
2008	8,4	3,5 ^{*)}	11,9 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

Vývoz

Vývoz žita realizovaný v marketingovém roce 2007/2008 byl oproti minulému marketingovému roku o 8,7 tis. tun vyšší (tj. o 34,1 %), což koresponduje s vyšší produkcí žita v roce 2007.

Jelikož v roce 2008 se očekává velmi kvalitní a velmi dobrá produkce žita, předpokládá se, že v marketingovém roce 2008/2009 bude realizován vývoz do výše 35,0 tis. tun.

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2007/2008 byl zaznamenán ve srovnání s předchozím obdobím mírný nárůst celkového užití na 185,2 tis. tun, především vlivem velmi vyšší domácí spotřeby a výrazně lepší produkce žita. Přes tento nárůst celkového užití však došlo k poklesu konečných zásob na minimální úroveň 2,8 tis. tun, což odpovídá 1,9 % domácí spotřeby.

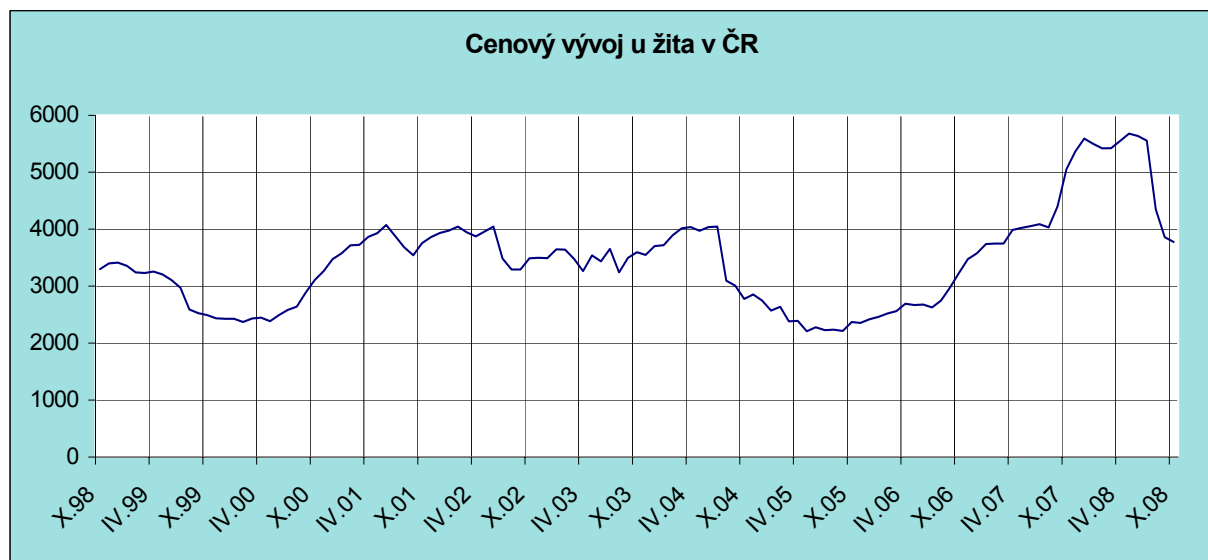
V nadcházejícím marketingovém roce 2008/2009 se očekává nevýznamný nárůst v celkovém užití na úroveň 186,8 tis. tun. Konečné zásoby by však měly vzrůst na hladinu 41,7 tis. tun, díky velmi dobré produkci žita ze sklizně roku 2008.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen žita u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2001/2002 – 2008/2009 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	2001/2002	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/2003	3 483	3 295	3 295	3 490	3 496	3 494	3 645	3 644	3 481	3 265	3 540	3 435
	2003/2004	3 654	3 240	3 497	3 595	3 548	3 704	3 721	3 895	4 016	4 035	3 971	4 037
	2004/2005	4 048	3 096	3 007	2 779	2 855	2 749	2 572	2 638	2 383	2 393	2 208	2 280
	2005/2006	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/2007	2 628	2 748	2 975	3 234	3 475	3 579	3 738	3 750	3 750	3 988	4 025	-
	2007/2008	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/2009	5 555	4 350	3 860	3 779								

Pramen: ČSÚ

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

Kvalitní potravinářské žito patřilo v posledních letech mezi velmi omezený počet obilovin, které nebyly pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnově zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází velice sporadicky. Hlavní důvodem je skutečnost, že se žito nacházelo jak na domácím,

tak zahraničním trhu na poměrně nízké cenové úrovni. Cena kvalitního potravinářského žita, která byla v ČR v posledních letech nad úrovní většiny ostatních obilovin začala výrazně klesat na počátku marketingového roku 2004/2005 a její pokles pozvolna pokračoval až do poloviny marketingového roku 2005/2006. Poté cenová hladina žita začala stagnovat, aby v závěru marketingového roku zahájila velmi pomalý vzestup. Tímto velmi nepříznivým vývojem tak dostatečně nemotivovala zemědělce pro opětovný nárůst osevních ploch této značně rizikové plodiny z pohledu výsledné kvality produkce.

Na vnitřním trhu se žitem budou v marketingovém roce 2008/2009 ceny, obdobně jako u ostatních druhů obilovin, pod vlivem všeobecného cenového propadu obilovin jak ve světě tak i v Evropě. Ke snížení cen zřejmě přispěje i poměrně dobrá produkce žita v ČR v roce 2008. Situaci na trhu bude odpovídat vývoj ceny. Lze očekávat velmi výrazný propad ceny žita. Předpokládá se, že cena velmi kvalitních partií potravinářského žita se bude pohybovat v rozmezí 3 000 – 3 400 Kč/t.

JEČMEN

Výroba

Odhad celkové sklizně ječmene dle ČSÚ k 15. 9. 2008 je na úrovni 2 297,0 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 671,3 tis. tun (tj. 29,2 %) ječmene ozimého a 1 625,7 tis. tun (tj. 70,8 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene mírně stoupla proti skutečnosti předchozího roku o 403,6 tis. tun, tj. o 21,3 %. Toto navýšení produkce vyplývá jednak z mírně zvýšené výroby ozimého ječmene o 48,2 tis. tun (tj. o 7,7 %), ale především došlo k výraznému navýšení produkce u jarního ječmene o 355,4 tis. tun (tj. o 28,0 %) což souvisí se zvýšeným hektarovým výnosem. Pokles ploch jarního ječmene, které byly nižší o 28,0 tis. hektarů se na konečné produkci neprojevil.

Na zvýšené úrovni výroby ječmene celkem v roce 2008 má především vliv vyšší hektarový výnos jarního ječmene se současným mírným poklesem osevních ploch. Ozimý ječmen se na zvýšené produkci podílel hlavně navýšením osevní plochy. Jarní ječmen byl oproti předchozímu ročníku 2007 vyséván včas. Příznivý průběh počasí v dubnové a květnové dekádě v celé ČR (chladno a deštivo) mělo velmi pozitivní vliv na průběh celé vegetace, což se samozřejmě projevilo na výši výnosu a rozhodující měrou přispělo ke zvýšení celkové produkce jarního ječmene. Ozimý ječmen byl jako i ostatní ozimé obiloviny po zimním období v dobrém stavu, ale vlivem poškození virovými chorobami a silnou bouří na začátku měsíce června 2008 (těsně před sklizní), došlo v konečném důsledku ke snížení hektarového výnosu.

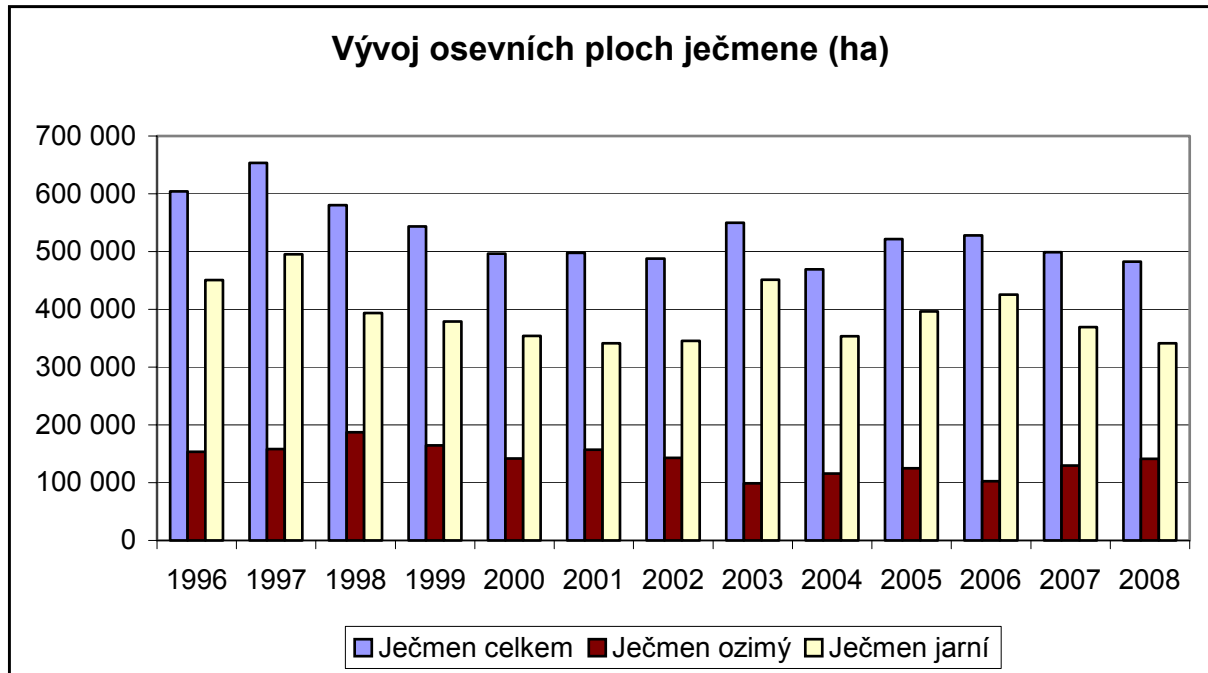
Meziročním navýšením produkce si ječmen znovu potvrdil svou pozici druhé nejvýznamnější obiloviny.

Na výrobu ječmene, především ozimého, má v posledních letech stále silnější vliv napadení virovou chorobou rozšiřovanou mšicemi a křísi, a to žlutou zakrslostí ječmene (BYDV). Letošní výskyt významné virové choroby obilovin – žluté zakrslosti ječmene (BYDV) opět hrozil po celou dobu migrace mšice střemchové a křísu polních. K 13. 11. 2007 byly ukončeny kontrolní rozbory vzorků (cca 86 vzorků podezřelých z výskytu viróz z celé ČR) a z toho jich bylo 25 pozitivních. Proto v řadě podniků byl ozimý ječmen ošetřen proti přenašečům viróz již na podzim.

Osevní plochy

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2008 výměry 482,4 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku mírně poklesla o 16,3 tis. ha (tj. o 3,3 %). Důvodem tohoto poklesu bylo snížení osevních ploch jarního ječmene o 28,0 tis. ha (tj. o 7,6 %) na 341,2 tis. ha, zatímco osevní plocha ozimého ječmene mírně vzrostla o 11,7 tis. ha (tj. o 9,0 %) na 141,2 tis. ha. Příčiny poklesu osevních ploch jarního ječmene lze hledat jednak ve zvýšení osevních ploch ozimé pšenice a kukuřice na zrno a dále v minimu jarních zaorávek ozimých obilovin.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene meziročně opět pokleslo a dosáhlo tak v letošním roce 70,7 % z celkových ploch ječmene a přiblížilo se úrovni ploch z roku 2001. Tento pokles znamená snížení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 22,0 %. Přes uvedený pokles neztrácí jarní ječmen svoji atraktivnost pro pěstitele, která je dána nejen rozvinutým trhem, ale též dlouhodobě velmi vysokou ziskovou marží v poměru k ostatním obilovinám. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo roku 2000 a dosáhlo úrovně 29,3 %.

Pramen: ČSÚ

Nadějný porost jarního ječmene (Nymbursko)

Hektarové výnosy

Průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2008 dosáhl podle odhadu ČSÚ hodnoty 4,76 t/ha, přičemž u ječmene ozimého činil 4,75 t/ha a u jarního 4,76 t/ha. Ozimý ječmen svým průměrným výnosem potvrdil svoji vysokou výnosovou schopnost z minulého ročníku 2006. Přestože vlivem viróz došlo k jeho určitému snížení, dosáhl výnosové hladiny z roku 1988 ve výši 4,75 t/ha. Na výrazném zvýšení hektarového výnosu u jarního ječmene mělo vliv především chladné a deštivé počasí v rozhodujícím vegetačním období – v dubnu a květnu 2008.

Proti předchozímu roku jde výrazný vzestup hektarového výnosu ječmene celkem o 0,96 t/ha (tj. o 25,3 %). Na toto zvýšení má vliv především nárůst výnosu jarního ječmene o 1,32 t/ha (tj. o 38,4 %).

Počáteční zásoby

Úroveň zásob ječmene v minulých letech významně kolísala od příliš vysoké v období let 1997 až 1999 až po příliš nízkou v letech 2000 až 2001. Od marketingového roku 2002/2003 vykazovala trend částečné stabilizace s mírným, postupným navýšením v marketingovém roce 2004/2005. Na počátku marketingového roku 2005/2006 zásoby prudce vzrostly a dosahovaly rekordní výše 493,0 tis. tun. Po tomto velmi výrazném meziročním navýšení se v ročníku 2006/2007 opět snížily na úroveň 266,3 tis. tun a v marketingového roku 2007/2008 došlo k dalšímu, ale mírnějšímu snížení o 45,0 tis. tun. Ve výhledu marketingového roku 2008/2009 se očekává navýšení těchto zásob do výše 287,5 tis. tun.

Bilanční tabulka ječmene

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/(* 2009
Osevní plocha	tis. ha	550,0	469,0	521,5	528,1	498,7	482,4
Výnos	t/ha	3,76	4,97	4,21	3,59	3,80	4,76
Výroba	tis. t	2 068,7	2 330,6	2 195,4	1 897,7	1 893,4	2 297,0
Počáteční zásoby	tis. t	212,1	300,3	493,0	266,3	221,3	287,5
Dovoz celkem	tis. t	9,9	5,6	4,6	199,3	105,1	30,0
Celková nabídka	tis. t	2 290,7	2 636,5	2 693,0	2 363,3	2 219,8	2 614,5
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	1 791,0	1 795,0	1 907,4	1 738,4	1 712,0	1 714,0
z toho - potraviny	tis. t	606,0	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0
- osiva	tis. t	105,0	95,0	105,0	115,0	109,0	104,0
- krmiva	tis. t	1 080,0	1 100,0	1 200,0	1 020,0	1 000,0	1 000,0
- techn. užití	tis. t	0,0	0,0	2,4	3,4	3,0	10,0
Vývoz celkem	tis. t	199,4	262,9	363,3	403,6	220,3	365,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	85,6	176,0	1,5	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	0,0	20,0	1,5	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	85,6	156,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	1 990,4	2 143,5	2 426,7	2 142,0	1 932,3	2 079,0
Konečné zásoby	tis. t	300,3	493,0	266,3	221,3	287,5	535,5
Konečné zásoby/celkové užití	%	15,09	23,00	10,97	10,33	14,88	25,76
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	16,82	27,46	13,96	12,73	16,79	31,24

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Ačkoli byla v předchozích ročnících sklizeň ječmene pouze na průměrné úrovni, byla v letech 2001 -2003 situace v dovozu ječmene stabilizována. Vzhledem k průměrné produkci pšenice a možnosti vzájemné substituce v krmných směsích se nízká produkce ječmene v tomto období

neodrazila ve výraznějším nárůstu dovozu ječmene ze zahraničí. I přes skutečnost, že celkové sklizně obilovin v marketingových ročnících 2004/2005 a 2005/2006 byly dobré, potřeba jejich dovozu ze zahraničí byla opět velmi nízká a meziroční pokles produkce ječmene se nepromítl do navýšení dovozu. Po obrovském navýšení dovozu ječmene v marketingovém roce 2006/2007 v množství 199,3 tis. tun došlo v marketingovém roce 2007/2008 k velkému snížení o 94,2 tis. tun (tj. o 47,3 %) na úroveň 105,1 tis. tun.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává v důsledku vysoké produkce ječmene s výbornými kvalitativními parametry další, výrazné snížení hladiny dovozu do úrovně 30,0 tis.tun.

Dovoz ječmene v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	27,1	11,1	38,2	1999/2000	31,2
2000	20,1	48,4	68,5	2000/2001	95,9
2001	47,5	20,7	68,2	2001/2002	22,5
2002	1,8	2,9	4,7	2002/2003	12,1
2003	9,2	7,4	16,6	2003/2004	9,9
2004	2,5	4,1	6,6	2004/2005	5,6
2005	1,5	2,4	3,9	2005/2006	4,6
2006	2,2	125,4	127,6	2006/2007	199,3
2007	73,9	65,1	139,0	2007/2008	105,1
2008	40,0	10,2 ^{*)}	50,2 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

Celková nabídka

Celková nabídka ječmene pro rok 2007/2008 v množství 2 219,8 tis. tun představovala meziroční snížení o 143,5 tis. tun (tj. o 6,1 %) a ve srovnání s předchozími roky se dostala znovu na podprůměrnou úroveň.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává výraznější navýšení celkové nabídky na úroveň ročníku 2004 do výše 2 614,5 tis. tun.

Potravinářské užití

Na základě konečných výsledků monitoringu kvality sladovnického ječmene ze sklizně 2008 je možné předpokládat, že potřeby domácího sladovnického průmyslu budou v marketingovém roce 2008/2009 bezproblémově zajištěny v dostatečném množství a v odpovídající kvalitě vysoce kvalitní surovinou z tuzemské provenience. Letošní výsledky sklizně jsou hodnoceny podle platné nové normy ČSN 46-1100-5, která byla vydána v březnu 2005 a je platná od 1. 1. 2006.

Parametry jakosti ječmene byly stanovovány ve VÚPS, a.s., Sladařském ústavu Brno. V dodaných vzorcích byly stanoveny následující parametry: vlhkost zrna, přepad zrna na síť 2,5 mm, zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné (zrna mechanicky poškozená, zrna fyziologicky poškozená, zrna tepelně poškozená, zrna biologicky poškozená, zlomky zrn a zrna zelená). Dále byly stanoveny zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné (zrna bez pluchy – nahá, zrna se zahnědlými špičkami a zrna s osinou nebo částí), nečistoty a neodstranitelné příměsi. Rovněž byla stanovena klíčivost ječmene, obsah vody, bílkovin a škrobu.

V souboru bylo zastoupeno dle deklarace od dodavatelů celkem 21 odrůd jarního ječmene a 4 odrůdy ozimého ječmene. Nejvíce z odrůd jarního ječmene byla zastoupena odrůda Sebastian – 89 vz. (20,0 %), následuje odrůda Bojos – 84 vz. (19,0 %), odrůda Jersey – 63 vz. (14,0 %), odrůda Malz – 57 vz. (13,0 %), dále odr. Prestige – 37 vz. (8,0 %), odrůda Xanadu – 31 vz. (7,0 %), odr. Diplom – 22 vz. (5,0 %), odr. Tolar – 17 vz. (4,0 %) a odrůda Radegast – 13 vz. (3,0 %). Těchto 9 nosných odrůd reprezentuje celkem 413 vzorků (91,0 %). Zbývajících 45 vzorků je složeno z dalších 16 odrůd (jarní

i ozimé odrůdy).

Průměrný obsah vlhkosti zrna 12,3 % vypovídá, že sklizeň probíhala v optimálních podmínkách, za ideálního suchého počasí. Celkem 458 vzorků ječmene splňuje požadavek na obsah vláhy v ječmeni (max. 15,0 %).

Průměrný obsah bílkovin je 11,6 %, což je velmi příznivé a znamená, že tento parametr již nebude limitujícím parametrem pro výrobu sladu tak jako v roce 2007 (přesto rozsah zjištěných hodnot se proti loňskému roku mírně rozšířil do rozmezí 8,7 – 18,2 %).

Průměrný přeпад zrna (hmotnost zrna na síť 2.5 mm) 84,7 % je za poslední tři roky nejvyšší. Zjištěné hodnoty přeпаdu se pohybují v rozmezí od 47,4 – 96,5 %. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných (max. hodnota 3,0 %) je v letošním roce velmi nízká. Sklizený ječmen není

v průměru mechanicky výrazně poškozen, fyziologické a biologické poškození zrna je spíše vzácností. Množství zrn se zahnědlými špičkami je spíše malý lokální problém.

Klíčivost ječmene je základní parametr kvality. Jeho průměrná hodnota činí 97,8 %, ale nejnižší stanovená hodnota klíčivosti byla 84,2 %. Z tohoto pohledu je sice průměrná hodnota klíčivosti nad hranicí 96 %, ale každé neklíčivé zrno je nežádoucí. Zde se nabízí přímá souvislost s mechanickým poškozením či zvýšeným množstvím zrn bez pluch a v neposlední řadě i zlomků zrn.

Průměrný obsah škrobu ve vzorcích je 64,3 % a je nejvyšší za nejméně posledních 25 let, kdy se obsah škrobu v ječmeni sleduje. Vyšší obsah škrobu v ječmeni zaručuje vyšší obsah extraktu ve sladu.

Přehled vlivu jednotlivých parametrů sladovnického ječmene podle požadavků nové ČSN 461100 – 5, procento vyhovujících vzorků

Parametr	Počet vyhov. vzorků	%
P 85 %, 3.3. max. 3 %, 3.10. max.6 %, obsah bílkovin do 12 % klíčivost 96 – 100 %	182	40
P 85 %, 3.3. max. 3 %, 3.10. max.6 %, obsah bílkovin 10 - 12,5 %, klíčivost 96 – 100 %	197	43
P 85 %, 3.3. max. 3 %, 3.10. max.6 %, obsah bílkovin 10 - 13 % klíčivost 96 – 100 %	209	46
Snížení přeпаdu na 75 %, ostatní dle ČSN	230	51

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.; Výzkum faktorů kvality a bezpečnosti potravinářských obilovin ČR, NAZV QG 50041

Poznámka: *) celkem 453 vz. jarního ječmene – 7. 11. 2008

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů současně vyhovuje plných 40 % vzorků (v roce 2007 to bylo pouze 13 %). Po úpravě tříděním a při zachování jednotlivých parametrů dle ČSN vyhovuje 51,0 % vzorků. Předností tohoto sklizňového ročníku je, že byla dosažena velmi vysoká kvalita sladovnického ječmene, která byla především ovlivněna včasným termínem zasetí jarního ječmene, poměrně dlouhou vegetační dobou s velmi dobrým zdravotním stavem a velmi příznivým průběhem sklizně.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí. V letošním marketingovém roce 2008/2009 by neměla být bilance potřeby ječmene pro potravinářské užití napjatá, neboť je k dispozici cca 850 tis. tun jarního ječmene ve sladařské jakosti.

Vývoz sladu (položka celního sazebníku 1107 10 99) v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	73,5	90,8	164,2	1999/2000	210,1
2000	119,4	93,7	213,1	2000/2001	172,3
2001	78,6	65,4	144,0	2001/2002	163,1
2002	97,7	85,9	183,6	2002/2003	186,8
2003	100,9	109,4	210,3	2003/2004	257,2
2004	147,8	131,4	279,2	2004/2005	249,2
2005	117,8	100,8	218,6	2005/2006	239,3
2006	138,5	124,6	263,1	2006/2007	250,7
2007	126,1	106,7	232,8	2007/2008	240,7
2008	134,0	67,1 ^{*)}	201,1 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

V marketingovém roce 2007/2008 došlo k velmi mírnému snížení exportu této významné vývozní komodity především z důsledku nízké sklizně ječmene a nižší výtěžnosti sladování.

Z důvodu vysoké celkové produkce ječmene ve sklizňovém roce 2008 se očekává, že dojde k navýšení vývozních dispozic u této komodity. Evropský trh se tak postupně stane trhem nasyceným.

Spotřeba na osivo

Očekávaná spotřeba ječmene na osivo v marketingovém roce 2008/2009 se ve srovnání s předchozím obdobím velmi nepatrně sníží na úroveň 104,0 tis. tun. Nepředpokládá se žádné rozšíření, ale určitá stagnace ploch sladovnického ječmene.

Krmivářské užití

Dosažená úroveň spotřeby krmného ječmene v marketingovém roce 2006/2007 ve výši 1 000,0 tis. tun zůstává svým množstvím hluboko pod úrovní, která byla obvyklá před rokem 2000. Příčiny poklesu souvisejí především z většími vývozními možnostmi ječmene a sladu do zahraničí za vyšší ceny a nízkou produkcí ječmene v roce 2007.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává užití ječmene v oblasti spotřeby obilovin ke krmným účelům v cca stejné úrovni 1 000,0 tis. tun.

Vývoz

Od počátku marketingového roku 2007/2008 bylo tempo vývozu mírnější než v předchozím ročníku. Do poloviny marketingového roku se přesto vyvezlo 143,8 tis. tun, aby v druhé polovině marketingového roku nastal ještě silnější pokles. Celkově bylo vyvezeno 220,3 tis. tun. V meziročním srovnání činí snížení 183,3 tis. tun (tj. 45,4 %). Vyvážel se jak sladovnický, tak i méně kvalitní krmný ječmen, především díky zvýšené poptávce po obilovinách.

Vlivem vysoké a velmi kvalitní produkce ječmene v ČR se předpokládá v marketingovém roce 2008/2009 zvýšení vývozních možností na úroveň 365,0 tis. tun.

Vývoz ječmene v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	61,7	110,8	172,4	1999/2000	229,6
2000	118,8	13,4	132,2	2000/2001	15,8
2001	2,4	4,3	6,7	2001/2002	9,3
2002	5,0	10,4	15,4	2002/2003	41,7
2003	31,3	127,1	158,4	2003/2004	199,4
2004	72,3	38,2	110,5	2004/2005	262,9
2005	224,7	225,4	450,1	2005/2006	363,3
2006	137,9	217,2	355,1	2006/2007	403,6
2007	186,4	143,8	330,2	2007/2008	220,3
2008	76,5	48,0 ^{*)}	124,5 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ, Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen ječmene u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2001/2002 – 2008/2009 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladov.	2001/2002	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/2003	4 096	4 000	3 992	3 971	4 002	3 980	3 936	3 963	4 104	4 089	4 038	3 994
	2003/2004	3 797	3 704	3 697	3 688	3 729	3 740	3 798	3 877	3 916	3 968	4 019	4 041
	2004/2005	3 913	3 690	3 682	3 700	3 724	3 684	3 663	3 626	3 547	3 600	3 423	3 353
	2005/2006	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/2007	3 122	3 212	3 267	3 217	3 434	3 475	3 682	3 713	4 127	4 309	4 124	4 212
	2007/2008	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/2009	6 165	5 904	5 582	5 256								
Ječmen potravin.	2001/2002	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/2003	-	-	2 590	-	3 415	3 494	3 995	3 895	3 650	3 651	3 670	3 465
	2003/2004	3 217	-	3 570	3 491	3 500	3 488	3 777	3 832	4 028	3 957	3 958	3 875
	2004/2005	-	3 146	3 508	3 477	2 963	3 327	2 950	3 190	2 950	2 892	2 948	2 813
	2005/2006	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/2007	-	2 766	-	3 127	-	3 130	3 136	3 180	3 092	3 300	3 397	3 317
	2007/2008	3 442	3 526	4 491	4 961	5 650	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/2009	-	4 553	4 440	4 600								
Ječmen krmný	2001/2002	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/2003	2 628	2 551	-	2 609	2 672	2 570	2 637	2 648	2 648	2 610	2 685	2 616
	2003/2004	2 499	2 454	2 718	2 790	2 909	3 032	3 076	3 409	3 543	3 530	3 532	3 463
	2004/2005	3 217	2 945	2 891	2 820	2 767	2 659	2 612	2 600	2 544	2 477	2 471	2 419
	2005/2006	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/2007	2 431	2 368	2 431	2 416	2 598	2 678	2 812	3 055	3 200	3 175	3 234	3 158
	2007/2008	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/2009	4 311	3 439	3 426	3 186								

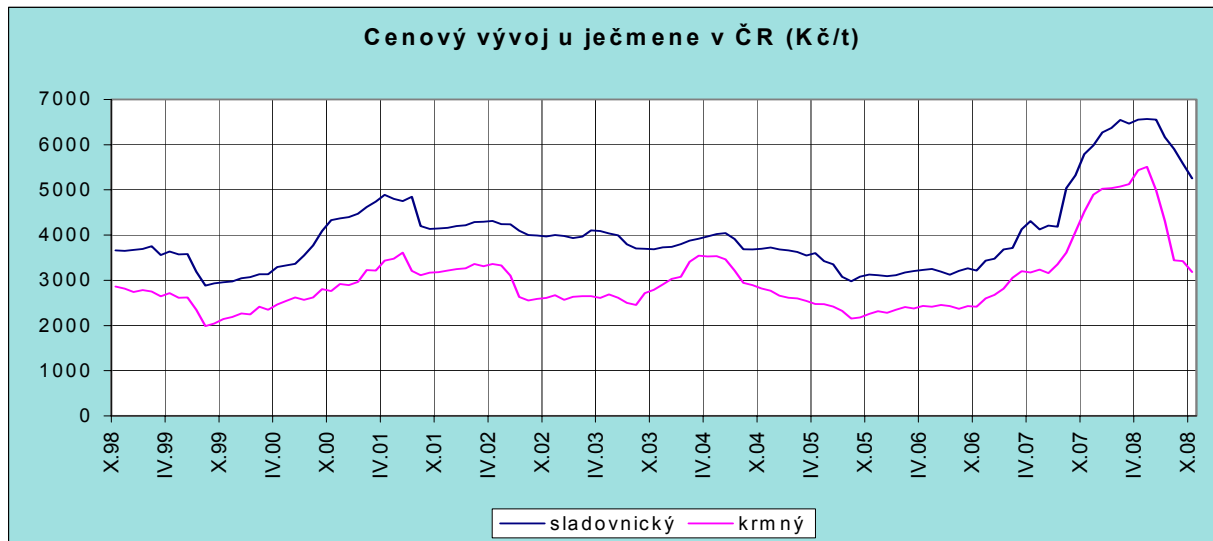
Pramen: ČSÚ

V minulých sklizňových ročnících byly cenové hladiny u ječmene sladovnického a krmného zcela odlišné vzhledem k nízkým cenám a nekvalitní produkci. Cenové nůžky se mezi těmito komoditami rozevíraly. Zatímco sladovnický ječmen byl obilovinou s nejvyšší realizační cenou, tak krmný ječmen byl obilovinou s cenou nejnižší.

V marketingovém roce 2007/2008 nastalo vlivem velmi nízké produkce ječmene se současnou vysokou poptávkou po všech obilovinách určité přibližování cen u obou typů ječmenů. Přesto však u sladovnického ječmene došlo k tomu, že ceny rostly vyšším tempem než u krmného ječmene a to díky velmi nízké a méně kvalitní produkci. Počáteční strmý cenový nárůst byl sledován u všech potravinářských a některých krmných obilovin.

Pro nadcházející marketingový rok 2008/2009 se očekává opačná a znovu radikální změna tohoto cenového vývoje. Cenový vývoj bude pod silným vlivem nadprůměrné produkce pšenice a dále bude pod velkým tlakem velmi nízkých cen všech obilovin na zahraničních trzích, což povede k výraznému poklesu cen jak sladovnického, tak i krmného ječmene. U krmného ječmene se očekává opětovné oddálení cen od cenové hladiny sladovnického ječmene.

V marketingovém roce 2008/2009 se tedy předpokládá oddalování cenových hladin obou ječmenů. U sladovnického ječmene by mělo dojít k mírnějšímu cenovému propadu (díky smluvním závazkům) v rozmezí 3 700 – 4 300 Kč/t, u ječmene krmného se předpokládá výraznější propad měsíčních průměrů v závěru roku 2008 na úroveň 2 400 – 2 800 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

OVES

Výroba

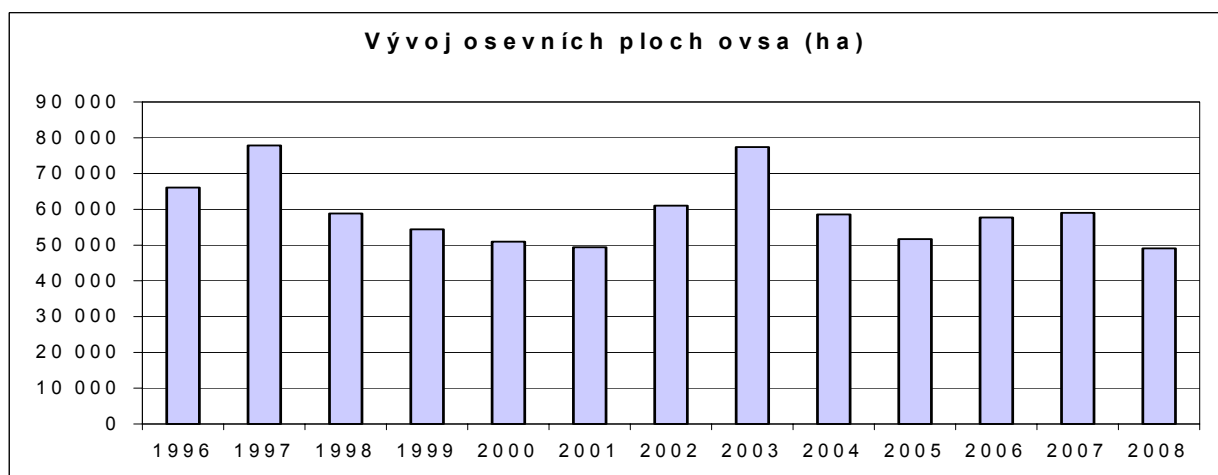
Odhad ČSÚ k 15. 9. 2008 dosahuje hodnoty 168,7 tis. tun. Tento údaj byl ve srovnání s předchozí sklizní vyšší, a to o 9,3 tis. tun (tj. o 5,8 %). Po dvou letech navyšování pěstební plochy ovsa dochází v letošním roce k jejímu poklesu a to cca na úroveň roku 2001.

Lze tedy konstatovat, že pěstování ovsa jako naší tradiční relativně nenáročné obiloviny po krátkodobém vzestupu rozlohy pěstování se navrácí do úrovní, které byly před rokem 2002.

Osevní plochy

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2008 po krátkodobém období mírného navyšování poklesla o 10,0 tis. ha (tj. o 16,9 %) na 49,0 tis. ha. Pokles pěstební plochy ovsa byl zaznamenán přibližně na úroveň roku 2001 (49,4 tis. ha).

Plocha ovsa představuje jen 3,2 % plochy obilnin. V roce 2009 se očekává pravděpodobně její mírné navýšení.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Oves konečně v roce 2008 potvrdil, že je schopen překonat výnosovou úroveň nad 3,0 t/ha. Jeho předpokládaný průměrný hektarový výnos je o 0,74 t/ha vyšší (tj. o 27,4 %) než v předchozím marketingovém roce 2007/2008 a nachází se ve výši 3,44 t/ha. Po třech letech velmi slabých výnosů tak byl obnoven vzestup, ve kterém se oves nacházel v ročnících 2003 a 2004.

Bilanční tabulka ovsá

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/(* 2009)
Osevní plocha	tis. ha	77,4	58,6	51,7	57,7	59,0	49,0
Výnos	t/ha	3,02	3,88	2,92	2,68	2,70	3,44
Výroba	tis. t	233,6	227,0	151,1	154,9	159,4	168,7
Počáteční zásoby	tis. t	26,0	23,5	37,0	33,9	22,0	3,1
Dovoz celkem	tis. t	0,1	0,0	0,5	0,3	0,0	0,0
Celková nabídka	tis. t	259,7	250,5	188,6	189,1	181,4	171,8
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	217,0	181,0	123,0	148,9	162,0	134,0
z toho - potraviny	tis. t	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	15,0	14,0	14,0	14,0	14,0	12,0
- krmiva	tis. t	175,0	140,0	80,0	106,8	120,0	90,0
- techn. užití	tis. t	0,0	0,0	2,0	1,1	1,0	5,0
Vývoz celkem	tis. t	19,2	32,5	31,7	18,2	16,3	15,0
Celkové užití	tis. t	236,2	213,5	154,7	167,1	178,3	149,0
Konečné zásoby	tis. t	23,5	37,0	33,9	22,0	3,1	22,8
Konečné zásoby/celkové užití	%	9,95	17,34	21,88	13,17	1,74	15,31
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	10,83	20,45	27,52	14,78	1,92	17,03

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby marketingového roku 2007/2008 jsou nižší o 11,9 tis. tun než vstupní zásoby předchozího období. Oves tak obdobně jako většina obilovin patřil mezi plodiny, kde se počáteční zásoby snižovaly.

V nadcházejícím období se předpokládá další výrazné snížení zásob na minimální úroveň 3,1 tis. tun.

Dovoz

Od druhé poloviny roku 2002 dochází ke snižování dovozu ovsá do ČR až na nulovou úroveň. Tento trend pokračoval i v marketingovém roce 2007/2008, kdy dovoz ovsá dosáhl prakticky nulové výše.

Ve stávajícím marketingovém roce 2008/2009 se přes zvýšenou produkci ovsá očekává dovoz opět na nepodstatné úrovni.

Dovoz ova v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	0,2	0,1	0,2	1999/2000	0,1
2000	0,0	0,2	0,2	2000/2001	1,3
2001	1,1	1,7	2,8	2001/2002	3,9
2002	2,2	0,5	2,7	2002/2003	0,9
2003	0,4	0,0	0,4	2003/2004	0,1
2004	0,1	0,0	0,1	2004/2005	0,0
2005	0,0	0,3	0,3	2005/2006	0,5
2006	0,2	0,2	0,4	2006/2007	0,3
2007	0,1	0,0	0,1	2007/2008	0,0
2008	0,0	0,0 ^{*)}	0,0 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, * údaje do konce září 2008

Celková nabídka

Vzhledem k poměrně nevýraznému navýšení produkce ova a vlivem nízkých počátečních zásob činil meziroční pokles celkové nabídky této komodity v marketingovém roce 2007/2008 o 7,7 tis. tun (tj. o 4,1 %). Tímto nevýznamným poklesem celkové nabídky v minulém roce tak bylo znovu dosaženo úrovně pod 200 tis. tun, která byla obvyklá před rokem 2002. Celková nabídka činila 181,4 tis. tun.

Předpokládaná celková nabídka se v marketingovém roce 2008/2009 znovu nepatrně poklesne díky minimálním počátečním zásobám a dosáhne výše 171,8 tis. tun.

Potravinářské užití

V následujícím období marketingového roku 2008/2009 se očekává vzhledem k mírnému nárůstu domácí produkce a kolísající kvality ova dostatečná nabídka potravinářského ova pro domácí spotřebu i vývoz výrobků do zahraničí.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo v sobě zahrnuje i spotřebu osiva pro pícninářské účely.

V marketingovém roce 2007/2008 došlo v souvislosti s určitou stabilizací osevních ploch ke stagnaci ve spotřebě osiva.

V souvislosti se snížením osevních ploch pro sklizeň v roce 2008 se ve stávajícím marketingovém roce 2008/2009 předpokládá nižší úroveň spotřeby na osiva ve výši 12,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Přes sníženou celkovou nabídku došlo v marketingovém roce 2007/2008 k meziročnímu nárůstu krmivářského užití o 13,2 tis. tun. Ve srovnání s předchozím obdobím se jedná o nárůst o 12,4 %.

Z dlouhodobého hlediska se jedná o postupný návrat použití ova pro krmné využití.

Ačkoli se očekává mírně zvýšená produkce ova v letošním sklizňovém roce s dobrou kvalitou, nepředpokládá se navýšení jeho užití pro krmné účely.

Vývoz

Vývoz ovsy byl v ročnících 2000, 2001 a 2002 velmi nízký a většinou nedosahoval ani úrovně 1,0 tis. tun. K určitému navýšení došlo až v marketingovém roce 2003/2004 a nárůst vývozu pokračoval v marketingovém roce 2004/2005 a v marketingovém roce 2005/2006 došlo k jeho nevýznamnému poklesu o 0,8 tis. tun, kdy dosáhl na hladiny 31,7 tis. tun. V marketingovém roce 2006/2007 však došlo k poklesu vývozních dispozic a úroveň vývozu se navrátila k hladině, která byla v marketingovém roce 2003/2004 a dosáhla výše 18,2 tis. tun. V marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu poklesu úrovně na 16,3 tis. tun.

Pro marketingový rok 2008/2009 se očekává další, velmi mírný pokles úrovně vývozu na 15,0 tis. tun vzhledem k průměrné celkové produkci ovsy.

Vývoz ovsy v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	2,8	1,9	4,6	1999/2000	13,7
2000	11,9	1,1	13,0	2000/2001	1,9
2001	0,8	0,5	1,3	2001/2002	0,9
2002	0,4	0,0	0,4	2002/2003	0,5
2003	0,5	8,4	8,9	2003/2004	19,2
2004	10,8	9,6	20,4	2004/2005	32,5
2005	22,9	16,9	39,8	2005/2006	31,7
2006	14,8	9,6	24,4	2006/2007	18,2
2007	8,6	10,2	18,8	2007/2008	16,3
2008	6,1	2,1 ^{*)}	8,2 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2007/2008 došlo v souvislosti s nižší celkovou nabídkou a vyšším užitím na krmiva ve srovnání s marketingovým rokem 2006/2007 ke zvýšenému celkovému užití. V této souvislosti došlo k poměrně výraznému poklesu konečných zásob na minimální úroveň.

Ve stávajícím marketingovém roce 2008/2009 se předpokládá, že přes mírně zvýšenou produkci ovsy dojde ke snížení celkového užití s mírným navýšením konečných zásob.

Cenový vývoj

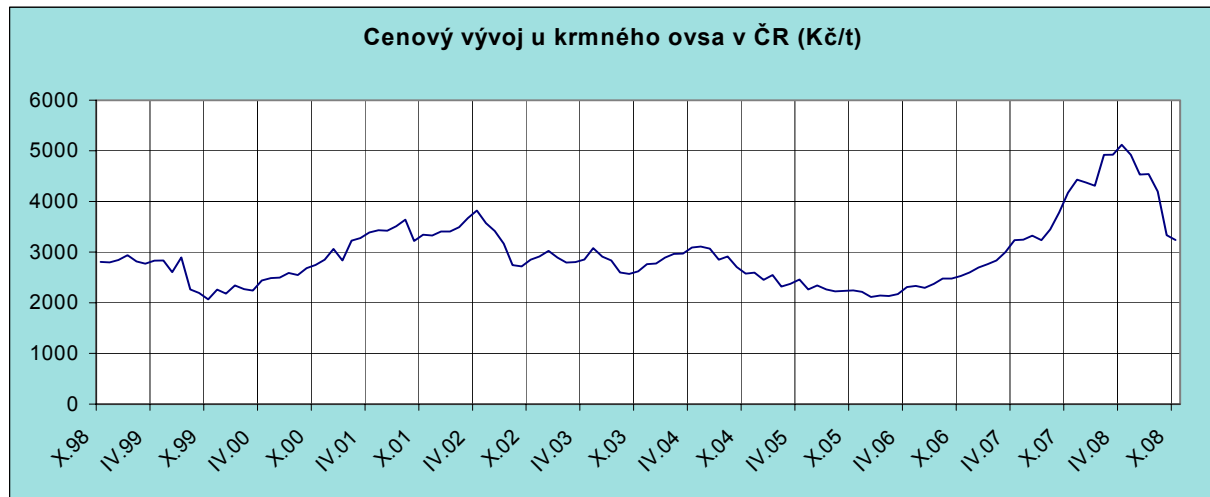
Měsíční průměry cen ovsy u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2001/2002 – 2008/2009 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	2001/2002	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/2003	3 168	2 744	2 721	2 852	2 916	3 029	2 895	2 797	2 803	2 857	3 078	2 913
	2003/2004	2 838	2 602	2 571	2 623	2 761	2 777	2 893	2 966	2 973	3 091	3 110	3 072
	2004/2005	2 850	2 915	2 706	2 576	2 597	2 458	2 549	2 320	2 377	2 461	2 265	2 343
	2005/2006	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 296
	2006/2007	2 375	2 477	2 478	2 530	2 599	2 697	2 765	2 839	3 001	3 238	3 248	3 325
	2007/2008	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/2009	4 545	4 198	3 335	3 244								

Pramen: ČSÚ

Ceny krmného ovsa mají pro své specifické užití v ČR (např. koně, plemenná zvířata) úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivem a jsou tak značně závislé na aktuální nabídce a poptávce. Cena ovsa byla v marketingovém roce 2007/2008 pod vlivem cenového růstu všech krmných obilovin na našem trhu. Cena ovsa byla obdobná jako u většiny ostatních krmných plodin.

Po letošní sklizni bude ovesná komodita, tak jako ostatní krmné obiloviny, pod vlivem snížené poptávky po všech obilovinách obecně a také s ohledem na již konstatované spíše užší specifické užití ovsa. V závěru roku 2008 se očekává výrazný pokles měsíčních průměrů cen krmného ovsa na úroveň 2 700 – 2 900 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

KUKUŘICE

Výroba

Kukuřice ve sklizňovém roce 2008 zaznamenala další rekordní výši sklizně, když po loňské dosavadní rekordní produkci navýšila výrobu o 13,8 tis. tun (tj. o 1,8 %) a dosáhla úrovně ve výši 772,6 tis. tun. Ve srovnání s předchozí sklizní, kdy sklizeň kukuřice na zrno byla na produkční hladině 758,8 tis. tun se jedná o mírný nárůst v produkci této komodity. Příčiny zvýšení lze spatřit především ve vyšším výnosu.

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2008 dojde ve stávajícím sklizňovém roce 2008 k velmi malému nárůstu produkce kukuřice o 13,8 tis. tun na 772,6 tis. tun. Ve dlouhodobém srovnání se tato sklizeň stane další, rekordní sklizní kukuřice na zrno v ČR.

V souvislosti s neustále se rozšiřující plochou kukuřice je nezbytné upozornit na významného škůdce kukuřice, kterým je bázlivec kukuřičný (*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte – dále také jen DVV), který byl zavlečen do Evropy ze Severní Ameriky koncem osmdesátých let dvacátého století a je považován za jednoho z nejzávažnějších hmyzích škůdců, který se dostal do Evropy v posledních padesáti letech. Do České republiky pronikl v roce 2002 při přirozeném rozšiřování areálu výskytu z prvního ohniska zavlečení v Srbsku. První výskyt DVV byl potvrzen v obci Čejč na jižní Moravě v roce 2002, kdy byli odchyceni 2 samci. Výskyt DVV se zjišťuje na základě zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon“) a vyhlášky č. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, v platném znění.

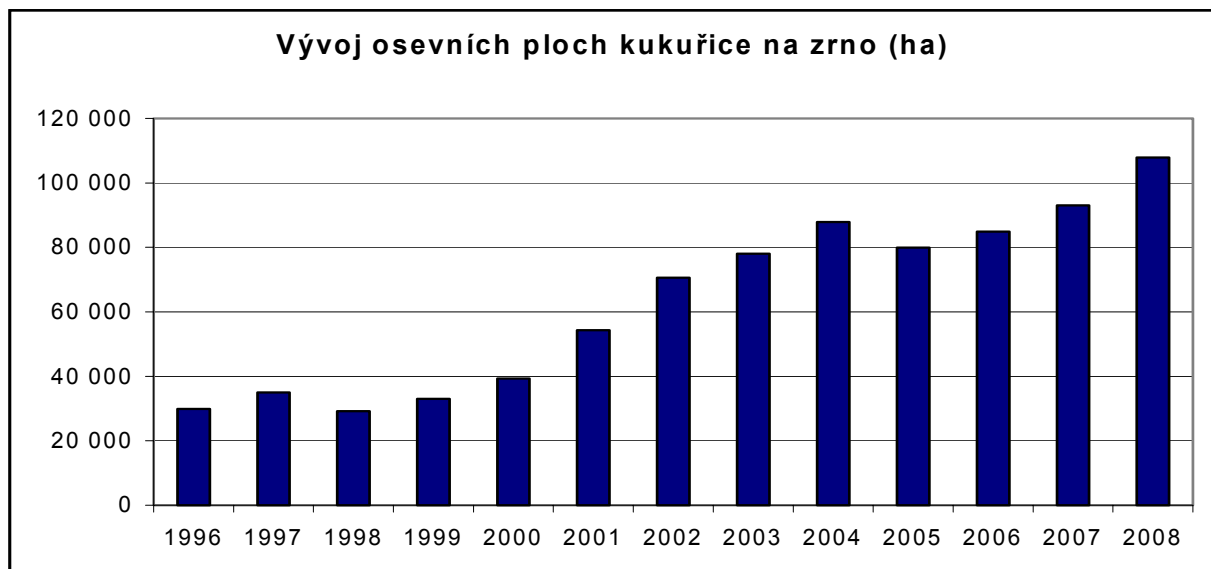
Za ochranu proti šíření bázlivce kukuřičného (DVV) je zodpovědná Státní rostlinolékařská správa (SRS). Každoročně, od roku 1999 jsou prostřednictvím SRS instalovány feromonové lapáky do určených oblastí dle metodiky vydané odborem karantény.

Jestliže se v posledních letech v závislosti na zvyšující se sklizni kukuřice hovořilo o tom, že se tuzemská produkce této komodity blíží celkové domácí spotřebě a kukuřici lze řadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná, tak v posledních ročnících můžeme hovořit o plné soběstačnosti s možností vývozních dispozic. Výroba kukuřice je za posledních čtrnáct let více jak 8 x vyšší než v roce 1994, kdy její produkce činila 91,4 tis. tun.

Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

Osevní plochy

Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou pak uvedeny v definitivní sklizni, neboť část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno. Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2008) bylo pro sklizeň roku 2008 kukuřičí na zrno oseto 107,9 tis. ha. Je to rekordní osev kukuřice za posledních pět let. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o nárůst o 14,8 tis. ha (tj. 15,9 %). Tento nárůst znovu potvrdil trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice.

Pramen: ČSÚ

GM kukuřice

mnoho kontroverzí vyvolává pěstování geneticky upravené (Genetically modified - GM) kukuřice, která má mnoho odpůrců, ale i příznivců. Největší výměry GM plodin (kukuřice, sóji, bavlníku a řepky) jsou v USA (54,6 mil. ha), Argentině (18 mil. ha), Brazílii (11,5 mil. ha) Kanadě (6,1 mil. ha), Indii (3,8 mil. ha) a Číně (3,5 mil. ha). U GM kukuřice je to USA, Kanada, Jihoafrická republika a Španělsko. V ČR se pěstuje od roku 2005 jako první a jediná transgenní plodina. V současné době je nejběžnější GM kukuřice s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému (*Ostrinia nubilalis*). Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají. V ČR upravil oblast používání GMO zákon č. 153/2000 Sb., který prošel za poměrně krátkou dobu další právní úpravou. Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty je již plně v souladu s legislativou Evropských společenství a platí od 25. února 2004.

V ČR byla poprvé Bt – kukuřice zasetá v roce 2005 na výměře 270 ha (dle evidence SZIFu). V roce 2006 se rozšířilo její pěstování pětinasobně na celkovou výměru 1 290 ha. V tomto roce 2006 evidenci vedlo Ministerstvo zemědělství prostřednictvím regionálních zemědělských agentur (ZA). Informaci o pěstebních plochách poskytovali přímo pěstitelé (v počtu 85) na základě zákonné povinnosti ohlašovat místo pěstování GM plodiny dle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 441/2005 Sb. V dalším pěstitelském ročníku 2007 došlo k dalšímu výraznému rozšíření ploch na celkovou výměru 5 000 ha. Pěstování Bt – kukuřice se v tomto roce věnovalo 131 pěstitelů ČR. V roce 2008 opětovně v ČR vzrostly plochy, které byly osety Bt – kukuřicí a bylo celkem evidováno 8 380 ha. Dle oblastí ČR je Bt – kukuřice nejvíce rozšířena v Jihomoravském kraji (cca 2 000 ha), dále pak Středočeském (cca 1 600 ha) a Plzeňském kraji (cca 900 ha).

Produkce Bt – kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Vypěstovaná Bt – kukuřice není u nás užívána pro potravinářské účely.

Hektarové výnosy

V roce 2008 se očekává průměrný výnos kukuřice na zrno ve výši 7,16 t/ha. Ve srovnání s výnosem sklizně roku 2007 jde o mírný nárůst o 0,36 t/ha (tj. o 5,3 %). V letošní roce se tak opět potvrzuje trend velmi dobrých hektarových výnosů z posledních let.

Bilanční tabulka kukuřice na zrno

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ *) 2009
Osevní plocha	tis. ha	85,4	89,9	98,0	89,8	111,7	107,9
Výnos	t/ha	5,58	6,13	7,17	6,75	6,80	7,16
Výroba	tis. t	476,4	551,6	702,9	606,4	758,8	772,6
Počáteční zásoby	tis. t	166,4	97,4	115,7	90,7	101,7	165,5
Dovoz celkem	tis. t	6,9	11,7	19,2	41,9	37,3	20,0
Celková nabídka	tis. t	649,7	660,7	837,8	739,0	897,8	958,1
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	487,0	477,0	478,0	388,5	578,5	678,0
z toho - potraviny	tis. t	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	13,0	13,0	13,0	14,0	14,5	14,0
- krmiva	tis. t	460,0	450,0	450,0	358,0	500,0	500,0
- techn. užití	tis. t	0,0	0,0	1,0	2,5	50,0	150,0
Vývoz celkem	tis. t	65,3	36,8	173,0	248,8	153,8	171,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	31,2	123,6	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	0,0	27,5	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	31,2	96,1	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	552,3	545,0	747,1	637,3	732,3	849,0
Konečné zásoby	tis. t	97,4	115,7	90,7	101,7	165,5	109,1
Konečné zásoby/celkové užití	%	17,64	21,23	12,14	15,95	22,60	12,86
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	20,00	24,26	18,98	26,17	28,61	16,10

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V minulých letech kolísala úroveň počátečních zásob podle období, kdy probíhal dovoz kukuřice. S přechodem na vyšší pokrytí spotřeby domácí produkcí dochází k postupné stabilizaci počátečních zásob.

Dovoz

Rozsáhlé změny ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, ovlivnily výrazně tendence našeho zahraničního obchodu.

V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí prudce poklesl a udržuje se na přijatelné hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů. Jedná se především o kukuřice na výrobu potravin či pro osevní účely.

V marketingovém roce 2007/2008 mírně klesl a do České republiky bylo dovezeno o 4,6 tis. tun (tj. o 11,0 %) méně kukuřice než v marketingovém roce 2006/2007 a to celkem 37,3 tis. tun.

Pro marketingový rok 2008/2009 se očekává snížení dovozu na úroveň 20,0 tis. tun.

Dovoz kukuřice v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	33,3	42,9	76,2	1999/2000	61,0
2000	18,1	12,6	30,7	2000/2001	17,7
2001	5,1	4,9	10,0	2001/2002	19,6
2002	14,7	0,9	15,6	2002/2003	6,4
2003	5,5	1,2	6,7	2003/2004	6,9
2004	5,7	4,3	10,0	2004/2005	11,7
2005	7,4	8,5	15,9	2005/2006	19,2
2006	10,7	10,1	20,8	2006/2007	41,9
2007	31,8	10,4	42,2	2007/2008	37,3
2008	26,9	3,2 ^{*)}	30,1 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

Celková nabídka

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává mírný nárůst v celkové nabídce kukuřice především v důsledku vyššího výnosu kukuřice. Celková nabídka by v tomto období měla dosáhnout 958,1 tis. tun, což je o 60,3 tis. tun více než v marketingovém roce 2007/2008.

Potravinářské užití

Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud zčásti vykrývána dovozem. Pro marketingový rok 2008/2009 se očekává stejné potravinářské užití kukuřice jako v loňském roce.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo zahrnuje také spotřebu osiva pro výsev kukuřice na siláž. Pro nastávající období se neočekává výrazný výkyv v osevních plochách kukuřice na zrno i kukuřice na siláž, což by se mělo odrazit v cca stejné úrovni spotřeby kukuřice na osivo ve výši 14,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Výrazný meziroční nárůst v krmivářském užití v marketingovém roce 2007/2008 souvisí s výrazným vzestupem produkce kukuřice, ale také s vysokou nutriční hodnotou kukuřičného zrna v krmných směsích.

V marketingovém roce 2008/2009 se předpokládá stagnace v užití kukuřice pro krmivářské užití ve výši 500,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2007/2008 se předpokládala stejná úroveň objemu vývozu vzhledem k vysoké produkci kukuřice. Avšak vlivem nedostatku ostatních krmných obilovin na vnitřním trhu ČR a vlivem velmi vysokých cen obilovin v zahraničí došlo ke snížení v objemu vývozu na úroveň 153,8 tis. tun.

S ohledem na mírně zvýšenou produkci u kukuřice a výrazné cenové snížení se předpokládá navýšení úrovně vývozu v marketingovém ročníku 2008/2009 do výše 171,0 tis. tun.

Vývoz kukuřice v období let 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	12,4	11,2	23,6	1999/2000	33,3
2000	22,1	1,3	22,4	2000/2001	16,6
2001	15,3	1,0	16,3	2001/2002	3,2
2002	2,2	48,6	50,8	2002/2003	125,3
2003	76,7	39,0	115,7	2003/2004	65,3
2004	26,3	14,1	40,4	2004/2005	36,8
2005	22,7	69,2	91,9	2005/2006	173,0
2006	103,8	147,3	251,1	2006/2007	248,8
2007	101,5	53,9	155,4	2007/2008	153,8
2008	99,9	24,3 ^{*)}	124,2 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2008

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2008/2009 se očekává další zvýšení celkového užití ve srovnání s předchozím obdobím, které se rovněž vyznačovalo meziročním nárůstem. Vzhledem k předpokládanému vyššímu nárůstu u domácí spotřeby a následovně celkového užití se očekává meziroční snížení konečných zásob na úroveň 109,1 tis. tun.

Cenový vývoj

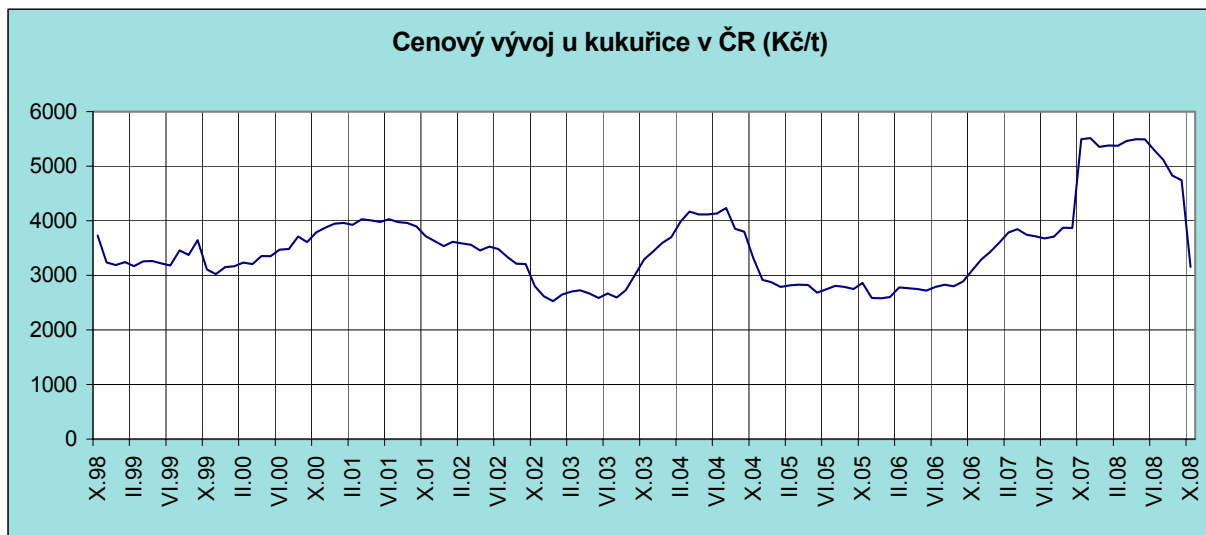
Měsíční průměry cen kukuřice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2000/2001 – 2008/2009 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	2001/2002	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
	2002/2003	3 337	3 216	3 211	2 803	2 618	2 528	2 649	2 701	2 728	2 667	2 584	2 668
	2003/2004	2 594	2 727	3 008	3 300	3 438	3 594	3 703	3 987	4 172	4 117	4 118	4 138
	2004/2005	4 234	3 852	3 800	3 320	2 915	2 875	2 790	2 820	2 831	2 826	2 682	2 747
	2005/2006	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/2007	2 828	2 801	2 887	3 086	3 290	3 429	3 601	3 784	3 848	3 744	3 715	3 678
	2007/2008	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/2009	5 121	4 829	4 745	3 157								

Pramen: ČSÚ

Po sklizni v roce 2007 došlo u kukuřice na zrno podobně jako u ostatních obilovin ke skokovému zvýšení cen, přičemž svého maxima (5 516 Kč/t) dosáhla na začátku měsíce listopad 2007 a do konce marketingového roku 2007/2008 si udržovala cenovou hladinu nad úrovní 5 000 Kč/t.

Vzhledem k vysoké produkci pšenice a také s ohledem na nebývalý pád cen ostatních obilovin a vzhledem k rekordní produkci kukuřice lze očekávat, že cenový vývoj většiny krmných obilovin bude mít výrazně sestupný trend. V závěru kalendářního roku 2008 se očekává výše měsíčních cenových průměrů kukuřice v rozmezí 2 500 – 2 900 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

TRITICALE (ŽITOVEC)

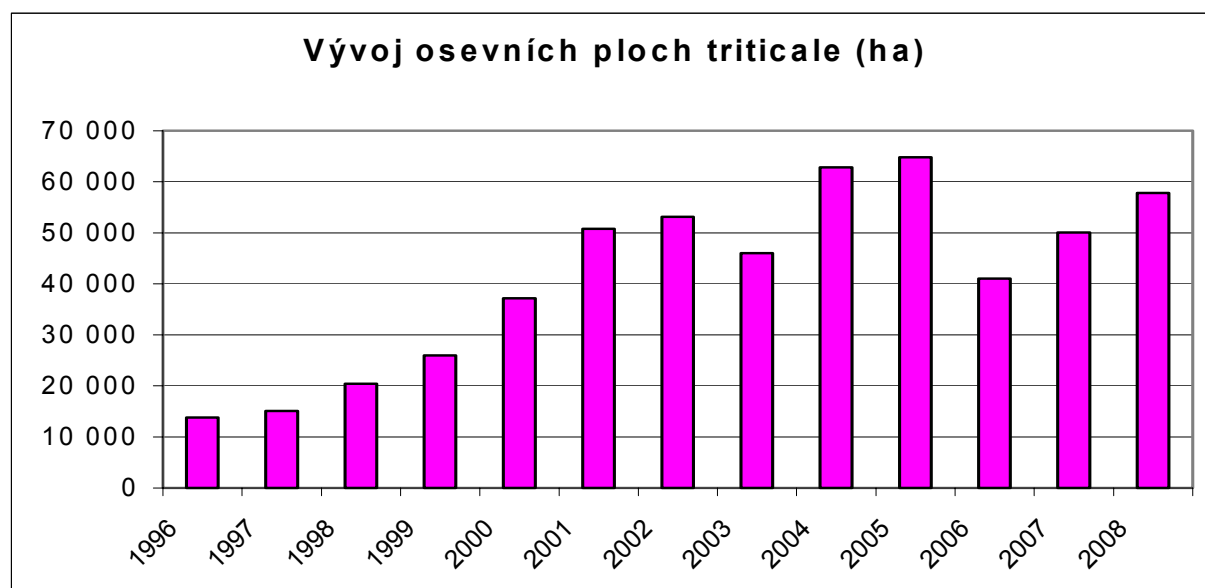
Výroba

Sklizeň triticales se předpokládá dle ČSÚ k 15. 9. 2008 ve výši 261,0 tis. tun. Po předchozím meziročním navýšení v roce 2007 se očekává navýšení produkce této plodiny znovu nad 200 tis. tun. V letošním roce se tak produkce triticales zvýší o 55,5 tis. tun, tj. o 27,0 %.

Vyšší objem produkce ze sklizně 2008 souvisí s nárůstem osevních ploch a vyšším průměrným hektarovým výnosem. Toto zvýšení produkce triticales tak znovu potvrzuje, že je bilančně velmi důležitou obilovinou na trhu s krmnými obilovinami.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2008 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2008 výše 57,8 tis. ha. To představuje mírný meziroční nárůst o 7,7 tis. ha (tj. o 15,4 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticales, která zde byla v roce 2004.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Výnos triticales ze sklizně 2008 se odhaduje na 4,52 t/ha. Ve srovnání se skutečností loňské sklizně se jedná o zvýšení o 0,41 t/ha (tj. o 10,0 %). Jako u většiny ozimých obilovin měly i u triticales příznivé klimatické podmínky vliv na zvýšení výnosů.

Letošním výnosem triticales znovu potvrdilo schopnost dosáhnout průměrného výnosu nad 4,0 t/ha.

Bilanční tabulka triticales

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/(* 2009)
Osevní plocha	tis. ha	46,0	62,8	64,8	41,0	50,1	57,8
Výnos	t/ha	3,52	4,86	3,94	3,20	4,11	4,52
Výroba	tis. t	161,9	305,4	255,2	131,4	205,5	261,0
Počáteční zásoby	tis. t	27,9	14,3	42,8	24,6	18,8	46,5
Dovoz celkem	tis. t	0,1	0,0	0,0	0,6	0,1	0,0
Celková nabídka	tis. t	189,9	319,7	298,0	156,6	224,4	307,5
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	174,0	267,5	248,5	132,6	165,0	213,5
z toho - potraviny	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	9,0	12,5	12,5	10,0	12,0	13,5
- krmiva	tis. t	165,0	250,0	230,0	119,3	138,0	140,0
- technické užití	tis. t	0,0	5,0	6,0	3,3	15,0	60,0
Vývoz celkem	tis. t	1,6	9,4	24,9	5,2	12,9	15,0
Celkové užití	tis. t	175,6	276,9	273,4	137,8	177,9	228,5
Konečné zásoby	tis. t	14,3	42,8	24,6	18,8	46,5	79,0
Konečné zásoby/celkové užití	%	8,14	15,46	8,99	13,61	26,15	34,57
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	8,22	16,00	9,89	14,14	28,19	37,00

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ²⁾ údaje kromě osevních plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby triticales marketingového ročníku 2007/2008 zaznamenaly další pokles a přiblížily se k hranici úrovně marketingového roku 2004/2005. V meziročním srovnání došlo k poklesu o 5,8 tis. tun na konečných 18,8 tis. tun.

V letošním marketingovém roce se očekává výrazné navýšení zásob na úroveň 46,5 tis. tun vzhledem k vysoké produkci sklizně 2008.

Dovoz

Dovoz triticales byl v předchozích letech naprosto nevýznamný a v loňském marketingovém roce 2007/2008 velmi mírně přesáhl objem 100 t. V průběhu marketingového roku 2007/2008 dosáhl dovoz 138,9 tun.

V marketingovém roce 2008/2009 se neočekává významnější dovoz triticales ze zahraničí.

Celková nabídka

Nárůst produkce triticales bude mít rozhodující vliv na celkovou nabídku pro marketingový rok 2008/2009 a očekává se, že dosáhne výše 307,5 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2007/2008 se jedná o zvýšení o 83,1 tis. tun (tj. o 37,0 %).

Domácí spotřeba

Použití triticales je soustředěno výhradně na krmné účely. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se nevyužívá. V závislosti na zvýšení produkce ze sklizně 2007 mírně vzrostla i spotřeba triticales na krmivo v marketingovém roce 2007/2008 na 138,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2008/2009 se očekává nepatrné navýšení užití triticales na krmné účely v souvislosti s poklesem výroby krmných směsí. Vzrůst spotřeby triticales se očekává o 1,4 % na 140,0 tis. tun.

Spotřeba osiv zohledňuje využití triticales také jako pícní ozimé meziplodiny. Pro nadcházející období se předpokládá mírné navýšení spotřeby osiva.

V marketingovém roce 2008/2009 se předpokládá využití triticales na technické užití v množství 60,0 tis. tun. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2007/2008 jde o navýšení o 45,0 tis. tun (tj. o 300,0 %).

Vývoz

V předchozím marketingovém roce 2007/2008 se vývoz triticales znovu významně oživil a dosáhl své třetí nejvyšší úrovně 12,9 tis. tun.

V nadcházejícím marketingovém roce 2008/2009 se předpokládá další navýšení úrovně vývozu triticales do zahraničí vzhledem k jeho velmi dobré produkci.

Vývoz triticales v letech 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	0,0	2,3	2,3	1999/2000	6,6
2000	4,4	2,4	6,8	2000/2001	2,9
2001	0,5	0,8	1,3	2001/2002	3,3
2002	2,5	1,3	3,8	2002/2003	14,2
2003	12,9	1,0	13,9	2003/2004	1,6
2004	0,6	2,0	2,6	2004/2005	9,4
2005	7,4	4,4	11,8	2005/2006	24,9
2006	20,5	3,7	24,2	2006/2007	5,2
2007	1,5	9,2	10,7	2007/2008	12,9
2008	3,7	2,4 ^{*)}	6,1 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

Celkové užití, konečné zásoby

V důsledku meziročního zvýšení produkce (o 55,5 tis. tun) ze sklizně roku 2008 se v marketingovém roce 2008/2009 předpokládá zvýšení domácí spotřeby (o 48,5 tis. tun) i vývozu (o 2,1 tis. tun). Konečné zásoby by měly meziročně vzrůst o 32,5 tis. tun. Význam triticales jako kvalitní krmné plodiny i plodiny vhodné pro technické užití se zvyšuje.

Cenový vývoj

Měsíční průměr cen zemědělských výrobců ČSÚ doposud u triticales nesledoval. Z operativních šetření MZe ČR lze odvodit, že jeho ceny jsou srovnatelné s úrovní cen krmného ječmene.

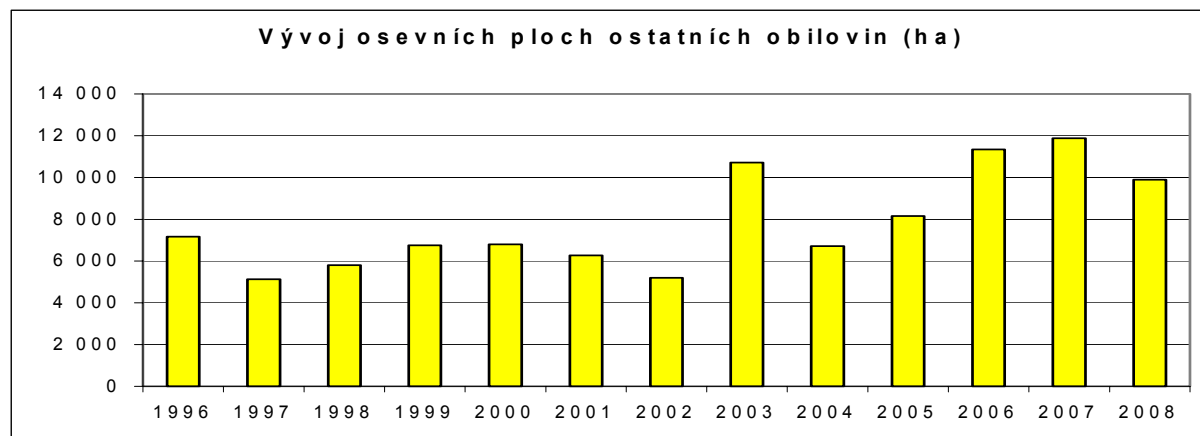
OSTATNÍ OBILOVINY

Výroba, osevní plochy a hektarové výnosy

Tato skupina zahrnuje proso, lesknici kanárskou, čirok, pohanku a další okrajové obiloviny.

Podle soupisu ploch ČSÚ k 31. 5. 2008 byla osevní plocha ostatních obilovin 9,9 tis. ha. Tato skupina plodin tedy vykázala meziroční snížení rozsahu pěstování o 2,0 tis. ha (tj. o 16,8 %). To koresponduje s faktem, že se tato skupina navrácí do výměř, které zde byly před rokem 2006.

Odhad ČSÚ k 15. 9. 2008 ostatní obiloviny nezahrnuje. Vzhledem k tomu MZe odhaduje pro účely bilance výnos ostatních obilovin na úrovni 1,80 t/ha. Aktuální předpoklad produkce MZe u ostatních obilovin tedy dosahuje 17,8 tis. tun.

Pramen: ČSÚ

Domácí spotřeba

Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí některých speciálních krmiv.

Bilanční tabulka ostatních obilovin

Ukazatel	Jedn.	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ *) 2009
Osevní plocha	tis. ha	10,7	6,7	8,2	11,3	11,9	9,9
Výnos	t/ha	2,31	1,98	1,66	1,30	1,63	1,80
Výroba	tis. t	24,7	13,3	13,5	14,7	19,3	17,8
Počáteční zásoby	tis. t	0,5	12,8	9,5	6,8	2,0	3,4
Dovoz celkem	tis. t	1,5	1,0	1,1	0,8	1,2	1,0
Celková nabídka	tis. t	26,7	27,1	24,1	22,3	22,5	22,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	10,5	14,0	12,0	16,0	13,0	12,7
z toho – potraviny	tis. t	5,5	6,0	5,5	6,0	6,0	6,0
– osiva	tis. t	1,0	1,0	1,5	2,0	2,0	1,7
– krmiva	tis. t	4,0	7,0	5,0	8,0	5,0	5,0
Vývoz celkem	tis. t	3,4	3,6	5,3	4,3	6,1	6,0
Celkové užití	tis. t	13,9	17,6	17,3	20,3	19,1	18,7
Konečné zásoby	tis. t	12,8	9,5	6,8	2,0	3,4	3,5
Konečné zásoby/celkové užití	%	92,09	54,02	39,35	9,79	17,91	18,75
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	121,90	67,91	56,73	12,42	26,31	27,61

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR ¹⁾ ÚZEI

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz a vývoz

Nejvýznamnějšími vývozními komoditami z této skupiny jsou proso a pohanka. Zahraněční obchod lze charakterizovat jako poměrně stabilní a odvíjí se především na základě obchodních vztahů dlouhodobějšího charakteru.

Dovoz ostatních obilovin v letech 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	0,6	0,3	0,9	1999/2000	0,6
2000	0,3	0,4	0,7	2000/2001	0,8
2001	0,4	0,8	1,2	2001/2002	2,0
2002	1,2	1,3	2,5	2002/2003	1,6
2003	0,3	1,3	1,6	2003/2004	1,5
2004	0,2	0,5	0,7	2004/2005	1,1
2005	0,6	0,5	1,1	2005/2006	1,1
2006	0,6	0,4	1,0	2006/2007	0,8
2007	0,4	0,4	0,8	2007/2008	1,2
2008	0,8	5,5 ^{*)}	6,3 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

Vývoz ostatních obilovin v letech 1999 – 2008 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1999	0,4	1,0	1,5	1999/2000	3,2
2000	2,2	2,4	4,6	2000/2001	2,9
2001	2,3	1,3	3,6	2001/2002	2,1
2002	0,8	1,6	2,4	2002/2003	3,9
2003	2,3	2,2	4,5	2003/2004	3,4
2004	1,2	3,3	4,5	2004/2005	13,0
2005	9,7	2,1	11,8	2005/2006	5,3
2006	3,2	3,2	6,4	2006/2007	4,3
2007	1,1	4,4	5,5	2007/2008	6,1
2008	1,7	1,2 ^{*)}	2,9 ^{*)}	2008/2009	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2008

PŘÍLOHY**Obsah:**

- Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě.
- Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin.
- Roční průměry cen zemědělských výrobců obilovin.
- Roční průměry spotřebitelských cen a meziroční indexy.
- Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců obilovin.
- Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.
- Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.

Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilovin celkem
Obiloviny celkem	2005	1 593 487	3 054 658	52,17	100,00
	2006	1 527 104	3 047 249	50,11	100,00
	2007	1 561 191	3 039 669	51,36	100,00
	2008	1 552 718	3 032 448	51,20	100,00
Z toho: pšenice celkem	2005	820 440	3 054 658	26,86	51,49
	2006	781 519	3 047 249	25,65	51,17
	2007	810 987	3 039 669	26,68	51,95
	2008	802 325	3 032 448	26,46	51,67
pšenice ozimá	2005	762 793	3 054 658	24,97	92,97 ¹⁾
	2006	719 528	3 047 249	23,61	92,07 ¹⁾
	2007	750 102	3 039 669	24,68	92,49 ¹⁾
	2008	760 399	3 032 448	25,07	94,77 ¹⁾
pšenice jarní	2005	57 647	3 054 658	1,89	7,03 ¹⁾
	2006	61 991	3 047 249	2,03	7,93 ¹⁾
	2007	60 884	3 039 669	2,00	7,51 ¹⁾
	2008	41 926	3 032 448	1,38	5,23 ¹⁾
žito	2005	46 903	3 054 658	1,53	2,94
	2006	22 481	3 047 249	0,74	1,47
	2007	37 503	3 039 669	1,23	2,40
	2008	43 399	3 032 448	1,43	2,80
ječmen celkem	2005	521 527	3 054 658	17,07	32,73
	2006	528 145	3 047 249	17,33	34,58
	2007	498 692	3 039 669	16,41	31,94
	2008	482 395	3 032 448	15,90	31,07
ječmen ozimý	2005	124 806	3 054 658	4,09	23,93 ²⁾
	2006	102 510	3 047 249	3,36	19,41 ²⁾
	2007	129 515	3 039 669	4,26	25,97 ²⁾
	2008	141 174	3 032 448	4,66	29,27 ²⁾
ječmen jarní	2005	396 722	3 054 658	12,99	76,07 ²⁾
	2006	425 635	3 047 249	13,97	80,59 ²⁾
	2007	369 177	3 039 669	12,14	74,03 ²⁾
	2008	341 221	3 032 448	11,25	70,73 ²⁾
oves	2005	51 667	3 054 658	1,69	3,24
	2006	57 697	3 047 249	1,89	3,78
	2007	59 016	3 039 669	1,94	3,78
	2008	49 049	3 032 448	1,62	3,16
triticale	2005	64 811	3 054 658	2,12	4,07
	2006	41 023	3 047 249	1,35	2,69
	2007	50 051	3 039 669	1,65	3,21
	2008	57 758	3 032 448	1,90	3,72
kukuřice	2005	79 981	3 054 658	2,62	5,02
	2006	84 900	3 047 249	2,79	5,56
	2007	93 065	3 039 669	3,06	5,96
	2008	107 899	3 032 448	3,56	6,95
ostatní obiloviny	2005	8 158	3 054 658	0,27	0,51
	2006	11 339	3 047 249	0,37	0,74
	2007	11 877	3 039 669	0,39	0,76
	2008	9 893	3 032 448	0,33	0,64

Pramen: ČSÚ – soupis ploch osevů v ČR k 31. 5.; Statistická ročenka půdního fondu ČR, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ procenta z pšenice celkem, ²⁾ procenta z ječmene celkem

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin v ČR

Pšenice ozimá

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	791 771	789 530	3 896 745	4,94
1988	801 096	798 327	4 028 817	5,05
1989	813 447	812 944	4 031 052	4,96
1990	810 102	807 654	4 559 337	5,65
1991	787 436	785 881	4 030 072	5,13
1992	735 866	734 641	3 330 279	4,53
1993	754 802	752 109	3 194 155	4,25
1994	765 082	764 659	3 551 666	4,64
1995	795 331	794 647	3 693 156	4,65
1996	756 484	754 656	3 560 921	4,72
1997	773 909	766 269	3 427 413	4,47
1998	849 237	847 900	3 637 835	4,29
1999	744 994	744 577	3 549 670	4,77
2000	888 162	886 562	3 848 694	4,34
2001	873 463	870 016	4 305 486	4,95
2002	796 214	796 214	3 694 503	4,64
2003	541 695	541 696	2 244 457	4,14
2004	801 719	801 719	4 775 190	5,96
2005	762 793	762 792	3 931 811	5,15
2006	719 528	719 520	3 506 252	4,49
2007	750 102	750 103	3 761 674	5,01
2008	760 399	760 399 *	4 518 318 *	5,94 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Pšenice jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1988	20 851	19 830	76 221	3,84
1989	15 544	15 498	58 614	3,78
1990	12 961	12 725	64 853	5,10
1991	12 244	11 669	51 207	4,39
1992	23 042	22 907	82 664	3,61
1993	28 396	28 127	110 116	3,92
1994	47 148	46 151	161 810	3,51
1995	36 661	36 106	129 613	3,59
1996	44 855	43 954	166 282	3,78
1997	60 228	59 181	212 856	3,60
1998	64 773	64 401	206 906	3,21
1999	122 567	122 526	487 601	3,91
2000	84 549	83 873	235 413	2,81
2001	53 784	53 220	170 594	3,21
2002	52 616	52 616	171 970	3,27
2003	106 695	106 694	393 434	3,69
2004	61 439	61 442	267 333	4,35
2005	57 647	57 647	219 228	3,70
2006	61 991	61 991	208 594	3,36
2007	60 884	60 884	177 250	2,91
2008	41 925	41 926 *	172 757 *	4,12 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Pšenice celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	810 713	808 273	3 974 287	4,92
1988	821 946	818 157	4 105 038	5,02
1989	828 990	828 442	4 089 666	4,94
1990	823 063	820 379	4 624 190	5,64
1991	799 681	797 550	4 081 279	5,12
1992	758 908	757 548	3 412 943	4,51
1993	783 198	780 236	3 304 271	4,23
1994	812 230	810 810	3 713 476	4,58
1995	831 992	830 753	3 822 769	4,60
1996	801 339	798 610	3 727 203	4,67
1997	834 137	825 450	3 640 269	4,41
1998	914 010	912 301	3 844 741	4,21
1999	867 561	867 102	4 028 271	4,65
2000	972 711	970 435	4 084 107	4,21
2001	927 247	923 236	4 476 080	4,85
2002	848 830	848 830	3 866 473	4,56
2003	648 389	648 390	2 637 891	4,07
2004	863 158	863 161	5 042 523	5,84
2005	820 440	820 439	4 145 039	5,05
2006	781 519	781 520	3 506 252	4,49
2007	810 987	810 987	3 938 924	4,86
2008	802 325	802 325 *	4 691 075 *	5,85 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Žito

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	97 186	96 921	327 957	3,38
1988	97 572	96 957	366 763	3,78
1989	134 054	134 258	556 685	4,15
1990	124 383	124 593	557 712	4,48
1991	89 184	89 181	352 992	3,96
1992	65 741	65 505	240 067	3,66
1993	66 976	67 161	256 079	3,81
1994	78 879	78 548	275 654	3,51
1995	79 377	79 344	261 938	3,30
1996	64 088	63 597	204 279	3,21
1997	75 740	75 647	259 412	3,43
1998	72 153	71 861	261 167	3,63
1999	55 160	55 069	202 373	3,67
2000	44 178	43 881	150 052	3,42
2001	40 987	40 129	149 298	3,72
2002	35 332	35 332	119 154	3,37
2003	41 915	41 916	159 312	3,80
2004	59 209	59 209	313 348	5,29
2005	46 903	46 903	196 755	4,19
2006	22 481	22 481	74 811	3,33
2007	37 503	37 504	177 507	4,73
2008	43 399	43 399 *	215 688 *	4,97 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	186 202	186 462	868 078	4,66
1988	202 333	200 800	954 406	4,75
1989	193 496	193 952	1 136 820	5,86
1990	218 340	219 498	1 330 475	6,06
1991	251 384	243 390	1 236 077	5,08
1992	198 033	197 570	861 369	4,36
1993	194 611	192 004	676 289	3,52
1994	184 364	184 121	805 763	4,38
1995	189 959	189 497	818 016	4,32
1996	153 747	151 635	512 733	3,38
1997	158 118	157 051	664 811	4,23
1998	187 072	186 196	725 412	3,90
1999	164 412	164 083	664 112	4,05
2000	142 110	141 846	561 460	3,96
2001	156 732	156 311	695 011	4,45
2002	142 917	142 917	508 428	3,56
2003	98 818	98 817	305 289	3,09
2004	115 605	115 605	595 911	5,15
2005	124 806	124 804	549 143	4,40
2006	102 510	102 509	384 852	3,75
2007	129 515	129 514	623 063	4,81
2008	141 174	141 174 *	671 279 *	4,75

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Ječmen jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	444 938	440 530	1 753 451	3,98
1988	404 483	399 801	1 573 521	3,94
1989	359 028	357 835	1 476 838	4,13
1990	334 150	335 661	1 826 824	5,44
1991	337 266	339 744	1 596 946	4,70
1992	436 790	438 406	1 651 122	3,77
1993	443 652	444 457	1 742 228	3,92
1994	456 907	456 246	1 613 534	3,54
1995	370 259	368 119	1 322 471	3,59
1996	450 382	448 212	1 749 644	3,90
1997	495 333	489 441	1 819 737	3,72
1998	393 381	391 498	1 367 690	3,49
1999	379 284	378 827	1 473 264	3,89
2000	354 272	352 892	1 067 912	3,03
2001	341 132	338 817	1 270 600	3,75
2002	345 153	345 153	1 284 129	3,72
2003	451 137	451 137	1 763 404	3,91
2004	353 390	353 390	1 734 671	4,91
2005	396 722	396 723	1 646 233	4,15
2006	425 635	425 633	1 512 851	3,55
2007	369 177	369 177	1 270 345	3,44
2008	341 220	341 221 *	1 625 684 *	4,76 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Ječmen celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	631 140	626 992	2 621 529	4,18
1988	606 817	600 601	2 527 927	4,21
1989	552 524	551 787	2 613 658	4,74
1990	552 490	555 159	3 157 299	5,69
1991	588 650	583 134	2 833 023	4,86
1992	634 823	635 976	2 512 490	3,95
1993	638 263	636 461	2 418 517	3,80
1994	641 271	640 367	2 419 297	3,78
1995	560 218	557 615	2 140 487	3,84
1996	604 129	599 847	2 262 377	3,77
1997	653 451	646 492	2 484 548	3,84
1998	580 453	577 694	2 093 101	3,62
1999	543 696	542 910	2 137 376	3,94
2000	496 382	494 737	1 629 372	3,29
2001	497 864	495 128	1 965 611	3,97
2002	488 070	488 070	1 792 557	3,67
2003	549 955	549 954	2 068 693	3,76
2004	468 996	468 995	2 330 582	4,97
2005	521 527	521 527	2 195 376	4,21
2006	528 145	528 142	1 897 703	3,59
2007	498 692	498 691	1 893 408	3,80
2008	482 395	482 395 *	2 296 963 *	4,76 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Oves

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	94 609	94 017	358 417	3,81
1988	90 325	89 256	320 622	3,59
1989	88 018	87 582	280 979	3,21
1990	78 384	79 596	373 951	4,70
1991	75 756	74 922	301 682	4,03
1992	67 925	68 175	207 918	3,05
1993	67 973	69 509	262 594	3,78
1994	76 709	76 306	207 562	2,72
1995	60 112	60 236	186 693	3,10
1996	66 094	65 541	214 163	3,27
1997	77 823	77 570	246 637	3,18
1998	58 794	57 688	179 671	3,11
1999	54 415	53 988	179 130	3,32
2000	50 950	50 117	135 858	2,71
2001	49 388	47 802	136 363	2,85
2002	61 026	61 026	167 708	2,75
2003	77 371	77 370	233 560	3,02
2004	58 573	58 572	227 017	3,88
2005	51 667	51 666	151 054	2,92
2006	57 697	57 697	154 906	2,68
2007	59 016	59 016	159 408	2,70
2008	49 049	49 049 *	168 718 *	3,44 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Triticale

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1999	25 972	25 953	107 433	4,14
2000	37 168	37 001	138 468	3,74
2001	50 738	49 499	191 771	3,87
2002	53 093	53 093	199 932	3,77
2003	45 970	45 970	161 860	3,52
2004	62 776	62 776	305 396	4,86
2005	64 811	64 811	255 186	3,94
2006	41 023	41 020	131 353	3,20
2007	50 051	50 050	205 513	4,11
2008	57 758	57 758 *	260 988 *	4,52 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Kukuřice na zrno

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1988	49 657	39 390	171 297	4,35
1989	47 723	41 183	174 596	4,24
1990	44 941	30 882	98 381	3,19
1991	34 865	34 764	150 280	4,32
1992	33 434	30 464	103 720	3,40
1993	29 656	32 217	157 045	4,87
1994	29 930	26 964	91 396	3,39
1995	27 315	26 441	113 274	4,28
1996	29 877	33 123	168 684	5,09
1997	34 985	41 184	285 199	6,92
1998	29 185	32 907	200 562	6,09
1999	33 036	39 447	260 495	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2002	70 570	70 570	616 234	8,73
2003	78 040	85 426	476 371	5,58
2004	87 821	89 921	551 628	6,13
2005	79 981	98 044	702 933	7,17
2006	84 900	89 798	606 366	6,75
2007	93 065	111 660	758 781	6,80
2008	107 899	107 899 *	772 644 *	7,16

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008

Ostatní obiloviny (bez triticale)

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
2002	5 195	5 195	8 771	1,69
2003	10 708	10 710	24 709	2,31
2004	6 718	6 717	13 307	1,98
2005	8 158	8 157	13 508	1,66
2006	11 339	11 338	14 687	1,30
2007	11 877	11 877	19 320	1,63
2008	9 893	9 893 *	17 807 *	1,80 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhad MZe ČR

Obiloviny celkem

Rok	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	1 716 780	1 694 848	6 750 834	3,98
1983	1 706 187	1 674 595	7 297 966	4,36
1984	1 709 351	1 649 116	7 781 903	4,72
1985	1 701 805	1 668 520	7 884 205	4,73
1986	1 681 837	1 672 080	7 128 158	4,26
1987	1 688 982	1 676 320	7 532 219	4,49
1988	1 676 759	1 655 290	7 532 215	4,55
1989	1 669 850	1 661 944	7 793 145	4,69
1990	1 652 169	1 639 715	8 946 879	5,46
1991	1 620 585	1 611 787	7 845 290	4,87
1992	1 586 262	1 583 160	6 564 898	4,15
1993	1 606 911	1 605 992	6 467 852	4,03
1994	1 660 338	1 654 149	6 777 231	4,10
1995	1 581 341	1 575 977	6 601 711	4,19
1996	1 586 491	1 581 032	6 644 145	4,20
1997	1 696 325	1 685 820	6 982 772	4,14
1998	1 680 760	1 678 285	6 668 920	3,97
1999	1 586 592	1 591 099	6 928 371	4,35
2000	1 647 508	1 650 114	6 454 237	3,91
2001	1 626 785	1 623 624	7 337 589	4,52
2002	1 562 116	1 562 116	6 770 829	4,33
2003	1 452 349	1 459 736	5 762 396	3,95
2004	1 607 251	1 609 351	8 783 801	5,46
2005	1 593 487	1 611 547	7 659 851	4,75
2006	1 527 104	1 571 019	6 473 588	4,12
2007	1 567 191	1 579 785	7 152 861	4,53
2008	1 552 682	1 552 718 *	8 423 882 *	5,43 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2008 dle ČSÚ, u ost. obilovin dle MZe

Cenový vývoj obilovin a jejich produktů

Roční průměry cen zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina / rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 *
Pšenice potravinářská	3 475	3 878	3 362	3 427	3 738	2 749	3 150	4 578	5 444
Pšenice krmná	2 886	3 339	2 751	2 829	3 249	2 336	2 548	3 851	4 836
Ječmen sladovnický	3 782	4 429	4 099	3 831	3 805	3 241	3 270	4 729	6 197
Ječmen potravinářský	3 233	3 941	3 892	3 489	3 556	2 743	2 897	3 934	5 308
Ječmen krmný	2 622	3 234	2 852	2 698	3 077	2 348	2 464	3 675	4 554
Žito	2 745	3 801	3 623	3 519	3 388	2 342	2 927	4 386	5 075
Oves krmný	2 620	3 359	3 135	2 765	2 807	2 279	2 421	3 489	4 406
Kukuřice krmná	3 763	3 858	3 158	2 952	3 680	2 749	2 940	4 183	5 035

Pramen: ČSÚ

Poznámka : 2008 * průměr za období leden - říjen

Roční průměry spotřebitelských cen v Kč/kg a meziroční indexy v %

Výrobek / rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Pšeničná mouka hrubá	7,60	8,52	8,46	8,48	9,27	7,92	7,26	9,09	12,89
Index (předch. rok = 100)	87,36	112,11	99,29	100,24	109,37	85,46	91,67	125,25	141,76
Pšeničná mouka polohr.	7,50	-	-	-	-	-	-	-	-
Index (předch. rok = 100)	88,86	-	-	-	-	-	-	-	-
Chléb kmínový	14,13	14,86	14,42	14,34	15,68	14,99	16,22	18,98	22,91
Index (předch. rok = 100)	93,89	105,17	97,04	99,47	109,34	95,57	108,21	117,02	120,69

Pramen: ČSÚ

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	1998/99	4 093	3 892	3 935	3 961	3 942	3 922	3 890	3 874	3 815	3 752	3 718	3 629
	1999/00	3 518	3 185	3 175	3 127	3 114	3 082	3 117	3 116	3 123	3 199	3 200	3 262
	2000/01	3 377	3 391	3 566	3 746	3 826	3 895	3 975	4 042	4 109	4 146	4 157	4 211
	2001/02	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/03	3 139	3 323	3 336	3 317	3 247	3 168	3 185	3 166	3 193	3 209	3 244	3 190
	2003/04	3 169	3 238	3 492	3 714	3 823	3 874	4 073	4 330	4 528	4 612	4 592	4 576
	2004/05	4 275	3 373	3 130	3 176	3 139	2 993	2 946	2 880	2 743	2 728	2 665	2 600
	2005/06	2 557	2 559	2 645	2 825	2 944	2 886	2 859	2 894	2 937	2 917	2 958	2 965
	2006/07	2 969	2 860	3 126	3 467	3 584	3 655	3 780	3 923	4 100	4 154	4 089	4 076
	2007/08	4 026	4 435	5 133	5 591	5 819	5 806	5 876	6 015	6 098	6 207	6 210	6 036
Pšenice krmná	1998/99	3 296	3 091	3 097	3 041	3 037	3 072	2 992	2 965	2 953	3 027	2 946	2 883
	1999/00	2 776	2 364	2 368	2 432	2 455	2 485	2 543	2 636	2 644	2 723	2 772	2 847
	2000/01	2 874	2 853	2 918	3 049	3 167	3 167	3 210	3 350	3 427	3 553	3 597	3 611
	2001/02	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/03	2 735	2 507	2 461	2 504	2 526	2 547	2 550	2 527	2 570	2 594	2 630	2 609
	2003/04	2 572	2 628	2 979	3 139	3 189	3 324	3 351	3 624	3 957	3 872	3 809	3 742
	2004/05	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/06	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/07	2 482	2 478	2 527	2 687	2 821	2 941	3 085	3 367	3 407	3 344	3 495	3 379
	2007/08	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
2008/09	5 163	3 705	3 336	3 198									

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Plodina	Mark. Rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	1999/00	2 971	2 589	2 524	2 492	2 438	2 429	2 427	2 372	2 433	2 447	2 384	2 490
	2000/01	2 580	2 643	2 890	3 108	3 265	3 476	3 576	3 718	3 724	3 865	3 928	4 075
	2001/02	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/03	3 483	3 295	3 295	3 460	3 496	3 494	3 645	3 644	3 481	3 265	3 540	3 435
	2003/04	3 654	3 240	3 497	3 595	3 548	3 704	3 721	3 895	4 016	4 035	3 971	4 037
	2004/05	4 048	3 096	3 007	2 779	2 855	2 749	2 572	2 638	2 383	2 393	2 208	2 280
	2005/06	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/07	2 628	2 748	2 975	3 234	3 475	3 579	3 738	3 750	3 750	3 988	4 025	-
	2007/08	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/09	5 555	4 350	3 860	3 779								
ječmen sladov.	1999/00	3 187	2 883	2 934	2 960	2 975	3 047	3 071	3 133	3 135	3 291	3 328	3 365
	2000/01	3 547	3 770	4 087	4 330	4 368	4 396	4 475	4 620	4 739	4 890	4 801	4 751
	2001/02	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/03	4 096	4 000	3 992	3 971	4 002	3 980	3 936	3 963	4 104	4 089	4 038	3 994
	2003/04	3 797	3 704	3 697	3 688	3 729	3 740	3 798	3 877	3 916	3 968	4 019	4 041
	2004/05	3 913	3 690	3 682	3 700	3 724	3 684	3 663	3 626	3 547	3 600	3 423	3 353
	2005/06	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/07	3 122	3 212	3 267	3 344	3 434	3 475	3 682	3 713	4 127	4 309	4 124	4 212
	2007/08	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/09	6 165	5 904	5 582	5 256								
Ječmen potravin.	1999/00	2 876	2 908	2 846	2 783	2 697	2 840	2 698	2 967	3 037	3 079	2 969	3 255
	2000/01	-	3 381	3 393	3 607	3 600	3 910	3 575	3 826	4 418	4 303	4 325	4 233
	2001/02	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/03	-	-	2 590	-	3 415	3 494	3 995	3 895	3 650	3 561	3 670	3 465
	2003/04	3 217	-	3 570	3 491	3 500	3 488	3 777	3 822	4 028	3 957	3 958	3 875
	2004/05	-	3 146	3 508	3 477	2 963	3 327	2 950	3 190	2 950	2 892	2 948	2 813
	2005/06	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/07	-	2 766	-	3 127	-	3 130	3 136	3 180	3 092	3 300	3 397	3 317
	2007/08	3 442	3 526	4 491	4 961	5 640	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/09	-	4 553	4 440	4 600								
Ječmen krmný	1999/00	2 345	1 985	2 045	2 144	2 190	2 264	2 245	2 415	2 345	2 464	2 540	2 621
	2000/01	2 570	2 620	2 803	2 765	2 916	2 890	2 965	3 224	3 217	3 436	3 477	3 608
	2001/02	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/03	2 628	2 551	-	2 609	2 672	2 570	2 637	2 648	2 648	2 610	2 685	2 616
	2003/04	2 499	2 454	2 718	2 790	2 909	3 032	3 076	3 409	3 543	3 530	3 532	3 463
	2004/05	3 217	2 945	2 891	2 820	2 767	2 659	2 612	2 600	2 544	2 477	2 471	2 419
	2005/06	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/07	2 431	2 368	2 431	2 483	2 598	2 678	2 812	3 055	3 200	3 175	3 234	3 158
	2007/08	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/09	4 311	3 439	3 426	3 186								
Oves krmný	1999/00	2 899	2 264	2 196	2 068	2 260	2 183	2 345	2 268	2 241	2 444	2 489	2 500
	2000/01	2 593	2 551	2 684	2 751	2 849	3 064	2 836	3 230	3 277	3 389	3 434	3 423
	2001/02	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/03	3 168	2 744	2 721	2 852	2 916	3 029	2 895	2 797	2 803	2 857	3 078	2 913
	2003/04	2 838	2 602	2 571	2 623	2 761	2 777	2 893	2 966	2 973	3 091	3 110	3 072
	2004/05	2 850	2 915	2 706	2 576	2 597	2 458	2 549	2 320	2 377	2 461	2 265	2 343
	2005/06	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 296
	2006/07	2 375	2 477	2 478	2 530	2 599	2 697	2 765	2 839	3 001	3 238	3 248	3 325
	2007/08	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/09	4 545	4 198	3 335	3 244								

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	1999/00	3 460	3 377	3 645	3 106	3 022	3 152	3 166	3 232	3 208	3 358	3 349	3 475
	2000/01	3 481	3 713	3 609	3 790	3 873	3 945	3 960	3 927	4 028	4 009	3 981	4 029
	2001/02	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
	2002/03	3 337	3 216	3 211	2 803	2 618	2 528	2 649	2 701	2 728	2 667	2 584	2 668
	2003/04	2 594	2 727	3 008	3 300	3 438	3 594	3 703	3 987	4 172	4 117	4 118	4 138
	2004/05	4 234	3 852	3 800	3 320	2 915	2 875	2 790	2 820	2 831	2 826	2 682	2 747
	2005/06	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/07	2 828	2 801	2 887	3 086	3 290	3 429	3 601	3 784	3 848	3 744	3 715	3 678
	2007/08	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/09	5 121	4 829	4 745	3 157								

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
2003	6 640,00	6 392,50	6 387,50	6 390,00	6 425,00	6 467,50	6 497,75	6 440,75	6 427,25	6 341,25	7 000,25	6 913,75
2004	6 992,50	7 331,50	7 378,98	7 366,22	7 501,28	7 582,54	7 632,74	7 605,64	7 204,32	6 941,66	6 850,72	6 806,70
2005	6 476,57	6 484,29	6 459,68	6 253,50	6 087,10	6 116,31	5 976,67	5 931,97	5 809,60	5 778,64	5 756,86	5 704,33
2006	5 815,14	5 804,65	5 854,62	5 878,83	6 088,74	6 078,68	6 087,43	6 000,82	6 071,88	6 226,89	6 283,95	6 477,22
2007	6 442,33	6 414,02	6 680,38	6 669,61	6 861,48	6 760,72	6 785,28	6 917,29	7 259,00	7 647,05	8 243,99	8 795,79
2008	9 105,68	9 582,0	9 828,32	10 152,03	10 153,64	10 117,94	9 974,03	10 004,62	9 829,34	9 615,99		
Pšeničná mouka hrubá, Zlatý klas – Kč/t												
2000	6 076,86	6 103,57	6 077,43	6 055,00	6 003,86	6 187,57	6 161,00	6 203,29	6 228,43	6 443,86	6 547,86	6 517,71
2001	6 530,29	6 684,57	6 710,86	6 728,71	6 741,57	6 804,00	6 846,00	6 833,14	6 839,00	6 799,86	6 759,00	6 756,43
2002	6 754,14	6 715,00	6 703,60	6 698,20	6 570,75	6 741,50	6 413,50	6 399,50	6 340,50	6 418,75	6 459,75	6 466,00
2003	6 458,00	6 435,75	6 444,25	6 412,50	6 421,50	6 470,25	6 421,75	6 439,25	6 437,50	6 458,25	6 809,25	7 095,75
2004	7 140,50	7 278,75	7 473,00	7 605,50	7 753,50	7 719,00	7 895,25	7 700,75	7 402,50	7 056,50	6 914,25	6 785,00
2005	ČSÚ dále nesleduje											
Pšeničná mouka polohrubá, výběr – Kč/t												
2000	6 507,38	6 339,61	6 327,11	6 154,11	6 197,11	6 217,13	6 273,70	6 332,71	6 340,00	6 419,71	6 566,31	6 575,71
2001	6 561,31	6 652,60	6 707,31	6 719,46	6 766,89	6 802,03	6 816,46	6 818,31	6 816,20	6 783,63	6 694,75	6 666,58
2002	6 687,28	6 735,13	6 717,78	6 725,23	6 546,43	6 479,49	6 403,98	6 355,04	6 312,75	6 372,75	6 377,00	6 372,25
2003	6 335,00	6 347,75	6 336,50	6 457,50	6 360,75	6 389,50	6 365,75	6 360,25	6 373,25	6 491,75	6 680,50	6 760,50
2004	6 956,00	7 166,50	7 527,50	7 517,25	7 815,25	7 640,25	7 726,00	7 637,50	7 308,50	6 826,00	6 526,75	6 485,75
2005	ČSÚ dále nesleduje											
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
2003	5 836,81	5 836,02	5 858,85	5 860,00	5 837,14	5 845,29	5 833,00	5 851,29	5 845,57	5 954,67	6 075,33	6 114,50
2004	6 219,00	6 503,17	6 653,83	6 693,67	6 764,00	6 737,83	6 759,83	6 753,33	6 722,50	6 499,33	6 398,17	6 378,00
2005	6 157,54	6 009,66	5 950,51	5 856,78	5 759,10	5 755,83	5 744,97	5 684,01	5 661,72	5 666,88	5 696,83	5 687,89
2006	5 639,21	5 648,90	5 544,29	5 687,20	5 669,23	5 636,82	5 641,32	5 606,72	5 661,50	5 806,09	5 962,84	5 966,14
2007	5 993,28	6 338,08	6 430,44	6 474,69	6 506,46	6 511,05	6 498,75	6 508,02	6 621,27	7 345,47	7 836,41	8 062,87
2008	8 676,43	8 984,60	8 996,43	9 019,55	9 023,91	9 023,82	8 899,14	8 803,60	8 622,33	8 267,22		

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
2003	5 532,50	5 532,50	5 532,50	5 537,50	5 535,00	5 528,25	5 520,00	5 522,75	5 524,75	5 500,00	5 631,75	5 753,50
2004	5 755,00	6 217,50	6 335,00	6 342,50	6 420,00	6 412,50	6 545,00	6 417,50	6 420,00	6 062,50	6 022,50	6 017,50
2005	5 550,40	5 476,56	5 404,55	5 352,94	5 254,22	5 219,05	5 211,95	5 173,41	5 148,10	5 179,81	5 191,35	5 243,16
2006	5 309,72	5 279,28	5 274,93	5 260,33	5 239,17	5 211,08	5 255,02	5 591,20	5 591,39	6 186,67	6 397,37	6 619,94
2007	5 694,14	5 962,51	6 022,55	6 089,53	6 066,31	6 079,52	6 048,89	6 067,57	6 184,39	6 874,64	7 572,53	7 761,55
2008	8 196,95	8 315,67	8 369,73	8 388,23	8 466,35	8 493,34	8 420,55	8 324,71	8 082,61	7 585,41		
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
2003	6 309,50	6 304,75	6 294,00	6 171,75	6 181,25	6 173,50	6 220,75	6 145,50	6 230,25	6 230,25	6 181,75	6 185,25
2004	6 154,25	6 201,00	6 213,50	6 273,75	6 246,00	6 235,25	6 253,25	6 251,00	6 227,75	6 251,50	6 026,75	5 971,00
2005	5 726,92	5 614,75	5 537,44	5 518,27	5 455,70	5 391,43	5 301,81	5 299,01	5 258,33	5 278,21	5 279,22	5 206,10
2006	5 309,72	5 279,28	5 274,93	5 260,33	5 239,17	5 211,08	5 255,02	5 591,2	5 591,39	6 186,67	6 397,37	6 619,94
2007	6 570,77	6 992,47	6 805,96	7 040,22	6 959,33	6 945,41	6 812,24	6 804,31	6 812,91	7 625,55	8 329,85	8 337,95
2008	8 571,98	8 550,88	8 542,97	8 658,05	8 558,38	8 699,96	8 508,42	5 539,44	8 301,18	7 812,65		
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
2003	13,79	13,75	13,70	13,79	13,78	13,73	13,77	13,76	13,77	13,77	13,94	14,77
2004	14,71	14,78	14,59	14,69	14,65	14,52	14,55	14,49	14,50	14,51	14,53	14,49
2005	12,93	12,94	12,92	12,76	12,77	12,74	12,69	12,59	12,53	12,47	12,38	12,31
2006	12,29	12,21	12,27	12,07	12,02	12,10	13,04	13,94	13,90	13,85	13,89	13,90
2007	14,00	14,01	13,92	13,91	13,89	14,08	14,22	14,19	14,18	14,19	15,70	16,46
2008	16,91	16,96	17,00	16,64	16,63	16,75	16,80	16,80	16,90	16,85		
Pečivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
2003	22,77	22,78	22,80	22,79	22,86	22,86	22,86	22,87	22,87	22,87	22,80	27,30
2004	27,15	27,88	27,83	27,77	27,77	27,76	27,81	27,77	27,82	27,73	27,61	27,64
2005	25,96	26,03	26,11	25,94	25,99	25,98	25,93	25,71	25,58	25,43	25,12	24,91
2006	24,52	24,47	24,33	24,16	24,13	24,38	26,43	28,22	28,07	28,00	27,84	27,85
2007	27,75	27,79	27,74	27,79	27,78	27,80	27,82	27,81	27,77	27,80	31,53	33,78
2008	34,31	34,44	34,34	33,96	33,80	33,89	33,84	33,90	33,87	33,89		

Pramen: ČSÚ

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků v Kč

Výrobek	Rok	Měsíc											
		I.	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná	2004	8,95	9,02	9,20	9,14	9,25	9,20	9,21	9,16	9,29	9,05	8,32	8,04
mouka	2005	8,23	8,26	7,90	7,99	8,01	7,93	7,79	7,79	7,60	7,65	7,38	7,01
hladká	2006	7,18	7,12	7,40	7,26	7,48	7,42	7,40	7,55	7,55	7,49	7,12	7,54
I kg	2007	8,12	8,08	8,31	8,46	8,62	8,70	8,75	8,75	9,23	10,36	10,89	10,93
	2008	12,26	12,15	11,47	12,88	13,30	13,65	13,37	13,74	13,49	13,25	12,54	
Pšeničná	2004	9,17	9,30	9,40	9,39	9,45	9,42	9,43	9,37	9,44	9,38	8,87	8,68
mouka	2005	8,59	8,52	8,34	8,21	8,11	7,95	7,87	7,70	7,56	7,63	7,45	7,14
hrubá	2006	7,07	6,81	7,46	7,54	7,50	7,37	7,46	7,65	7,00	7,27	6,71	7,25
I kg	2007	8,12	7,82	8,35	8,68	8,61	8,49	8,75	8,36	9,41	10,50	10,78	11,21
	2008	12,39	11,89	11,29	12,94	13,33	14,05	13,00	14,00	12,66	13,10		
Chléb	2004	15,70	15,76	15,63	15,86	15,80	15,85	15,84	15,64	15,79	15,77	15,32	15,25
konzumní	2005	15,22	15,09	14,94	15,03	15,02	15,04	14,73	14,66	14,86	15,08	15,10	15,06
kmínový	2006	15,01	14,83	14,70	14,79	15,19	16,33	17,23	17,47	17,20	17,36	17,50	17,00
I kg	2007	17,41	17,57	17,16	17,36	18,61	18,86	18,76	18,82	19,28	18,80	21,90	23,20
	2008	22,60	23,65	23,63	23,02	23,33	22,47	22,95	22,70	23,41	22,02	22,20	
Chléb	2004	42,09	42,34	42,67	43,06	43,41	43,60	43,55	43,41	43,91	43,93	44,53	44,56
celozrný	2005	44,20	44,34	44,56	44,38	44,74	44,97	45,54	45,61	46,18	46,36	46,31	46,67
I kg	2006	46,54	47,56	47,76	47,60	47,64	47,99	49,57	50,30	51,84	52,23	52,53	53,04
	2007	ČSÚ dále nesleduje											
Pečivo	2004	34,41	34,23	34,44	34,51	34,64	34,63	34,38	34,60	34,49	34,33	33,08	33,56
pšeničné	2005	33,19	32,90	32,58	32,57	32,51	32,72	32,57	32,15	32,04	34,22	34,01	34,11
bílé	2006	33,60	33,92	34,11	34,46	33,89	38,24	41,08	42,13	43,40	40,83	41,86	43,06
I kg	2007	41,15	40,70	40,64	42,21	43,23	43,03	42,67	41,37	41,54	43,20	54,43	54,61
	2008	52,79	54,31	55,72	55,89	54,10	54,68	54,02	54,57	52,62	54,51	51,32	

Pramen: ČSÚ